

ទស្សនាវដ្តីនៃបង្ហាញបញ្ហាសាធារណៈកម្ពុជា

វិស័យសេដ្ឋកិច្ច ការពារ

- ◆ អត្ថន័យនៃបទចម្រៀង៖ «អន្តរជាតិស្នេហា» និង «គ្រាន់តែចង់ឲ្យស្នេហា»
- ◆ បទស្រីរបស់ខ្ញុំឈ្មោះ ផាន់នី និង បទប្បវេណីរដ្ឋបាល

រចនាសម្ព័ន្ធនៃបទចម្រៀងស្រុក និង ឃុំ ធុរកិច្ចរោងចក្រកម្ពុជា

លេខ២៣៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩

មាតិកា

សំបុត្រ

- ◆ អត្ថន័យនៃបទប្បញ្ញត្តិ ១

ផ្នែកឯកសារ

- ◆ ម៉ែក សួន សមាជិកវរសេនាភូមិ ៦
- ◆ ថេន ឈិន ប្រធានសន្តិសុខ ៩

ផ្នែកប្រវត្តិសាស្ត្រ និងការស្រាវជ្រាវ

- ◆ វត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ អតីតមន្ទីរពេទ្យ..... ១៣
- ◆ បូជនីយដ្ឋានកម្ពុជាអង្គរជាតិជនរងគ្រោះ ១៦
- ◆ គុណការងារក្រុមប្រឹក្សាប្រឹក្សាប្រឹក្សា ១៨
- ◆ ក្មេងស្រី កូច សុយីម មានសំណាង..... ២១
- ◆ កូនប្រុសត្រូវចេញពីស្ថាប័នប្រឹក្សាប្រឹក្សា ២៧
- ◆ ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំអំពីអត្ថន័យឃ្លាន..... ២៩
- ◆ រឿងរ៉ាវរបស់ ពុត សុផល ៣២
- ◆ គម្រោងប្រកួតប្រជែងរើសស្នាដៃតែងនិពន្ធរឿងខ្លី..... ៣៥
- ◆ សេចក្តីជូនដំណឹងការប្រកួតប្រជែងរើសស្នាដៃ..... ៣៦

ផ្នែកច្បាប់

- ◆ សេចក្តីសន្និដ្ឋានសាលាក្រមសំណុំរឿង០០២/០២..... ៣៨

វេទិកាពិភាក្សាសាធារណៈ

- ◆ បដិមាអ្នកតាព្រះភក្ត្រ៨ ..... ៤១
- ◆ «អន្លង់វែងស្មៅហា» និង «គ្មានឥន្ទធនស្មៅហា»..... ៤៣

ទំព័រស្រាវជ្រាវអក្ខរកម្ម

- ◆ បងស្រីរបស់ខ្ញុំឈ្មោះជាន់នី ៤៨
- ◆ ប្រវត្តិរូប ប៊ែន អ៊ុន និង ប្រពន្ធ..... ៥០
- ◆ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកដែលបានស្លាប់ ៥២
- ◆ «ដេរដង់តូលី» រឿងរ៉ាវចេញពីប្រជាជនថ្មី..... ៥៨

ម៉ែន គឹមសុន ប្រពន្ធរបស់ ឡាំ សុំ ឆ្នាំ១៩៦៥។ គាត់បានពាក់អាវកាដេ អូម៉េហ្គា១៨កាវ៉ាត ហើយបានផ្ទុយកស្មារតីឱ្យក្រាម និងទឹកដោះគោ ខាប់៥កំប៉ុង នៅអង្គុយរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

រក្សាសិទ្ធិ

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា
 អនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយដោយ
 ក្រសួងព័ត៌មាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 ប្រកាសទេសរដ្ឋមន្ត្រី និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងព័ត៌មាន
 លេខ០២៩១ពម, ៩៩
 ចុះថ្ងៃទី២ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩
 រូបថតឯកសារ៖ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

អត្ថន័យនៃបទចម្រៀង៖ «អន្លង់វែងស្នេហា» និង «គ្លាន់ឥន្ទធនូស្នេហា»

១) លោក ឆាំង យូ តើលោកអាចប្រាប់ទស្សន៍កម្មរបស់យើងបន្ថែមទៀត អំពីបទចម្រៀងទាំងពីរបទនេះបានដែរឬទេ?

បទចម្រៀងទាំងពីរបទនេះ និពន្ធទំនុកច្រៀង និងបទភ្លេងដោយ លោក ស៊ី សារឿន អតីតអ្នកចម្រៀងជើងចាស់ម្នាក់នឹងក៏ជាអតីតអ្នកនិពន្ធប្រចាំផលិតកម្មរស្មីហង្សមាស។ បទចម្រៀងទាំងពីរបទនេះ បានផ្ដោតលើសាច់រឿងពីរខុសពីគ្នាក៏ប៉ុន្តែមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ដែលតំណាងឲ្យក្តីស្រឡាញ់ចំពោះប្រទេសកម្ពុជា និងឥទ្ធិពលទៅលើសហគមន៍ និងអត្តសញ្ញាណជាតិ ប្រវត្តិសាស្ត្រ នយោបាយ និងវប្បធម៌។ បទចម្រៀងទាំងពីរបទនេះរៀបរាប់អំពីសេចក្តីស្នេហារវាងបុរស

ម្នាក់និងស្ត្រីម្នាក់ដែលមានក្តីស្នេហាជាមួយនឹងគ្នា។ រៀបចំការផលិតដោយសន្សំស្តីមប្រធានផលិតកម្ម តន្ត្រីឥន្ទធនូនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា។ ខ្ញុំបាទសូមផ្ញើបទចម្រៀងទាំងពីរបទនេះ ជូនដល់អ្នកស្រុកអន្លង់វែងទាំងអស់ដែលបានចូលរួមចំណែកធ្វើឲ្យ មានសន្តិភាពជាប្រវត្តិសាស្ត្រនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជារបស់យើង។

បទចម្រៀងទីមួយគឺ «អន្លង់វែងស្នេហា» ច្រៀងដោយឪពុកវ៉ែនបានបរិយាយអំពីសាច់រឿងរបស់បុរសម្នាក់ដែលជាអតីតយោធាខ្មែរក្រហម ហើយបានលង់ស្នេហាលើស្ត្រីម្នាក់។ ស្ត្រីរូបនោះគឺតំណាងឲ្យប្រទេសកម្ពុជា។ បុរសដែលជាអតីតយោធាខ្មែរក្រហមបានសុខចិត្តទម្លាក់អារុដចុះ ដើម្បីមករួមរស់ជាមួយនារីដែលខ្លួនស្រឡាញ់ និង ដើម្បីបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះសេចក្តីស្នេហារបស់ខ្លួន។ នារីដ៏ស្រស់សោភាបានសន្យាថាមានសេចក្តីស្នេហា ប៉ុន្តែមិនបានប្តេជ្ញាចិត្តនឹងលះបង់ ចំពោះសេចក្តីស្នេហានោះឡើយ។ ដូច្នេះហើយនាងត្រូវបានប្រៀបប្រដូចទៅនឹងពពកនៅក្នុងវប្បធម៌ខ្មែរ។ ពពកមានភាពស្រស់ស្អាត និងគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍។ ប៉ុន្តែពពកនោះក៏អាចប្រែទៅជាព្រះភ្លៀងមួយរំពេច។ នៅពេលដែលទឹកភ្លៀងធ្លាក់ដល់ដីវានឹងប្រែទៅជាភក់ជ្រាំង។ សាច់រឿងនេះតំណាងឲ្យតំបន់អន្លង់វែងដែលជា ទីតាំងកាន់កាប់ចុងក្រោយរបស់ចលនាខ្មែរក្រហម ហើយដែលបានទម្លាក់អារុដចុះ និងប្តេជ្ញាចិត្តរួមរស់ក្នុងសង្គមជាតិ ដោយជំនួសឲ្យការសន្យាមួយ។ បទចម្រៀងនេះបានបង្ហាញថាការសន្យាមិនត្រូវបានបំពេញនោះទេ។

បទចម្រៀងទីពីរគឺ «គ្លាន់ឥន្ទធនូស្នេហា» ច្រៀងដោយស៊ីន ស្រីពេជ្រ គឺមានគោលគំនិតតែមួយ ប៉ុន្តែប្តូរតួអង្គវិញ។

លោក ឆាំង យូ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា និង លោកគ្រូ ស៊ី សារឿន អតីតអ្នកនិពន្ធទំនុកច្រៀង និងបទភ្លេង ប្រចាំផលិតកម្មរស្មីហង្សមាស

ម្តង។ គួរអង្គុយស្រីគឺតំណាងឲ្យអតីតយោធាខ្មែរក្រហមចំណែក
 ឯប្រទេសកម្ពុជាគឺជាតួអង្គបុរស។ ស្ត្រីម្នាក់ដែលតំណាងឲ្យ
 អតីតយោធាខ្មែរក្រហម មានអារម្មណ៍ថាព្រហ្មលិខិតបាន
 កំណត់ឲ្យខ្លួនជួបបុរសម្នាក់ដែលជាអ្នកទីក្រុង ហើយនាងគឺ
 ជាអ្នករស់ក្នុងព្រៃនៅស្រុកអន្លង់វែង។ អ្នកទាំងពីរបានជួប
 គ្នានៅលើភ្នំដងរែក ដោយសារទេវតា បានចារទុកមក។ បទ
 ចម្រៀងទីពីរនេះបានផ្លាស់ប្តូរវេនជានិមិត្តរូប។ បុរស គឺជា
 ឥន្ទធន្ទដែលនារីរូបនោះ បានស្នើចសរសើរនិងគយគន់មិន
 ចេះនឿយណាយ។ ប៉ុន្តែឥន្ទធន្ទក៏បានរលាយបាត់រូបទៅវិញ
 បន្ទាប់ពីរដូវវស្សាបានបញ្ចប់ ដោយទុកឲ្យ នារីរូបនោះរស់
 នៅកំព្រាឯកោតែម្នាក់ឯង។ បទចម្រៀងនេះ គឺជាន័យធៀប
 ទៅនឹងការតស៊ូរបស់ស្រុកអន្លង់វែងដើម្បីផ្សះផ្សាជាមួយប្រ
 ទេសជាតិ។ តំបន់អន្លង់វែងមានភក្តីភាពចង្អុលរស់នៅជាមួយ
 ប្រទេសជាតិដូចគ្នាទៅនឹងនារី ដែលប្រាថ្នាចង់រស់នៅជាមួយ
 យបុរសដែលជាឥន្ទធន្ទនោះដែរ។ ប៉ុន្តែឥន្ទធន្ទបានរសាត់ទៅ
 តាមទឹកភ្លៀងហើយនារី នោះត្រូវបានបង្ខំចិត្តបោះបង់ចោល
 និងតស៊ូជម្នះរស់នៅដោយខ្លួនឯងវិញ។

តំបន់អន្លង់វែងត្រូវបាន លើកទឹកចិត្តឲ្យបន្តដំណើរទៅ
 មុខទៀតនៅពេល ដែលកត្តាសេដ្ឋកិច្ចបានបង្កើតការចាប់

អារម្មណ៍ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលឲ្យឃ្លាតចាកឆ្ងាយពីស្រុក
 អន្លង់វែងតំបន់នេះ បានបាត់បង់អត្តសញ្ញាណ របស់ខ្លួន។
 មនុស្សជំនាន់ក្រោយជាពិសេសយុវវ័យ ដែលបានកើតនៅ
 ក្នុងស្រុកអន្លង់វែងមិនយល់អំពីសារសំខាន់ផ្នែកប្រវត្តិសាស្ត្រ
 របស់ស្រុកអន្លង់វែងឬតំបន់ផ្សេងទៀត ហើយមានការភ័ន្ត
 ច្រឡំនៅពេល ដែលខ្លួនបានស្តាប់ឮការពិភាក្សាអំពីរបបខ្មែរ
 ក្រហម។

ប្រទេសកម្ពុជាបានបោះជំហានចាកចេញ ពីប្រវត្តិសា
 ស្ត្រីខ្មែរក្រហម។ ការប្តេជ្ញាចិត្តនិងការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះ
 តំបន់ខ្មែរក្រហមជាច្រើនបានរសាត់ និងសាបរលាយទៅបន្តិច
 ម្តងៗដោយសារតែមានការផ្លាស់ប្តូរ ការយកចិត្តទុកដាក់
 របស់ប្រទេសជាតិដែរ។ មជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្លង់វែង នៃ
 មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាព្យាយាមនាំយក ប្រវត្តិសាស្ត្រ
 ជូនសាធារណជនតាមរយៈ ការអប់រំ សិល្បៈ ចម្រៀង និង
 វប្បធម៌។ បេសកកម្មរបស់មជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្លង់វែង
 គឺដើម្បីផ្សារភ្ជាប់សហគមន៍ ដែលមិនត្រឹមតែសម្រាប់ការ
 យល់ដឹងអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រ តែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងដើម្បី
 បង្កើតកំនិតថ្មីៗ និងល្អៗសម្រាប់បុគ្គលម្នាក់ៗសហគមន៍ និង
 អត្តសញ្ញាណជាតិទៀតផង។

២) តើបទបម្រៀនទីពីរ « គ្មានអន្ទធនូស្នេហា » មានអត្ថន័យដូចម្តេច?

ដូចបទបម្រៀន«អន្ទធនូស្នេហា»ដែរ គោលបំណងនៃការផលិតបទបម្រៀន«គ្មានអន្ទធនូស្នេហា»នេះគឺដើម្បីចូលទៅក្នុងទឹកចិត្ត និងព្រលឹងរបស់ប្រជាជននៅក្នុងស្រុកអន្ទធនូស្នេហា បទបម្រៀននេះគឺជាសារមួយ សម្រាប់អធិប្បាយអំពីការតស៊ូជម្នះរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ជាមួយនឹងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួនឯង តាមរយៈសាច់រឿងរបស់បុរសម្នាក់ និងស្ត្រីម្នាក់។ បទបម្រៀននេះគឺជាសាច់រឿងដែលបង្ហាញអំពីថា តើ

បើយើងមានការប្តេជ្ញាចិត្ត ដោយបើកចិត្តឲ្យទូលាយមានចិត្តល្អប្រពៃនិងតាំងចិត្តមោះមុត។ បទបម្រៀនទីមួយគឺអន្ទធនូស្នេហាបានរៀបរាប់ អំពីបុរសម្នាក់ ដែលតំណាងឲ្យអតីយោធាខ្មែរក្រហមដែលបានលង់ស្នេហាលើនារីដ៏ស្រស់ផូរផង់ ដែលតំណាងឲ្យសង្គមកម្ពុជា ទំនើបនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ បុរសយោធាខ្មែរក្រហមបាន បោះបង់ចោលការតស៊ូរបស់ខ្លួន។ ផ្ទុយទៅវិញនារីក្នុងក្តីស្រមៃ របស់ខ្លួនមិនបានបង្ហាញការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះសេចក្តីស្នេហា ដ៏ផ្អែមល្អិតមួយនោះឡើយ។ នាងត្រូវបានពង្វក់ ដោយសង្គមសម័យទំនើបពោរពេញទៅ

ប្រទេសកម្ពុជា នៅតែបន្តស្វែងរកចម្លើយទៅនឹងអតីតកាលដ៏សែនត្រជាក់ត្រជួសរបស់ខ្លួនយ៉ាងដូចម្តេច ហើយថា តើទស្សនៈ និងការប្តេជ្ញាចិត្តរវាងអតីតកាល និងអនាគតកាល ដែលប្រកបទៅ ដោយភាពសម្បូណ៌បែបនិងខ្សត់ខ្សោយប្រពៃណីនិងទំនើបនិយមអាចផ្សះផ្សាបាន តាមរយៈការជាត្នាឡើងវិញនិងការស្វែងយល់ អំពីប្រវត្តិសាស្ត្របានយ៉ាងដូចម្តេចទៅ។

បទបម្រៀនទាំងពីរនេះ គឺជាការបង្ហាញពី ក្តីស្រមៃស្រមៃរបស់មនុស្សជាតិ ចំពោះអ្វីអាចកើតមានឡើងប្រសិន

ដោយសំភារៈនិយម ហើយសោះអង្គើយ ចំពោះសេចក្តីស្នេហាដ៏បរិសុទ្ធនោះទៅវិញ។ ប្រសិនបើ អ្នកជំនួសតួអង្គយោធាខ្មែរក្រហមម្នាក់នេះទៅ ជាយោធាផ្តាច់ខ្លួនខ្មែរក្រហម ហើយជំនួសតួអង្គស្ត្រី ដោយប្រទេសកម្ពុជា សម័យទំនើបពេលនោះអ្នកនឹងយល់អំពីនិមិត្តរូបនៃបទបម្រៀននេះ ថា តើបទបម្រៀននេះដោតសំខាន់ទៅលើគោលគំនិតសំខាន់ៗ ជាច្រើនដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រសហគមន៍អន្ទធនូស្នេហា។

៣) បទបម្រៀនទី១ «អន្ទធនូស្នេហា» ភាគច្រើនដូចជាបទបម្រៀនស្នេហា និងពិពណ៌នាអំពីតំបន់អន្ទធនូស្នេហានិងទី

បញ្ហាការរបស់ តាម៉ុក នៅលើកំពូលភ្នំ។ ខ្ញុំឆ្ងល់ណាស់ថា តើ លោកគិតថាបទចម្រៀងនេះ នឹងផ្សារភ្ជាប់ប្រជាជនកម្ពុជា ទៅនឹងទៅទីកន្លែងនោះយ៉ាងដូចម្តេច? ហើយថា តើអតីតយោធាខ្មែរក្រហម និងអតីតមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម រស់នៅទីនោះ អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំយ៉ាងដូចម្តេច? តើនរណាជាភូមិភាគ ស្រ្តីនៅក្នុងបទចម្រៀង ដែលអ្នកនិពន្ធបានសរសេរ? តើនរណា ជាភូមិភាគបុរសនៅក្នុងបទចម្រៀងនេះ? ដែលអ្នកនិពន្ធចង់ បង្ហាញ?

ដូចដែលបានជម្រាបជូនខាងលើ ភូមិភាគស្រ្តីគឺជាស្ត្រីមក កម្ពុជាសម័យទំនើបនេះ ដែលប្រៀបដូចជាដុំពពកហើយ កំពុងតែប្រឡោមល្អឆ័យលាម និងទាក់ទាញ ដោយសារតែ សម្រស់ដ៏ស្រស់ឆើតឆាយ និងសម្បុរនិយម ហើយកំពុង រសាត់អណ្តែតបាត់ទៅវិញ ដោយសារតែដុំពពកនោះបាន ហោះហើរទៅតាមការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងវាយោបោក បក់។

៤) តើបទចម្រៀងទាំងពីរបទនេះ អាចព្យាបាលរូបសង្ខារ ចិត្តពីអតីតកាលបានយ៉ាងដូចម្តេច? ហេតុអ្វីបានជាបទចម្រៀង នេះអាចព្យាបាលរូបសង្ខារចិត្តបាន?

បទចម្រៀង គឺជាមធ្យោបាយមួយសម្រាប់ភ្ជាប់ទំនាក់ ទំនងគ្នា រវាងទស្សនវិជ្ជា សីលធម៌ និងសោភ័ណភាព។ សម្រាប់មនុស្សជាតិ បទចម្រៀងអាចគំណាងឲ្យមនោសញ្ចេតនារបស់មនុស្សទាំងអស់ និងលក្ខខណ្ឌ ទាំងឡាយដែល បង្ហាញអំពីសេចក្តីល្អ និងសេចក្តីអាក្រក់ សន្តិភាពនិងភាព ហិង្សាភាពរីកចម្រើន និងភាពក្រីក្រ ភាពរស់រានមានជីវិត និងសេចក្តីស្លាប់។ បទចម្រៀងទាំងពីរនេះ គឺសម្រាប់ប្រាប់ ដល់ការតស៊ូរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងការស្វែងរកការផ្សះ ផ្សាដែលមិនត្រឹមតែសម្រាប់ខ្លួនឯង ប៉ុន្តែសម្រាប់អតីតកាល និងអនាគតកាលទៀតផង។ បទចម្រៀងនេះក៏មានគោល បំណងដើម្បីអប់រំ អំពីការតស៊ូ នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ ប្រទេសកម្ពុជា និងជម្រុញឲ្យប្រទេសកម្ពុជាព្យាយាមរីក វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ដើម្បីជៀសវាង ការដើរតាមគន្លងចាស់នៃ

ប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏អាប័អួរនៅក្នុងអតីតកាលជាពិសេសសម្រាប់ យុវជនជំនាន់ក្រោយ ឲ្យមានជីវិតរស់នៅបានល្អប្រសើរជាង នេះ។

៥) តើបទចម្រៀងទាំងពីរនេះ អាចចូលរួមចំណែក ក្នុងការផ្សះផ្សានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានយ៉ាងដូចម្តេច?

ដូចគ្នាទៅនឹងទម្រង់នៃសិល្បៈដទៃទៀតដែរ បទចម្រៀង ទាំងពីរបទនេះ អាចជ្រៀតចូលក្នុងដួងចិត្តរបស់ប្រជាជន កម្ពុជាទាំងអស់ក្នុងស្ថានភាព ដែលគ្មានសៀវភៅឬក៏ការ បង្រៀនណាមួយអាចធ្វើទៅបានឡើយ។ បទចម្រៀងទាំងនេះ ជួយជម្រុញទឹកចិត្តនិងអប់រំអំពីអ្វី ដែលកើតមានឡើងនិងអ្វី ដែលអាចធ្វើទៅបាន។

៥) តើមជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្តរវិវាទបានបំពេញការ ងារយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?

មជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្តរវិវាទ បានផ្តល់ការគាំទ្រនិង យល់ស្របជាមួយនឹងចក្ខុវិស័យ នៃការបង្កើតបទចម្រៀង ទាំងពីរបទនេះ។ មជ្ឈមណ្ឌលនេះបានប្រើប្រាស់ប្រវត្តិសាស្ត្រ ដើម្បីអប់រំយុវជន អំពីប្រវត្តិសាស្ត្រ របស់ប្រទេសកម្ពុជានិង តំបន់ដើម្បីធ្វើជាស្ថានក្នុងការកសាង ទំនាក់ទំនងរវាងបុគ្គល សហគមន៍ និងប្រទេសជាតិ។ មជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្តរវិវាទ បាននិងកំពុងសម្រេចគោលដៅ របស់ខ្លួនដោយចាប់ផ្តើមពី សិស្សម្នាក់ ក្រុមម្នាក់ និងសហគមន៍មួយ។

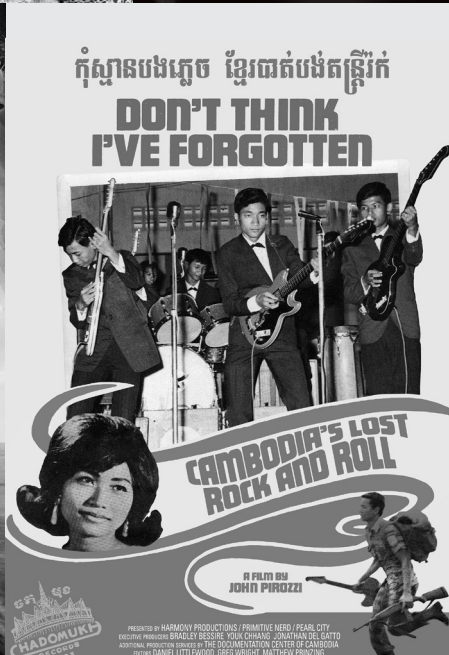
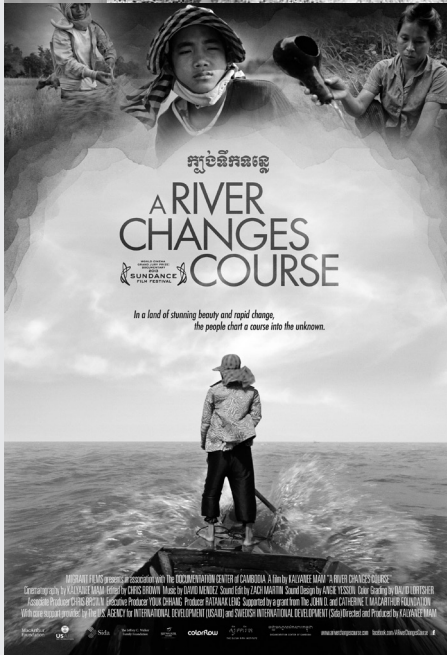
ដូចទស្សនវិទូជនជាតិក្រិកគឺ លោក ដាតូ បាននិយាយ ថា៖ «តន្ត្រីគឺជាច្បាប់សីលធម៌។ តន្ត្រីបានផ្តល់ព្រលឹងទៅឲ្យ ចក្រវាឡ ស្លាបហោះហើរសម្រាប់ការគិតពិចារណា និងការ ស្រមៃស្រមៃភាពទាក់ទាញនិងភាពសប្បាយ រីករាយដល់ ជីវិតនិងអ្វីៗគ្រប់យ៉ាង»។ ខ្ញុំផ្ទាល់ជឿជាក់ថា តន្ត្រីក៏ដូចជា ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងទម្រង់សិល្បៈដទៃទៀតដែរ ពិតជាមាន សារសំខាន់ចំពោះប្រវត្តិសាស្ត្រ និងអនាគតរបស់ប្រទេស។ យើងត្រូវតែប្រើរាល់ទម្រង់ផ្សព្វផ្សាយ និងវប្បធម៌ដែល យើងមាន ដើម្បីទទួលបាននូវសក្តានុពលរបស់ បុគ្គលម្នាក់ៗ សហគមន៍និងប្រទេសជាតិ។ **ឆាន់ យូ**

កាលវិភាគបញ្ចាំងខ្សែភាពយន្តឯកសារ របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

បញ្ចាំងរៀងរាល់ថ្ងៃសុក្រ
វេលាម៉ោង១០:០០ ព្រឹក
ទីតាំងនៅវិចិត្រសាលសិល្បៈ
សហសម័យវិទ្យាស្ថានស្ទីករីត
វិទ្យាលេខ១០, ផ្លូវ២៥៦ ភូមិពា
សង្កាត់បិតុមុខ ខណ្ឌដូនពេញ
រាជធានី ភ្នំពេញ

វិចិត្រសាលសិល្បៈសហសម័យវិទ្យាស្ថានស្ទីករីត ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅវិទ្យាលេខ១០, ផ្លូវ២៥៦, ភ្នំពេញ ជាទីតាំងមួយដើរតួនាទីជាកន្លែងអប់រំ បណ្តុះបណ្តាល និងលើកកម្ពស់ការអប់រំវិប្បវត្តិសាស្ត្រ និងកេរដំណែលបន្ទូលទុកពីរបបខ្មែរក្រហម ព្រមទាំងជាកន្លែងដែលដាក់បង្ហាញពីស្នាដៃសិល្បៈ និងវប្បធម៌តាមរយៈការតាំងពិព័រណ៍ ការចាក់បញ្ចាំងខ្សែភាពយន្តឯកសារ និងការធ្វើបទបង្ហាញរបស់វាគ្មិននានា។ ជារួម វិចិត្រសាលសិល្បៈសហសម័យវិទ្យាស្ថានស្ទីករីត រួមចំណែកដល់ការលើកកម្ពស់និងគាំទ្រដល់វិចិត្រករកម្ពុជាទាំងអស់ ដោយផ្តល់ជូននូវបរិវេណខាងក្នុងបន្ទប់ជំនួយសម្រាប់ការដាក់តាំងពិព័រណ៍ព័ត៌មានសិល្បៈរបស់ខ្លួន។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង ស៊ាន ចិត្តា ទូរសព្ទលេខ ០២៣ ២១១ ៨៧៥ អ៊ីម៉ែល truthchenda.s@dccam.org

ម៉ែក ស្ទួន សមាជិកវរសេនាតូច២៣៣ វរសេនាធំ២៣ កងពល២៩០តំបន់២១ ភូមិភាគបូព៌ា

នៅក្នុងចម្លើយសារភាព ដែលមានកម្រាស់ ៦៧ ទំព័រ ម៉ែក ស្ទួន ត្រូវបានចាប់ខ្លួនកាលពីថ្ងៃទី១២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៧៧ ។ ស្ទួនត្រូវបានបញ្ជូនមកកាន់ គុកទទួលស្វែង និងរងការសួរ ចម្លើយចំនួនពីរលើក។ លើកទីមួយនៅ ថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៧ និងលើកទីពីរ នៅថ្ងៃទី៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៧ ដោយមានអ្នកសួរចម្លើយឈ្មោះស្រីម, សេង និង ផុន។ ខាង ក្រោមនេះជាចម្លើយសារភាពរបស់ម៉ែក ស្ទួន ៖

ខ្ញុំឈ្មោះ ម៉ែក ស្ទួន ភេទប្រុស អាយុ៣១ឆ្នាំ (នៅឆ្នាំ១៩ ៧៧) ខ្ញុំមានស្រុកកំណើត នៅភូមិវាលម្លូ ស្រុកពញាក្រែក (តំបន់២១ ខេត្តកំពង់ចាម។ នៅអាយុ១៣ឆ្នាំ ខ្ញុំបានចូលរៀន នៅសាលាវត្តវាលម្លូ។ ក្រោយមកនៅពេលខ្ញុំរៀនដល់ថ្នាក់ទី ១០ ខ្ញុំ បានឈប់រៀន។ ខ្ញុំ បានមករស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយ និងជួយឃ្លាលគោរហូតដល់ ខ្ញុំមានអាយុ១៦ឆ្នាំនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៦២ ខ្ញុំបានមករស់នៅជាមួយបងស្រីស្ថិតនៅភូមិជាំត្រកួន

ឃុំជាំខ្ញុំ(បច្ចុប្បន្ន ឃុំទឹកជ្រៅ ស្រុកទឹកជ្រៅ(បច្ចុប្បន្នស្រុកតំ បៃ)ដោយជួយធ្វើស្រែចម្ការកាត់។ ពេលខ្ញុំធ្វើស្រែនៅទីនោះ ក៏បានស្គាល់ឈ្មោះឈន គឺជាមេឃុំ។ ឈន ជាអ្នកដើរទារ ប្រាក់ពន្ធពីប្រជាជននៅក្នុងភូមិ។ ក្រោយមក ឈន បានហៅ ខ្ញុំទៅរស់នៅជាមួយគាត់ប៉ុន្តែ ខ្ញុំបានបដិសេធ។ ឈន ក៏បាន ឲ្យលុយ ខ្ញុំថាយក្នុងគោលបំណងអូសទាញខ្ញុំ។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៦៣ មេឃុំឈនបានអប់រំខ្ញុំនិងចាត់តាំង ខ្ញុំធ្វើជាតិព្យាបាលយកាត់ បានឲ្យប្រាក់ខែខ្ញុំចំនួន១៥០០រៀល ក្នុង១ខែ។ ពេលនោះ ខ្សែដែលបាន ចាត់តាំងជាមួយខ្ញុំមាន ឈ្មោះម៉មលីស្រីវាង គឺជាអតីតជាងឈើ(បច្ចុប្បន្នគឺជាលេខា វរសេនាតូចដឹកជញ្ជូនរបស់កងពល២៩០)។ ឈ្មោះ មាសមុំ អតីតប្រធានចម្ការកៅស៊ូក្រែក (បច្ចុប្បន្នលេខាវរសេនាតូច ២២១ វរសេនាធំ២២ កងពល២៩០)។ ឈ្មោះជាជួនអតីត ជាងអាឈើ(បច្ចុប្បន្នសមាជិកវរសេនាតូច របស់តំបន់២១) ។ សកម្មភាពរបស់ម៉មលីស្រីវាង, មាសមុំ, ជាជួននិងខ្ញុំគឺស៊ើប រកមើលខ្មែរក្រហមនៅក្នុងភូមិវាលម្លូ ដោយភ្លើងធ្វើ ជាអ្នក ទិញជ្រូក និងមាន់។ ពេលយកការណ៍បាន ឈន ក៏បាននាំ ទាហានពីបន្ទាយក្រែកមករាជ្យានៅភូមិទឹកជ្រៅ, ភូមិស្រែ- វែងនិង ភូមិស្រឡៅច្រើន (ឃុំវាលម្លូ)។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៦៥ មេឃុំ ឈនបានហៅខ្ញុំទៅប្រជុំនៅផ្ទះ ប៉ាន់ សាន ដែលមានអ្នក ចូលរួមប្រជុំមានឈ្មោះសាន់ ខឿន (សមាជិកកងពល២៩០), ជាជួន, ភីកន់(លេខាវរសេនាតូច២២៤ វរសេនាធំ២២ កង ពល២៩០), សុខសាមឿន (សមាជិកកងវរសេនាតូចធំភូមិ ភាគបូព៌ា) និងម៉មលីស្រីវាង។ ការប្រជុំនេះមានផែនការ បញ្ជាក់ពីសភាពការណ៍ខ្មែរក្រហម ដែលធ្វើសកម្មភាពនៅ ស្រុកដំបែ, ស៊ើបការណ៍រកក្រុមខ្មែរក្រហមដែលចូលក្នុងភូមិ

យោធាខ្មែរក្រហមនៅសមរភូមិ

និងប្រជាជនទាំងឡាយ យល់ ដែលបានជួយទប់ទល់នឹង ក្រហមមេឃុំឈូក ក៏ជាតំណាងឲ្យឈ្មោះ ភីម គន់ សុកសារ រឿននិងប៉ាន់សាន(ភីស្តុភារកងពល២៩០) ត្រូវរាយការណ៍ ឲ្យឈ្មោះសាន់ខឿននៅពេលណា ទទួលបានព័ត៌មាន។

ចំណែកខ្ញុំ, ជា ជួន, សុខ សារឿន និង ម៉ម លីស្រីស្រី បានរាយការណ៍ឲ្យមេឃុំឈូកដោយផ្ទាល់តែម្តង។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៦៧ ខ្ញុំនិងបក្សពួកទាំងអស់មកប្រជុំនៅ ផ្ទះតាចង្កូម ហៅ តាស (បច្ចុប្បន្នលេខស្រុកកញ្ចៀច) ដែល មានអ្នកចូលរួមឈ្មោះទ្រី(លេខាធិការសេនាត២៣ កងពលលេ ខ២៩០),រស់សារឿន(សមាជិកកងពល២៩០), ម៉ែន ម៉ែង (អនុលេខាធិការសេនាត២៣កងពល២៩០),ភិន(លេខាធិការកងពល តូច២៣៣កងពល២៩០),សំបុក(លេខស្រុកពារាំងតំបន់ ២២),ហង់បុរ(លេខាធិការសេនាត២៣១ កងពល២៩០)។ អ្នកចូលរួមត្រូវបាន ធ្វើការណែនាំឲ្យស្គាល់ ព្រះគោដកុណ គង់ ឈុំ, មាស ម៉ម,ប៉ាន់ សាន, ជា ជួន, ម៉ម លី ស្រីស្រី,ភី គន់,សុក សារឿន, មេឃុំ ឈូក,សាន់ ឈឿន និង ព្រៃមម៉ែន។ ក្រោយមកតាចង្កូមក៏ប្រកាសរៀបចំខ្សែនីវសារសម្រាប់ទាក់ ទង។

នៅក្នុង ឆ្នាំ១៩៦៨ ខ្ញុំបានទៅប្រជុំជាមួយឈ្មោះ រស់ សារឿន, តាចង្កូម, ទ្រី, ទូច សារឿន, ហង់ បុរ, ម៉ែន ម៉ែង, ព្រៃមម៉ែន,គង់ឈុំ,ជាជួន,ភីគន់,សុកសារឿន,សាន់ ខឿន,ប៉ាន់ សាន,មាសម៉ម, ម៉មលីស្រីស្រី និងមេឃុំឈូក។ ការប្រជុំនេះ ប្រព្រឹត្តទៅនៅផ្ទះសា រឿន ស្ថិតនៅភូមិដូនដីស្រុកកញ្ចៀច ដោយលើកឡើងអំពីសកម្មភាពពង្រីកម្នាស់ និងសកម្មភាព កម្ទេចបដិវត្តន៍។ អ្នកចូលរួមមាន ឈ្មោះ សារឿន, តា ចង្កូម (ប្រធាន) និងមានអ្នកទទួលបន្ទាប់មាន ឈ្មោះ សាន់ ខឿន, សំបុក និងមេឃុំឈូក។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ពេលដែលកើតមានរដ្ឋប្រហារខ្សែ ដែលបង្កប់នៅក្នុងតំបន់២១ បានមកជួបជុំគ្នា មានឈ្មោះ សាន់ ខឿន(ប្រធានកងទ័ពតំបន់)ឈ្មោះកែវម៉ែន(សមាជិកតំបន់ តាចង្កូមជាលេខស្រុកពញាត្រែក គង់ ឈុំ សមាជិកស្រុក

មេមត់ម៉ែផ្លូវ(លេខស្រុកមេមត់), ទ្រី(កងទ័ពយោធាតំបន់២១) មេឃុំឈូក(លេខាធិការលេខ១),សំបុក(លេខស្រុកពារាំងតំបន់ ២២)។ចំណែកអ្នកក្តោបក្តាប់ឈ្មោះសាន់ខឿន,កែវម៉ែនដោយ រកគ្រប់វិធីកម្ទេចកម្លាំងបដិវត្តន៍ក្នុងសមរភូមិ និងបង្កទំនាស់ ជាមួយប្រជាជននៅក្នុង ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៧០ អង្គការ បាន រៀបចំយោធាក្នុងវេសនាតូចតំបន់២១។ កែវ ម៉ែន បានចាត់ តាំងបក្សពួកឲ្យចូលគ្រប់គ្រង ក្នុងវេសនាតូចលេខ១ ដោយ មានឈ្មោះសាន់ខឿន(ជាលេខាធិការសេនាតូច)។ ភី គន់(អនុយោ ធាកងទ័ព១),ប៉ាន់សាន(ប្រធានយោធាកងទ័ព២)។ សុខ សា រឿន(ប្រធាននយោបាយកងទ័ព៣)។មាសម៉ម(នយោបាយ), សួនអនុប្រធាន,ម៉ម លីស្រីស្រីសមាជិកក្នុងកងទ័ព៥។នៅក្នុង ឆ្នាំ១៩៧១ខ្ញុំមានបក្សពួកមានឈ្មោះ មាស ម៉ែន, ជា ជួន, តូច សារឿន,ព្រៃមម៉ែន និងភីគន់។ នៅពេលដែលខ្មាំង វាយចូល មកខ្លាំងខ្ញុំបានបើកផ្លូវឲ្យ ខ្មាំងចូលមករាតត្បាតប្រជាជនក្នុង ភូមិកំពង់ឫស្សី, ភូមិបឹងកំបោរ,ភូមិបឹងព្រលដោយនាំគ្នាដក កម្លាំងរត់ចោលយុទ្ធជនទុកទឹកស ឲ្យខ្មាំងកម្ទេចកម្លាំងអស់ មួយចំនួន។ នៅក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧២ អង្គការបានបញ្ជូនអង្គ ភាពរបស់ខ្ញុំមកនៅអង្គភាពរបស់ភូមិភាគបូព៌ា។ មុនពេល បញ្ជូនឲ្យមកនៅកងពលរបស់ភូមិភាគកែវម៉ែនសាន់ខឿនបាន រៀបបក្សពួកនៅក្នុង កងវេសនាតូចលេខ១៩ មានឈ្មោះភី គន់ឲ្យទទួលអនុនយោបាយ,ម៉មលីស្រីស្រីសមាជិកក្រៅពីនេះ ទទួលកងទ័ពមានឈ្មោះប៉ាន់សាន, មាសម៉ែន, សួន, ព្រៃមម៉ែនចំ ណែក សាន់ ខឿន ទទួលរួមនាំវេសនាតូចមកភូមិភាគកែវ ម៉ែន ឡើងមកទទួលសមាជិកកណ្តាលយោធា ភូមិភាគបូព៌ា។ ចំ ណែកជា ជួន សុកសារឿន ទទួលជាតំបន់តំបន់២១វិញ។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៣ ខ្ញុំ និងបក្សពួកបានមកនៅក្នុងអង្គ ភាពភូមិភាគបូព៌ា កាលនោះ សាន់ ខឿន ទទួលជាសមាជិក វេសនាតំបន់២១នៅក្នុងខែឧសភា កែវ ម៉ែន មានផែន ការដកខ្ញុំទៅទទួលជាលេខាធិការកងទ័ព របស់វេសនាតំ ១៩២ឲ្យព្រៃមម៉ែនឡើងជួនសុខុំវិញហើយឈ្មោះតូចសារឿន ជាប្រធានយោធានៅក្នុង ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៧៣ សាន់ ខឿន

បានដកម៉មលីស្រីវិសាលភាពសេនាតូច១៩៧៧ ទៅកាន់ក្រសួងការងារ សេនាតូច១៩៧៧។ កាលនោះខ្លះកម្មវិធីដឹក ជញ្ជូនខ្សែកំទេចសុំ កម្មវិធីពីឈ្មោះ សំបុក ជាបុគ្គលិកនៅក្នុង ស្រុកពារាំង។ សំបុក ក៏ឲ្យឈ្មោះហង់សំបុរ គឺជាខ្សែចាស់យុទ្ធជនកងកម្ពុជាខ្សែ ១ខ្សែបានឲ្យហង់ សំបុរ នៅជាមួយ ម៉ម លីស្រីវិសាលដើម្បីចូល បំផ្លាញបដិវត្តន៍។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៤ វរសេនាតូច១៩៧២, វរសេនាតូច១៩៧៤, វរសេនាតូច១៩៧៦ រួមគ្នារៀបចំជាកងពលទី២ របស់ភូមិភាគបូព៌ា ដោយមាន កែវ ម៉ុន ជាលេខាធិការពេល ដែលកងពលនេះចុះទៅវាយនៅសមរភូមិព្រៃវែងស្វាយរៀង ខ្ញុំ និងបុគ្គលិកទាំងអស់ បានជួបជុំខ្សែចាស់របស់គេពីមុនដែរ។ នៅក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៤ អង្គការបានលើកផែនការវាយ ដោះក្រុងស្វាយរៀង ក្នុងរយៈពេល៣ខែឲ្យបានទទួលជោគ ជ័យដោយបានចាត់តាំងវរសេនាតូ របស់ឈ្មោះ សារឿន, វរសេនាតូរបស់ខ្សែ១នៅក្នុងខ្លឹមសារនោះគ្រាន់តែវាយវាន ដើម្បីឲ្យខ្លាំង កម្ទេចកម្លាំងបដិវត្តន៍ ហើយបានធ្វើការទទួល នាមខ្សែនៅមូលដ្ឋានមានឈ្មោះ ឈូក លេខតំបន់២៤, សា មិត្តលេខាស្រុកមានជ័យថ្មីតំបន់២៣, យន អនុលេខាស្រុក ចន្ទាតំបន់២៣(ត្រូវជាបងថ្ងៃរបស់សាន់ខ្សែ១)។ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៥កងរបស់ខ្ញុំមកប្រចាំការ នៅសមរភូមិទន្លេមេគង្គ ក្រោម។ ពេលនោះខ្ញុំ, សុកសារឿន, ព្រឹមម៉ុន, ខុចសុផល, ភី គន់, ប៉ាន់សាន ដែលទទួលផែនការពីសាន់ខ្សែ១ ទប់ទល់ការវាយចូលទីក្រុងភ្នំពេញដោយបើកដៃ ឲ្យកប៉ាល់ចូលទីក្រុង ភ្នំពេញបាន ដោយមិនបានបាញ់ ថែមទាំង បំផ្លាញគ្រាប់ កាណុងធំៗទៀត។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ នៅខែដំរីពោត និងដឹកប្រឡាយ ខ្ញុំ, ភី គន់ បានដាក់ផែនការឲ្យខ្សែ នៅខាងក្រោមបំផ្លាញពោត ដោយដាក់គ្រាប់ពោតពី១០ទៅ ២០គ្រាប់ បាចតាមគន្លង នង្គ័លធ្វើឲ្យគ្រាប់ពោតអណ្តែតក្រហមពេញដីប្រមាណជា២ ០ហិចតាដែលអស់ពូជជាង១គោន។ នៅក្នុងរដូវធ្វើស្រែប្រាំង ខ្ញុំ, ព្រឹមម៉ុន, មាសម៉ុន, ខុកសុផល និង ភី គន់ ក្រោមការក្តាប់ របស់សាន់ខ្សែ១បានបន្តការបំផ្លាញបដិវត្តន៍ ដោយមិនឲ្យលើ

កភី, ស្ទឹងស្រូវស្រាល លាយស្រូវធ្ងន់, ស្ទឹងក្នុងស្រែមានស្មៅ, ស្ទឹងក្នុងទឹកជ្រៅ និងដីគោកគ្មានទឹក។ នៅក្នុងខែសីហាឆ្នាំ ១៩៧៦ខ្ញុំនិងបុគ្គលិកមានឈ្មោះ ខុក សុផល, ភី គន់, មាស ម៉ុន, ព្រឹម ម៉ុន, ប៉ាន់ ពិន, ធារី, នួន សារឿន, ឌី, ស្រេង, ទ្រី, ផែន, សារុដ, ភិន, ខេន, ម៉ែន ម៉ែង, ប៉ាន់ សាន, ម៉ែង លី ស្រីវិសាល និង ហង់ បុរ មកទទួលផែនការពី យន, សារឿន និង សាន់ ខ្សែ១បង្វាក់បានត្រៀមលក្ខណៈធ្វើរដ្ឋប្រហារផ្តួល រំលំបក្សនៅចុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៦ហើយប្រសិនមិនសម្រេច ត្រូវលើកទៅថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៧។ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៧ប្រសិនបើអង្គការចាប់បុគ្គលិករបស់ខ្ញុំ យើងនឹងរត់ ទៅប្រទេសយួន។ នៅក្នុងខែកុម្ភៈនៅពេលដែល អង្គការដក កម្មាភិបាលពីវរសេនាតូច២២ ទៅក្តាប់នៅវរសេនាតូច២៣ ស្របពេលនោះសារឿនសមាជិកកងពលក៏បានឲ្យខុកសុផល សម្រេចដកខ្ញុំ, ព្រឹមម៉ុន, ទៅក្តាប់វរសេនាតូចលេខ២៣៣នៃ វរសេនាតូច២៣ ព្រោះកម្លាំងនៅកន្លែងនោះតិច។ នៅខែមិថុនា សារឿន, ទ្រី, ខុកសុផលបានមានផែនការដឹកពោតនិងអគ្គិរយ កទៅលាក់នៅក្នុងស្រុកចន្ទា ដោយឲ្យ យន លាក់ពោត៥០ បាវអគ្គិរ៤០បាវដើម្បីត្រៀមវាយបដិវត្តន៍ លើកក្រោយ។ នៅខែកក្កដាសារឿនបានហៅបុគ្គលិកទៅប្រជុំនៅវត្តស្ទឹងស្លុត បុគ្គលិកដែលប្រជុំមានឈ្មោះខុកសុផល, មាស ម៉ុន, ភី គន់, សា មិន, ផែន, សារុដ, ភិន, ម៉ែង, ហង់ បុរ, ប៉ាន់ សាន, ម៉ម លីស្រីវិសាល និងខ្ញុំ។ កិច្ចប្រជុំបានផ្ដោតទីលើការពង្រីកកម្លាំង សេអ៊ីអាថ៌កំបាំងហើយបន្តផែនការបំផ្លាញបដិវត្តន៍ ប្រឆាំង បដិវត្តន៍បន្តទៀត។ រហូតមកដល់ថ្ងៃទី១២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩ ៧៧/អង្គការបានចាប់ខ្លួនខ្ញុំតែម្នាក់។

កំណត់ចំណាំ ៖ រាល់ចម្លើយសារភាពរបស់អ្នកទោស ទាំងអស់នៅមន្ទីរសន្តិសុខស-២១សុទ្ធតែ ឆ្លងកាត់ការបង្ខិត បង្ខំនិងធ្វើទារុណកម្មយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរពីកងសួរ ចម្លើយរបស់ខ្មែរ ក្រហមដូច្នេះយើងមិនអាចសន្និដ្ឋាន បានថាចម្លើយរបស់ ម៉ែក ស្ទួន ពិតឬយ៉ាងណានោះទេ។

ដារ៉ាដូ មេត្តា

ថោង ឈឺន ប្រធានសន្តិសុខស្រុកកោះថ័យ តំបន់២៨ ភូមិភាគបូព៌ា

ឈ្មោះ ថោងឈឺន ភេទប្រុស អាយុ៥១ឆ្នាំមានកន្លែងកំណើតនៅភូមិស្នាយព្រឹម ឃុំពញាឈៀង ស្រុកត្របែក (បច្ចុប្បន្នស្រុកព្រះស្តេច)ខេត្តព្រៃវែង។ ខ្ញុំមានតួនាទីជាប្រធានសន្តិសុខស្រុកកោះថ័យតំបន់២៨។ ខ្ញុំធ្លាប់បាន បួសជាព្រះសង្ឃអស់រយៈពេល៣ព្រះវស្សា នៅវត្តទួលស្តើង ស្ថិតនៅក្នុងភូមិស្នាយព្រឹម។ ក្រោយមកខ្ញុំក៏បានលាចាកសិក្ខាបទវិញ ដើម្បីមកជួយធ្វើស្រែទឹកម្តាយ។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៩ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៩២ ខ្ញុំបានចូលរួមតស៊ូចលនាជាមួយខ្មែរឥស្សរៈដើម្បីវាយបារាំង។ ក្រោយមកខ្ញុំបានឈប់ចូលរួមជាមួយខ្មែរឥស្សរៈ និងបានវិលត្រឡប់មកជួយធ្វើស្រែប្រពន្ធវិញ។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៦ ឈ្មោះ សំ ភួង (មេឃុំពញាឈៀង) បានចាត់តាំងឲ្យខ្ញុំធ្វើជាតិញឲ្យគាត់ដោយធ្វើការតាមដានក្រុម ខ្មែរឥស្សរៈចាស់ៗ។ ក្នុងនោះខ្ញុំ

ត្រូវទទួលបានការកិច្ចការជាមួយក្រុមឥស្សរៈហើយប្រសិនបើមានការបះបោររបស់ក្រុមឬក្រុមនេះ មានសកម្មភាពប្រឆាំងជាមួយរាជការត្រូវរាយការណ៍ទៅឈ្មោះភួងឲ្យបានដឹង។ ខ្ញុំបានយល់ព្រមតាមសំណើរបស់ភួង ព្រោះប្រសិនបើខ្ញុំមិនយល់ព្រមតាមសំណើរបស់គាត់ទេ គាត់នឹងរាយការណ៍ប្រាប់រាជការឲ្យចាប់ខ្ញុំដាក់កម្រិតនានា។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៧ ឈ្មោះ ទឹកសិន(កសិករភូមិព្រីង)ដែលជាអ្នកជិតខាងខ្ញុំបាននាំឈ្មោះ ឈូក (ក្តាប់មិនបាន) មកជួបខ្ញុំ។ ឈូក ក៏បានធ្វើការអប់រំខ្ញុំឲ្យស្រឡាញ់បដិវត្តន៍ និងធ្វើបដិវត្តន៍នៅក្នុងភូមិស្នាយព្រឹម។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ឈូក បាននាំឈ្មោះ ទិត ដោត (លេខាឃុំពញាឈៀងថ្មី ក្រោយមកស្លាប់ដោយសារជំងឺនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨) និងឈ្មោះទិតឈុំ (កូនទិតដោត) មកជួបខ្ញុំទៀត។ ឈូកបានធ្វើការអប់រំខ្ញុំ, ទិត ដោត និង ទិត ឈុំ។ នៅ

កងទ័ពខ្មែរក្រហមដែលបានផ្តាច់ខ្លួនចេញពីកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បីទៅចុះចូលជាមួយកងទ័ពវៀតណាមនៅតាមព្រំដែនកម្ពុជា - វៀតណាម ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៨

ក្នុងខ្លឹមសារនោះរៀបរាប់ពីការធ្វើបដិវត្តន៍ មិនមានប្រាក់ខែ, លំបាក គ្មានបានដល់ប្រយោជន៍អ្វីសម្រាប់ខ្លួនឯង។ ចំណែក ការធ្វើជាខ្មែរសេរីមានប្រាក់ខែ, មានបុណ្យស័ក្តិ, មិនលំបាក និងបានដល់ប្រយោជន៍ច្រើនដល់ខ្លួន។ យើងទាំង៣នាក់បាន យល់ស្របតាមល្អក្រោះបានប្រាក់ខែផង។ ល្អក៏បាន ណែនាំឲ្យអនុវត្តការកិច្ចធ្វើយ៉ាងណាមិនឲ្យយុវជនធ្វើបដិវត្តន៍ និងឈោសនាប្រជាជនមិនឲ្យជឿលើបដិវត្តន៍។

ក្រោយពីចប់ប្រជុំល្អក៏បានខ្ញុំនិងអ្នកដែលបានចូលរួម ប្រជុំទៅទាក់ទងឈ្មោះ ឈឹម (នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ធ្វើការនៅ សេដ្ឋកិច្ចតំបន់២៤)។ ក្រោយមក ឈឹម បានហៅខ្ញុំទៅប្រជុំ នៅផ្ទះរបស់ឈ្មោះ ទេព អ៊ុច (អតីតឥស្សរៈ នៅក្នុងភូមិផ្ទង់ ឃុំពញាឈៀង បច្ចុប្បន្នស្ថិតនៅក្នុងឃុំស្តៅកោង)។ អ្នកដែល ចូលរួមប្រជុំមាន៖ ឈ្មោះ ឈឹម, ទេព អ៊ុច, សុខ ប៊ូ (អតីតឥស្សរៈ) , ហេង ប៉ុន (អតីតមេភូមិផ្ទង់), ស៊ាប (សមាជិកឃុំពញា ឈៀង) និងខ្ញុំ។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៦៩ ខ្ញុំបានចាត់តាំងកម្មាធិការ២នាក់

ឲ្យជួយធ្វើការឈោសនាអប់រំប្រជាជន យុវជនមិនឲ្យជឿលើ ការឈោសនាពីបដិវត្តន៍។ ក្នុងនោះមានឈ្មោះ ថោង ឆន (ជាប្អូនប្រុសរបស់ខ្ញុំ) និងឈ្មោះ អ៊ុង យ៉ិន (ជាក្មួយជីទួតមួយ របស់ខ្ញុំ)។ នៅឆ្នាំ១៩៧០ ខ្ញុំបានអប់រំ បានឈ្មោះ ហោ ទ្រី (នៅឆ្នាំ១៩៧៣ ហោ ទ្រី បានក្លាយជាគណៈកម្មាធិការភូមិ ស្វាយព្រីម។ ហោ ទ្រី ជាមនុស្សទីលំណាប់ខាងល្អច្បាប់ និងលេងល្បែង)។ ខ្ញុំ, ថោង ឆន និង អ៊ុង យ៉ិន បានបំផុស ប្រជាជនមិនឲ្យចូលធ្វើបដិវត្តន៍។ នៅក្នុងខែមីនា និង មេសា ឆ្នាំ១៩៧១ ខ្ញុំចាំមិនច្បាស់ ល្អក៏ បានហៅខ្ញុំទៅជួបនៅភូមិ ក្រសាំងទងឃុំពញាឈៀង (ខ) ដោយ ល្អក៏ បានឲ្យខ្ញុំរាយ ការណ៍ពីកម្មាធិការដែលកសាងបាន។

នៅឆ្នាំ១៩៧១ ដដែល ឈឹម បានចុះមកជួបខ្ញុំនៅភូមិ ផ្ទង់ឃុំពញាឈៀង (ក) ដែលក្នុងដែលក្នុងពេលជួបនោះបាន ឧទ្ទេសនាមនុស្ស៨នាក់ទៀតមាន៖ ឈ្មោះ ស៊ីង គង់ (អតីត មេភូមិស្ពានជ័យឃុំពញាឈៀង), ញឹក មឿន (កសិករភូមិ

យុទ្ធនារីខ្មែរក្រហមកំពុងដឹកជញ្ជូនស្បៀងពីសមរភូមិមុខទៅទុកនៅសមរភូមិក្រោយនៅភូមិកាកបូព៌ា

ស្ថានជ័យ),យង់ដ្ឋង(កសិករភូមិត្រីង ឃុំពញាលៀង),ទំរែន (កសិករភូមិស្ថានជ័យឃុំពញាលៀង),ទំរែន(កសិករភូមិស្ថានជ័យ), ព្រាបកុន (កសិករភូមិស្ថានជ័យ),ហេចន(កសិករភូមិ ត្រីង) និង ទក សិន (កសិករភូមិត្រីង)។

នៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៣ ឈ្មោះ មិ (អនុលេខាស្រុក កោះជ័យក្រោយមកត្រូវអង្គការចាប់ខ្លួន) បានចាត់តាំងខ្ញុំធ្វើ ជាប្រធានសន្តិសុខស្រុកកោះជ័យ។ ឈ្មោះ មិ មិនជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការក្បត់អង្គការជាមួយខ្ញុំទេ។ ខ្ញុំរស់នៅក្នុងមន្ទីរសន្តិសុខ នេះអស់រយៈពេលជាង៤៥ខែ។ ក្រោយមក ខ្ញុំ និង ឈ្មោះហង់សុភី ធ្វើការនៅមន្ទីរសន្តិសុខស្រុកកោះជ័យតំបន់ ២៤ដែរ រស់នៅចុះសម្រុងក្នុងខ្នងណាស់។ ខ្ញុំបានធ្វើការ អប់រំឈ្មោះហង់សុភី ជាបន្តបន្ទាប់ឲ្យឃើញពីបដិវត្តន៍មាន ការលំបាក។ ឃើញរបបសេរីរស់នៅស្រួល ហើយប្រជាជន ចូលចិត្តរស់នៅជាងកុម្មុយនិស្ត។ ហង់ សុភី ក៏បានឯកភាព ជាមួយខ្ញុំដែរក្រោយមកខ្ញុំបានណែនាំ ហង់ សុភី ឲ្យអនុវត្ត ជាបន្តបន្ទាប់ដោយធ្វើការសួរចម្លើយអ្នកទោស ដេញដោល រកខ្សែឲ្យអស់និងបំផុសអ្នកទោស ឲ្យលួចរត់ចេញពីមន្ទីរ។ ហង់ សុភីបានធ្វើតាមការណែនាំរបស់ខ្ញុំហើយមានអ្នកទោស លួចរត់ជាហូរហែ។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៤ ខ្ញុំបានអប់រំ និងទាក់ទងបានកម្លាំង ម្នាក់ឈ្មោះសុខឈី (ប្រធានសហករណ៍ភូមិក្លែងគង់នៅក្នុង ឆ្នាំ១៩៧៥ អង្គការចាប់ខ្លួន) ដែលធ្លាប់មកទាក់ទងខ្ញុំនៅមន្ទីរ សន្តិសុខស្រុកកោះជ័យ ស្ថិតនៅពោធិ៍បូរី ឃុំបឹងដោល ធ្វើការបំផុសប្រជាជននៅតាមព្រំដែនដូចជាប្រជាជននៅក្នុង ឃុំក្រាំងតាយ័ង,បឹងដោល, ព្រះស្តេច និងឃុំបន្ទាយចក្រីឲ្យ រត់ទៅស្រុកយួន ជាបន្តបន្ទាប់ អស់ប្រហែលជា៣០ទៅ ៤០ នាក់។ ក្រោយមកទៀតខ្ញុំបានចាត់តាំងឈ្មោះសុខឈីឲ្យដើរ ចាត់តាំងកម្លាំងខ្មែរសេរីដែលហៅថា ចលនាក្បាលសឲ្យបន្ត សកម្មភាពតទៅទៀតសម្រាប់ជួយឈោសឲ្យប្រឆាំងនឹងបដិវត្តន៍។

ក្រោយមកឈ្មោះ សុខ ឈី បានរាយការណ៍ប្រាប់ខ្ញុំថា

គាត់បានអប់រំ និងចាត់តាំងកម្លាំងក្បាលសបាន៤នាក់ឲ្យជួយ ធ្វើសកម្មភាពជាមួយគាត់រួមមាន ៖ តុប(អតីតជាមនុស្សខិលខូចខាងលួច), ប៉ុន(កសិករភូមិបែកឆ្នាំងឃុំឫស្សីស្រុក), វៃ (កសិករភូមិអិតឃុំឫស្សីស្រុក) និង ចាន់ (កសិករភូមិអិត, ឃុំឫស្សីស្រុក)។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ ក្រោយរំដោះឈ្មួញបានចុះមកជួប ខ្ញុំនិងសុខសែម(អនុប្រធានសន្តិសុខកោះជ័យ) ។ឈ្មួញបានឲ្យ ខ្ញុំចាត់តាំងកម្លាំងនៅក្នុងមន្ទីរសន្តិសុខ ដោយធ្វើការបំផុស ឈ្លើយសឹកឲ្យរត់ទៅផ្ទះ។ បន្ទាប់មកខ្ញុំនិងសុខសែមបានចាត់ តាំងកម្លាំងនាក់ ដែលជាបុគ្គលិកនៅក្នុងមន្ទីរសន្តិសុខហើយ ធ្លាប់មានការទុកចិត្តគ្នាតាំងពីដើមមកដើម្បីបំផុសឲ្យឈ្លើយ សឹករត់ទៅផ្ទះជាបន្តបន្ទាប់ មានឈ្មោះ មឿង សារីន, ឈឹម ធី, យិន ថា និង គឹម ម៉ែន។

នៅថ្ងៃទី២៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៧ ដោយទទួលដែន ការក្បត់ពីខ្ញុំ,សុខសែម និងបុគ្គលិក៤នាក់ ទៀតបានបំផុស ឈ្លើយសឹកនៅមន្ទីរសន្តិសុខ ស្រុកកោះជ័យតំបន់២៤ ស្ថិត នៅក្នុងពោធិ៍បូរីឃុំបឹងដោលឲ្យបះបោរ។ ឈ្លើយសឹកបានវាយដណ្តើមអាវុធពីកងសន្តិសុខបាន៥ដើម ហើយថែមទាំងវាយសម្លាប់យុវជនដាំបាយម្នាក់ទៀត។ ឈ្លើយសឹកទាំងនោះ បាននាំគ្នារត់ចូលព្រៃ។ ប៉ុន្តែអង្គការទទួលបានឲ្យព័ត៌មានពីតំបន់ និងស្រុកទាន់ពេលវេលា ក៏បានយកទ័ពទៅឆ្ពោះព័ទ្ធជាញ់ និងចាប់យកមកវិញទាំងអស់។ នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៧៧ អង្គការបានចាប់ មឿង សារីន, ឈឹម ធី, យិន ថា, គឹម ម៉ែន និង សុខ សែម យកទៅបាត់។ ក្រោយមក នៅថ្ងៃ ទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៧៧ អង្គការក៏ បានចាប់ខ្លួន ខ្ញុំទៀត។

កំណត់ចំណាំ៖ រាល់ចម្លើយសារភាពរបស់អ្នកទោស ទាំងអស់នៅមន្ទីរសន្តិសុខស-២១ សុទ្ធតែឆ្លងកាត់ការបង្ខិត បង្ខំ និងធ្វើទារុណកម្មធ្ងន់ធ្ងរពីកងសួរចម្លើយ របស់ខ្មែរក្រហម។ដូច្នេះយើងមិនអាចសន្និដ្ឋានបានថា ចម្លើយសារភាព របស់ថោងឈិនពិតប្រាកដឬយ៉ាងណានោះទេ។

ជាវរដ្ឋ មេត្តា

ការិយាល័យព័ត៌មានសាធារណៈ

«ការិយាល័យព័ត៌មានសាធារណៈ» របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានបើកបម្រើជូននិស្សិត អ្នកស្រាវជ្រាវ បុគ្គលិក រាជការ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គលទាំងឡាយដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍វិវឌ្ឍន៍របស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុង តុលាការកម្ពុជា ឬសាលាក្តីខ្មែរក្រហម។

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាជាកន្លែងប្រមូលផ្តុំ និងចងក្រងឯកសារអំពីរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានច្រើនបំផុត។ ឯកសារនៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាមានប្រាំប្រភេទ។ ប្រភេទឯកសារទីមួយគឺឯកសារជាក្រដាសសន្លឹកដែលមានចំនួន ជិតមួយលានទំព័រ។ ប្រភេទឯកសារទីពីរគឺ ជាបទសម្ភាសន៍ដែលបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាចុះទៅធ្វើសម្ភាសន៍ ជាមួយជនរងគ្រោះ និងអតីតកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម។ ប្រភេទឯកសារទីបីគឺជាប្រភេទឯកសារទាក់ទងទៅនឹងសម័យខ្មែរក្រហម។ ប្រភេទឯកសារទីបួនគឺជាឯកសារទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើផែនទីរណ្តៅសាកសព និងទីតាំងសម្លាប់របស់ខ្មែរក្រហម និងឯកសារ ទីប្រាំគឺជាខ្សែភាពយន្តឯកសារដែលបានផលិតឡើងក្នុងរបបខ្មែរក្រហម និងសម័យក្រោយមកទៀត។

តាមរយៈការិយាល័យព័ត៌មានសាធារណៈ សាធារណជនអាចនឹងស្រាវជ្រាវឯកសារទាំងនេះបាន។ ឯកសារខ្លះទៀត រួមមាន៖ ប្រវត្តិរូបកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម ចម្លើយសារភាព កំណត់ហេតុរបស់បក្ស ទូរលេខឆ្លើយឆ្លងព័ត៌មានដែលបានមកពី ការសម្ភាសន៍ជាមួយអតីតកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម និងទិន្នន័យគន្លងទិសបង្ហាញពីរណ្តៅសាកសព ទីតាំងគុក និងបូជនីយដ្ឋាន ប្រល័យពូជសាសន៍។

ការិយាល័យព័ត៌មានសាធារណៈមានទីតាំងនៅអគារលេខ៦៦ មហាវិថីព្រះសីហនុខាងកើតមានឯករាជ្យ។ ការិយាល័យ របស់យើងបើកជូនសាធារណជនពីថ្ងៃច័ន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ ពេលព្រឹកពីម៉ោងប្រាំបី ដល់ម៉ោង១២ និងពេលរសៀលពីម៉ោង២ ដល់ម៉ោង៥។ ប្រសិនបើអស់លោកអ្នកមានចម្ងល់ ឬចង់រៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ជាក្រុមណាមួយ សូមទាក់ទងបុគ្គលិករបស់យើង យី សុយី តាមរយៈទូរសព្ទលេខ៖ ០២៣ ២១១ ៨៧៥ ឬអ៊ីម៉ែល៖ truthsokhy.y@dccam.org។

វត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ ៖ អតីតបន្ទីរពេទ្យនៅក្នុង របបខ្មែរក្រហម

នៅក្នុងសម័យបុរាណកាល វត្តអារាមបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអប់រំ និងបង្ហាត់បង្រៀនដល់កូនចៅ និងប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ ជាទម្លាប់ប្រជាជនខ្មែរ បានយកកូនចៅដែលដល់វ័យសិក្សាទៅធ្វើ នឹងព្រះសង្ឃ ដើម្បីក្រេបយកចំណេះវិជ្ជាផ្សេងៗ។ ក្មេងប្រុសខ្លះ បានបួសជាសាមណេរ និងភិក្ខុ សង្ឃដែលជាការតបស្ម័នសងគុណដល់មាតាបិតា ព្រមទាំងមានទឹកសាសនា សិក្សារៀនសូត្រកាន់ខ្ជាប់នូវច្បាប់ចម្លើយ អ្នកដែលបានបួសរៀននៅពេល ដែលលាចាកសិក្ខាបទនឹងត្រូវបានប្រជាពលរដ្ឋគោរពស្រឡាញ់និងឲ្យតម្លៃយ៉ាងខ្លាំង។

ចាប់តាំងពីពាក់កណ្តាលសតវត្សរ៍ទី១៩មកប្រទេសកម្ពុជាបានស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងអាណានិគមនិយមបារាំង។ នាពេលនោះសាលារៀនវត្តអារាមបែបប្រពៃណីខ្មែរ

នៅតែបន្តដំណើរទៅមុខទៀត។ ប៉ុន្តែអាជ្ញាធរបារាំងក៏ចាប់ផ្តើមបង្កើតសាលារៀនបែបទំនើប ដោយចម្លងមួយផ្នែកធំតាមប្រព័ន្ធសិក្សានៅប្រទេសបារាំងពោលគឺ ចម្លងទាំងផ្នែកគរុកោសល្យកម្មវិធីសិក្សា និងបានដាក់បញ្ចូលភាសាបារាំងនៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាជាផ្លូវការរបស់សាលារៀនផងដែរ។ ទាំងនេះដោយសារតែបារាំងត្រូវការមន្ត្រីថ្នាក់តូចៗ ជួយបម្រើការងាររដ្ឋការអាណានិគមជាពិសេសគឺអ្នកបកប្រែពីភាសាបារាំងមកជាភាសាខ្មែរ និងខ្មែរមកភាសាបារាំង។ នៅពេលនោះបារាំងបានខិតខំបញ្ចៀបបង្រៀនធម៌អរិយធម៌ភាសា និងអក្សររបស់ខ្លួនចូលទៅប្រទេសក្រោមអាណានិគម ដូចជាប្រទេសខ្មែរជាដើម។ ប៉ុន្តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏វត្តអារាមបានថែរក្សាវប្បធម៌ និងភាសាខ្មែរនៅតែរស់រវើករហូតមក។

វត្តព្រះនេត្រព្រះ

នៅថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ប្រទេសកម្ពុជាបានធ្លាក់ ក្រោមការគ្រប់គ្រងនៃរបបខ្មែរក្រហម។ ពេលនោះខ្មែរក្រហម ចាប់ផ្តើមជម្លៀសប្រជាជនចេញ ពីទីក្រុងភ្នំពេញលុបបំបាត់ រូបិយវត្ថុ មិនឲ្យមានសាលារៀន មិនឲ្យមានផ្សារ មិនឲ្យ មាន កម្មសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួនមិនឲ្យមានតុលាការ បំបិទសាសនានិងបង្ខំ ឲ្យប្រជាជនទៅធ្វើការបង្ក បង្កើនផលទាំងអស់គ្នានៅតាមទី ជនបទនានា ដោយមិនប្រាប់ពីហេតុផលអ្វីបន្តិចទាល់តែ

ថ្នាក់គ្មានថ្នាំសង្កូវព្យាបាល និងធ្វើជាកន្លែង ស្នាក់នៅរបស់ កង យុវជន ដែលធ្វើការនៅតាមការដ្ឋានការងារ ក្នុងស្រុក ព្រះនេត្រព្រះ តំបន់៥ ភូមិភាគពាយ័ព្យ។

យោងតាម ឈិត សាលៀន អាយុ៦៣ឆ្នាំ រស់នៅ ភូមិស្រែខាងកើតឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះខេត្ត បន្ទាយមានជ័យ បានរៀបរាប់ថា «ខ្ញុំគឺជាអតីតពេទ្យនៅវត្ត ពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ ក្នុងរបបខ្មែរក្រហម។ មុននឹងខ្ញុំចូល

វាលស្រែក្បែរជើងភ្នំស្រែ ក្នុងឃុំព្រះនេត្រព្រះ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

សោះ។ រីឯសៀវភៅ គម្ពីរក្បួនខ្នាតវត្តអារាមព្រះពុទ្ធសាសនា ជាង៣ពាន់កន្លែងនៅទូទាំងប្រទេស ត្រូវបានខ្មែរក្រហមបំផ្លា ញនិងវាយកម្ទេចចោល។ វត្តអារាមខ្លះត្រូវបានខ្មែរក្រហមកែ ប្រែទៅជាមន្ទីរឃុំឃាំង ឃ្លាំងដាក់សម្ភារ កន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ និងមន្ទីរពេទ្យ។ ក្នុងនោះ វត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ ដែល ប្រជាជនធ្លាប់តែគោរពបូជាត្រូវបានខ្មែរក្រហមប្រែក្លាយទៅ ជាមន្ទីរពេទ្យ និងជាកន្លែងកប់សាកសពជនរងគ្រោះដែល ស្លាប់ដោយសារធ្វើពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរ គ្មានអាហារបរិភោគឈឺ

ធ្វើពេទ្យនៅវត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ ខ្ញុំត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាត់តាំងឲ្យចៀវសំបកដើមក្រឡាញ់ដើម្បីធ្វើថ្នាំសម្រាប់ព្យា បាលជំងឺ។ មកដល់ចុងឆ្នាំ១៩៧៦ ខ្មែរក្រហមបានចាត់តាំង ខ្ញុំឲ្យធ្វើពេទ្យប្រចាំការនៅវត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ ដោយពី មុនមកខ្ញុំមិនដែលបានរៀនវិជ្ជាពេទ្យទាល់តែសោះ។

ពេលនោះនៅក្នុងបរិវេណវត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ មិនមានសាលាបាលីសាលាឆាន់ និងមានកុដិច្រើន ដូចសព្វ ថ្ងៃទេគឺមានតែវិហារមួយនៅចំកណ្តាលបរិវេណវត្ត និងកុដិ

ពីរបីប៉ុណ្ណោះ។ កុំដឹងទាំងនោះ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមធ្វើជាកន្លែង
ពិនិត្យអ្នកជំងឺ ហើយជំងឺភាគច្រើនគឺសុទ្ធសឹងតែជាជំងឺហើម
ដែលបណ្តាលមកពីខ្វះជីវជាតិ។ អ្នកជំងឺចាប់ផ្តើមស្លាប់ជា
បន្តបន្ទាប់ ព្រោះគ្មានថ្នាំពេទ្យសម្រាប់ព្យាបាល គឺមានត្រឹម
តែថ្នាំអាចន៍ទន្សាយនិងសំបកដើមក្រឡាញ់តែប៉ុណ្ណោះ។

អ្នកជំងឺបានស្លាប់ជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ បន្ទាប់ពីអ្នកជំងឺ
ស្លាប់ខ្ញុំនិងសមាជិកពេទ្យផ្សេងទៀត មានតួនាទីសែនសាក
សពអ្នកជំងឺទាំងនោះ យកទៅកប់នៅជើងភ្នំព្រះនេត្រព្រះ
ដែលមានចម្ងាយប្រហែលមួយគីឡូម៉ែត្រពីមន្ទីរពេទ្យ។ មាន
ពេលខ្លះនៅពេលយើងសែនសាកសព ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ
ខ្ញុំនិងសមាជិកពេទ្យបានឈប់សម្រាក ដោយសារផ្លូវឆ្ងាយ។
នៅពេលទៅដល់គោលដៅ យើងចាប់ផ្តើមដឹករណ្តៅដើម្បី
បញ្ចុះសាកសព។ ថ្ងៃមួយ ខ្ញុំបានដាក់សាកសពចូលទៅក្នុង
រណ្តៅស្រាប់តែសាកសពនោះងើបអង្គុយធ្វើឲ្យខ្ញុំនិងសមាជិក
ពេទ្យភិតភ័យយ៉ាងខ្លាំងព្រោះយើងគិតថាខ្មោចលង។ ពេល
ធ្វើការនៅពេទ្យខ្ញុំតែងតែលួចលាក់អាហារ យកមកឲ្យអ្នក
ជំងឺហូបព្រោះរបបអាហារដែលអ្នកជំងឺ ទទួលបានគឺមិនគ្រប់

គ្រាន់ឡើយ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើខ្មែរក្រហមតាមទាន់ខ្ញុំកំពុងលួច
អាហារ ខ្ញុំក៏មិនអាចគេចផុតពីសេចក្តីស្លាប់ដែរ។ មានអ្នក
ជំងឺមួយចំនួនដែល ខ្ញុំធ្លាប់បានផ្តល់អាហារឲ្យបរិភោគបានរួច
ផុតជីវិតមកទល់សព្វថ្ងៃ។ ខ្ញុំធ្វើជាពេទ្យរហូតដល់របបខ្មែរ
ក្រហមដួលរលំនៅឆ្នាំ១៩៧៩ ហើយខ្ញុំក៏មិនផ្លាស់ប្តូរទៅរស់
នៅកន្លែងផ្សេងទៀតដែរ»។

វត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះ

វត្តពោធិ៍កែវព្រះនេត្រព្រះស្ថិតនៅភូមិស្រែចម្ការឡើងតាំង
ពីឆ្នាំ១៩៧៣។ ការផ្តួចផ្តើម កសាងដំបូងដោយព្រះតេជ
គុណកែវ។ ព្រះអង្គបានដាំដើមពោធិ៍បីដើមនៅទិសអាគ្នេយ៍
នៃបរិវេណវត្តទើប ប្រជាពុទ្ធបរិស័ទស្រុកមូលមូលមតិគ្នា
ប្រសិទ្ធិនាមថា « វត្តពោធិ៍កែវ » រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃវត្តពោ
ធិ៍កែវ ព្រះនេត្រព្រះស្ថិតនៅចម្ងាយ២៨ គីឡូម៉ែត្រពីក្រុង
សេរីសោភ័ណទីរួមខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និងតាមបណ្តោយ
ផ្លូវជាតិលេខ៦។ វត្តនេះមានផ្ទៃដីសរុប៧៥.០០០ ម៉ែត្រការ៉េ
នៅជាប់មាត់អូរនិងវាលស្រែខាងជើងវត្ត។

ហូ ថុនា

ឈិត សាលឿន អ្នកស្រុកព្រះនេត្រព្រះដែលជា អតីតក្រុមពេទ្យក្នុងរបបខ្មែរក្រហម

បូជនីយដ្ឋានតម្កល់អដ្ឋិធាតុមួយ នៃក្រុងបាវន្ទៈពីរបបខ្មែរក្រហម នៅភូមិកំពង់ត្រាច ខេត្តស្វាយរៀង

បូជនីយដ្ឋានតម្កល់អដ្ឋិធាតុមួយ ត្រូវបានកសាងឡើង នៅអំឡុងទសវត្សរ៍ទី៨០ នៅក្នុងបរិវេណវត្តកំពង់ត្រាច ស្ថិត នៅក្នុងភូមិកំពង់ត្រាច ឃុំកំពង់ត្រាច ស្រុករមាសហែក ខេត្ត ស្វាយរៀង។ អដ្ឋិធាតុនៅក្នុងបូជនីយដ្ឋាន នេះប្រជាជន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន បានប្រមូលប្រមូលពីរណ្តៅសាកសពបី កន្លែងនៃស្រុករមាសហែក នៅអំឡុងឆ្នាំ១៩៨០ ដែលមាន ចំនួនសរុប៣៩៩អដ្ឋិធាតុ។ អដ្ឋិធាតុទាំងនេះបានបន្ទុះទុក នៅអំឡុងពេល ដែលរបបខ្មែរក្រហម កាន់កាប់អំណាច ចន្លោះពីឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ ឆ្នាំ១៩៧៩ ដែលភាគច្រើនគឺជា អតីតទាហានលទ្ធផល និង ជាមន្ត្រីរាជការឬអ្នកដែលជាប់ និន្នាការពីរបបចាស់។ អ្នកទាំងនេះ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាត់ បញ្ចូលជាក្រុមមូលធននិយម និងសក្តិភូមិនិយម។ ចាប់ពី ឆ្នាំ១៩៧៥ខ្មែរក្រហមបាន សម្រិតសម្រាំងនិងកាប់សម្លាប់ យ៉ាងរន្ធត់ អ្នករដ្ឋការនៅក្នុងរបបសាធារណខ្មែររាប់រយ

នៅក្នុងខេត្តស្វាយរៀងខ្មែរក្រហមធ្វើការសម្លាប់ចាប់ពីថ្នាក់ ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់រហូតដល់កូនទាហាន។ អ្នកដែលធ្លាប់ប្រើ ឲ្យរដ្ឋាភិបាលសាធារណរដ្ឋខ្មែរទាំងប៉ុន្មាន គឺជាមុខសញ្ញា ដែលត្រូវសម្លាប់ ហើយសូម្បីតែសមាជិកគ្រួសារនិងសាច់ ញាតិរបស់អ្នករដ្ឋការទាំងនេះក៏ត្រូវបានសម្លាប់ដែរ។

មានអតីតទាហាន និងមន្ត្រីរដ្ឋការពីរបបចាស់មួយចំ នួន បានលាក់អត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ហើយបានរួចរស់ជីវិតម កដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ បូជនីយដ្ឋាននេះមាន សណ្ឋានជាចេតិយ និងមានទទឹងប្រហែល៤ម៉ែត្រនិងបណ្តោយប្រហែល៨ម៉ែត្រ ។បូជនីយដ្ឋាននេះត្រូវបាន លាបថ្មាំពណ៌ស និងគ្មានក្បាច់ រចនាបថអ្វីឡើយ។

យោងតាមការរៀបរាប់របស់ លោកតា ចាន់ ផេង អាយុ៧០ឆ្នាំ ដែលជាគណៈកម្មការអាចារ្យវត្តកំពង់ត្រាច បានបញ្ជាក់ថា បន្ទាប់ពីកងទ័ពវៀតណាមវាយផ្តួលរំលំរបប

ចាន់ ផេងគណៈកម្មការអាចារ្យវត្ត កំពង់ត្រាច កំពុងផ្តល់បទសម្ភាសដល់បុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

ខ្មែរក្រហមបានរយៈពេលមួយឆ្នាំរួចមក ប្រជាជន និងអាជ្ញាធរភូមិឃុំ ក៏រៀបចំប្រមូលសំណល់ឆ្អឹងសាកសពដែលត្រូវបានខ្មែរក្រហមសម្លាប់ ដើម្បីយកមកកម្ចីចនៅក្នុងវត្តកំពង់ត្រាច។ នៅពេលនោះ រដ្ឋអំណាចនៅក្នុងភូមិឃុំបានចាត់តាំង ឈ្មោះ អ៊ុន (ស្លាប់) គឺជាពេជ្ជយាងធ្លាប់សម្លាប់ជនរងគ្រោះទាំងនោះផ្ទាល់ឲ្យទៅដឹកកាយរកឆ្អឹងសាកសពដែលខ្លួនបានសម្លាប់ និងកប់។ គាត់បានបន្តថានៅអំឡុងពេលដែលដឹកកាយរកឆ្អឹងសាកសពចំនួនបីរណ្តៅគឺគ្រោងឆ្អឹងជនរងគ្រោះមានចំនួនលើសពី៣៩៩ ប៉ុន្តែគ្រោងឆ្អឹងនិងលលាដីក្បាលជនរងគ្រោះមួយចំនួន ត្រូវបានគេក្របីរបស់អ្នកភូមិស៊ីអស់ទៅហើយរីឯអង្គធាតុដែលកម្ចីចទុកមកទល់សព្វថ្ងៃគឺជា អង្គធាតុដែលនៅមានសភាព ល្អនៅឡើយ។ សូមបញ្ជាក់ថានៅឆ្នាំ ១៩៩៥ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានបង្កើតគម្រោងស្រាវជ្រាវទីតាំង វាលពិឃាដដែលបង្កឡើងដោយរបបខ្មែរក្រហម និងស្រាវជ្រាវឃើញទីតាំងសម្លាប់មនុស្ស ក្នុងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ចំនួន៣៩០ទីតាំងដែលមានរណ្តៅកប់សាកសព ចំនួន២៨.៨៣៣ រណ្តៅនិង

មន្ទីរសន្តិសុខចំនួន១៩៦កន្លែង ព្រមទាំងបូជនីយដ្ឋានតម្កល់អង្គធាតុចំនួន៨១កន្លែង។

តាមរយៈផែនទីវាលពិឃាដក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ទីតាំងសម្លាប់មនុស្សមន្ទីរសន្តិសុខ និងបូជនីយដ្ឋានតម្កល់អង្គធាតុបានលេចឡើងនៅគ្រប់ភូមិភាគរបស់ខ្មែរក្រហម។ ក្នុងនោះភូមិភាគបូព៌ារួមមានខេត្តស្វាយរៀង និងខេត្តព្រៃវែងមានទីតាំងសម្លាប់ចំនួន១១៤ទីតាំង ដែលមានរណ្តៅសាកសពពី ៣.០៣៥ទៅ៣.០៧០រណ្តៅ, មន្ទីរសន្តិសុខចំនួន៤៤ និងបូជនីយដ្ឋានតម្កល់អង្គធាតុចំនួន២៣។ សាក្សីដែលបានផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានបញ្ជាក់ថាមានចំនួនសាកសព ប្រមាណពី១៧ ៣.៨៧៣ទៅ២២២.៩០៧ត្រូវបាន កប់នៅក្នុងរណ្តៅនៃទីតាំងសម្លាប់ទាំង១១៤ទីតាំង ក្នុងភូមិភាគបូព៌ា។ បន្ទាប់ពីបានប្រមូលអង្គធាតុរួចរាល់ហើយអង្គធាតុទាំងនេះត្រូវបានលាងសម្អាតដើម្បីយកមកកម្ចីចនៅក្នុងបូជនីយដ្ឋាននៃបរិវេណវត្តកំពង់ត្រាច។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តីអង្គធាតុទាំងនេះមិនត្រូវបាន បោះបង់ចោលឡើយព្រោះជារៀងរាល់ឆ្នាំនៅថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ដែលជាថ្ងៃនៃពិធីទិវា ការចងកំហឹងប្រជាជននៅក្នុងឃុំកំពង់ត្រាច តែងតែប្រារព្ធពិធីបុណ្យនេះឡើងដោយមានអ្នកចូលរួមពីមន្ត្រីរាជការប្រជាពលរដ្ឋ និងសិស្សានុសិស្សទិវានៃការចងកំហឹង ក៏ជាថ្ងៃដែលប្រជាជនខ្មែរមិនអាចបំភ្លេចបាននូវសោកនាដកម្មដ៏ខ្លោចផ្សា និងជាថ្ងៃដែលត្រូវរំឭកឡើងវិញពីអតីតកាលដ៏ខ្មោចនឹកការធ្វើទារុណកម្មនិងការកាប់សម្លាប់របស់ខ្មែរក្រហម ទៅលើប្រជាជនខ្មែរស្អាតត្រង់។ នៅថ្ងៃ២០ ខែឧសភា គឺជាថ្ងៃដែលខ្មែរក្រហមចាប់ផ្តើមអនុវត្តគោលការណ៍ប្រល័យពូជសាសន៍យ៉ាងដាច់ការសម្លាប់មនុស្សដោយចំហរ និងឈោរឈៅព្រៃដែននៅទូទាំងប្រទេស។ ក្រៅពីការប្រារព្ធពិធីទិវានៃការចងកំហឹងនៅពេលដែលពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំនិងបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ មកដល់ពុទ្ធបរិស័ទនៅក្នុងឃុំកំពង់ត្រាចតែងតែនិមន្តព្រះសង្ឃ មកសូត្រមន្តទទួលសកុលដូនដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធដនរងគ្រោះទាំងនោះ។

ហូ ថុនា

បូជនីយដ្ឋានតម្កល់អង្គធាតុនៅវត្តកំពង់ត្រាច

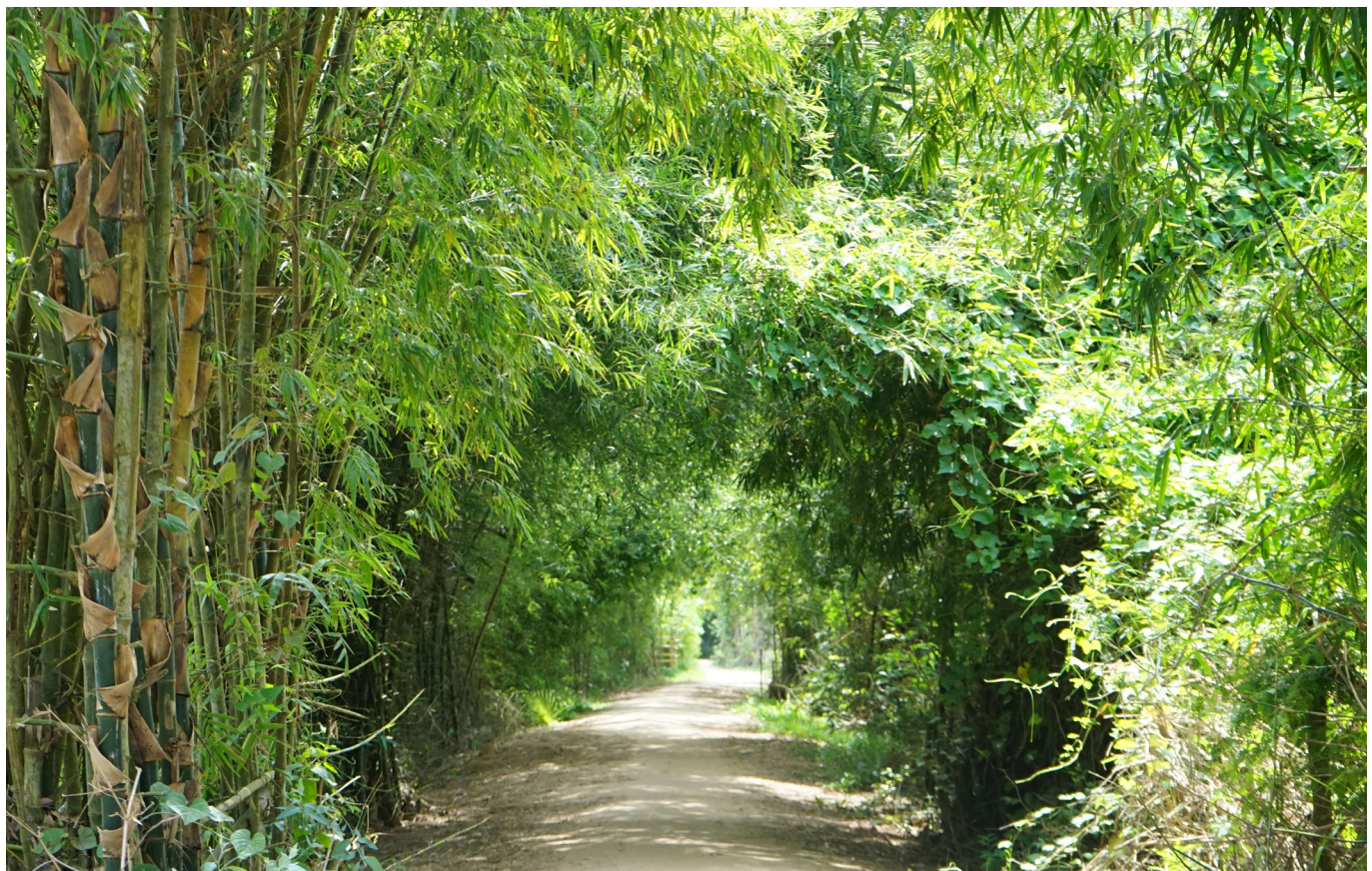

តុលាការខ្មែរក្រហមវិវត្តបញ្ចប់ខ្ញុំក៏ត្រូវរំសាយកំហឹងដែរ

ទេសភាពដ៏ស្រស់ស្អាត គ្រប់ដណ្តប់លើស្បែកអន្ទុក
នៃអតីតកាល។ ទឹកដីដែលធ្លាប់តែកើតមានជម្លោះការបះបោរ
និងការកាប់សម្លាប់ បានផ្លាស់ប្តូរ ទៅជាទឹកដី ពណ៌ខៀវ
ស្រឡាត់អមដោយដំណាំស្រូវ ដែលកំពុងតែលូតលាស់នៅ
ក្រោមដំណាំទឹកភ្លៀងនារដូវវស្សា។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា
នាទសវត្សរ៍ឆ្នាំ៧០ ចលនាខ្មែរក្រហមបានពង្រីកកម្លាំង និង
រីករាលដាលយ៉ាងឆាប់រហ័សពេញផ្ទៃប្រទេស។ របប
ខ្មែរក្រហមបានឡើងគ្រប់គ្រងអំណាច នៅចន្លោះឆ្នាំ១៩៧
៥ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ប៉ុន្តែ បានសម្លាប់ជីវិតមនុស្សប្រហែល២
លាននាក់ចំណែកមនុស្សប្រហែល៥លាននាក់ទៀតដែលបាន
រួចរស់ជីវិតបន្តរស់នៅ ដោយក្តីសោកសត្រេងជាមួយនឹងកេរ

ដំណែលនៃរបបនេះ។

នៅក្នុងស្រុកស្វាយអន្ទរ ខេត្តព្រៃវែងមានព្រឹត្តិការ
ណ៍២សំខាន់ៗបានកើតឡើង នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃរបបខ្មែរ
ក្រហម។ ព្រឹត្តិការណ៍ទី១) គឺជាការបោសសម្អាតជនជាតិភាគ
តិចខ្មែរ- វៀតណាមដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងឃុំស្វាយអន្ទរ
ក្នុងខេត្តព្រៃវែង។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ តុលាការខ្មែរក្រហមបាន
ស្តាប់នូវការផ្តល់សក្ខីកម្មទាក់ទងនឹង គោលនយោបាយរបស់
ខ្មែរក្រហមចំពោះក្រុមគ្រួសារដែលមានប្រពន្ធឬប្តីជាជនជាតិ
វៀតណាម។ គ្រួសារដែលមានប្រពន្ធជាជនជាតិវៀតណាម
គឺខ្មែរក្រហមយកប្រពន្ធ និងកូនទៅសម្លាប់។ ចំណែកគ្រួសារ
ដែលមានប្តីជាជនជាតិវៀតណាមគឺ ខ្មែរក្រហមយកតែប្តីទៅ

ទិដ្ឋភាពផ្លូវនៅក្នុងភូមិញរ ឃុំញរ ស្រុកកំពង់រោទ៍ ខេត្តស្វាយរៀង

សម្លាប់តែប៉ុណ្ណោះ។ ព្រឹត្តិការណ៍ទី២) គឺទាក់ទងនឹងការបះបោររបស់កម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម ដែលស្ថិតក្រោម ការគ្រប់គ្រងរបស់សោភ័ណនៅភូមិភាគបូព៌ា ទៅលើកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម ដែលមកពីភូមិភាគនិរតី។ ព្រឹត្តិការណ៍នៃការបះបោរ

មកពីភូមិភាគនិរតី។ ការបះបោរនោះបានកើតឡើងនៅក្នុងវត្តព្រៃល្វាយស្ថិតក្នុង ភូមិព្រិច ឃុំទឹកថ្លាស្រុកស្វាយអន្ទរខេត្តព្រៃវែង។ ការបះបោរបានកើតឡើងត្រឹមរយៈពេល១ ថ្ងៃតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែព្រឹត្តិការណ៍នោះបានធ្វើឲ្យប្រជាជនជាច្រើនបាន

ប្រាក់ សំបូរ កំពុងផ្តល់បទសម្ភាសន៍ដល់ក្រុមទស្សនាវដ្តីស្វែងរកការពិតនៅក្រោមផ្ទះរបស់គាត់ស្ថិតនៅក្នុង ឃុំញា ស្រុកកំពង់រោទ៍ ខេត្តស្វាយរៀង

នោះបានកើតឡើង នៅក្នុងឃុំទឹកថ្លាស្រុកស្វាយអន្ទរខេត្តព្រៃវែង។ ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងពីរនេះបានកើតឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៨ដូចគ្នា។ នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងឃុំទឹកថ្លាភាគច្រើនត្រូវបានជម្លៀសចេញទៅរស់នៅភូមិភាគពាយ័ព្យ រួមមានខេត្តពោធិ៍សាត់បាត់ដំបង និង បន្ទាយមានជ័យ។ ការជម្លៀសប្រជាជនចេញពីឃុំទឹកថ្លា បានកើតឡើងបន្ទាប់ពីមានការបះបោរប្រឆាំងនឹង កម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម

ស្ទាបរួស និងជម្លៀសចេញទៅរស់នៅកន្លែងផ្សេងៗដែលភាគច្រើនមិនបានរំលឹកឡប់មកភូមិស្រុកវិញរហូតដល់ពេលនេះ។ ប្រធានសហករណ៍ម្នាក់ ដែលជាអតីត កម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមនៅភូមិភាគបូព៌ា និងជាប្រធានដឹកនាំការបះបោរបានចងករសម្លាប់ខ្លួន នៅដើមបុស្សបន្ទាប់ពីដឹងថា ក្រុមបះបោររបស់គាត់មិនអាចយកជ័យជម្នះបាន។ ខ្ញុំបានរៀបការនៅក្នុងសម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម។ កាលនោះខ្ញុំមានអាយុ១៨ឆ្នាំប្តី

របស់ខ្ញុំឈ្មោះណាបដានីគឺជា អ្នកភូមិជាមួយគ្នា។ កាត់គឺជា អតីតទាហានលន់លង់។ បន្ទាប់ពីខ្ញុំរៀបការរួចនៅឆ្នាំ១៩៧០ ខ្ញុំ បានចេញទៅទីក្រុងភ្នំពេញ ដោយរបស់នៅម្តុំទូលំទូលាយ។ ខ្ញុំ បានប្រកបមុខរបរ ដាំត្រកួនលក់ចំណែកប្តីរបស់ខ្ញុំធ្វើជាទាហាន។

នៅថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ពេលខ្មែរក្រហម ចូលមកដល់ទីក្រុងភ្នំពេញ ខ្មែរក្រហមបានជម្រៀសប្រជាជន ចេញពីផ្ទះសម្បែងខ្ញុំនិងប្តីចង់ត្រឡប់មកស្រុកកំណើតវិញ ព្រោះមានទីពុកម្តាយ និងបងប្អូននៅទីនោះខ្ញុំបានធ្វើដំណើរ ជាមួយប្តីរបស់ខ្ញុំនិងកូនស្រីម្នាក់ទៀត។ ប្រជាជនខ្លះទៀតក៏ បានចាកចេញពីទីក្រុងភ្នំពេញ ដោយធ្វើដំណើរតាមផ្លូវជាតិ លេខ១ក្នុងគោលបំណងទៅខេត្តស្វាយរៀងដូចខ្ញុំដែរ។ ខ្ញុំចាំ ថាខ្ញុំបានធ្វើដំណើរតាមផ្លូវជាតិលេខ រហូតស្រាប់តែទៅដល់ កន្លែងមួយខ្មែរក្រហមបញ្ជាខ្ញុំឲ្យបត់ទៅទិសខាងជើង។ ពេល នោះខ្ញុំឃើញមានប្រឡាយទឹកមួយដែលដឹករួចហើយ ក៏បន្ត ដំណើររហូតដល់ស្រុករមាសហែក។ ខ្ញុំបានដើរពីស្រុករមាស ហែកកាត់តាមស្រុករំដួលមកភូមិកំណើតនៅស្រុកកំពង់រោទ៍ វិញ។ ប៉ុន្តែខ្មែរក្រហមយាត់គ្រួសារខ្ញុំ និងកោះហៅទៅ ប្រជុំ នៅវត្តស្វាយតាយាន។ ខ្មែរក្រហមបានប្រាប់ថា «បើនរណាធ្វើ ទាហាន មិនបាច់ទៅស្រុកកំណើតទេហើយប្រសិនបើពាក់ សក្តិ១ឬសក្តិ២ សូមឆ្លើយឲ្យត្រង់មកខ្ញុំនឹងកត់ឈ្មោះទុកដំឡើ ងសក្តិឲ្យ»។ ខ្ញុំនៅចាំថាកាលនោះ អ្នកដែលធ្វើដំណើរមកជា មួយខ្ញុំឈ្មោះឡេង មានប្រពន្ធឈ្មោះរិន បានប្រាប់ខ្មែរ ក្រហមថាពាក់សក្តិ៣និងឈ្មោះកុដ មានប្រពន្ធសាលីក៏ពាក់ សក្តិ៣ដែរ។ ឡេងនិង កុដ និងមនុស្សប្រមាណ១០នាក់ ទៀត ត្រូវបានខ្មែរក្រហម ដឹកចេញពីវត្តស្វាយតាយាន។ ខ្ញុំមិនដឹង ខ្មែរក្រហមយកអ្នកទាំងនោះទៅរៀនសូត្រនៅទីណានោះទេ ចំណែកអ្នកដែលសួររកប្រវត្តិទាហានទាំងនោះឈ្មោះឡាយត្រូវ ជាបងប្អូនរបស់ខ្ញុំដែរ។ ពេលនោះគ្រាន់តែក្រឡេកឃើញប្តី របស់ខ្ញុំភ្លាមឡាយ បានស្រែកសួរប្តីរបស់ខ្ញុំថា «អាជាន់អ្នក មានពាក់សក្តិទេ? ប្តីរបស់ខ្ញុំក៏បានឆ្លើយកុហកថាខ្ញុំមិនមាន

សក្តិទេបង»។ ក្រោយមកខ្មែរក្រហម បានរំសាយអង្គប្រជុំ ហើយបានប្រកាសថា ប្រពន្ធទាហាន ដែលមានសក្តិត្រូវ ត្រឡប់ទៅស្រុកវិញ។ ចំណែកប្តីរបស់ខ្ញុំមិនមានសក្តិក៏ខ្មែរក្រ ហមឲ្យត្រឡប់ទៅភូមិកំណើតដែរ។ នៅក្នុងភូមិរបស់ខ្ញុំខ្មែរក្រ ហមបង្កើតរោងបាយ សហករណ៍ចំនួន២កន្លែងគឺនៅក្នុងវត្ត មួយកន្លែង និង នៅជិតដើមពោធិ៍ខាងក្រៅភូមិមួយកន្លែង ទៀត។

ខ្ញុំត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាត់តាំង ឲ្យចូលកងចល័តវ័យ កណ្តាលដែលមានសមាជិកប្រហែលជា៣០នាក់ទៅ៤០នាក់ ។ នៅពេលខ្ញុំចុះស្ទូងម្តងៗ ខ្ញុំលួចចាប់ត្រីអណ្តែង, ត្រីក្រាញ់, ក្តាម, ខ្យង នៅក្នុងស្រែដាក់ក្នុងថ្នក់សំពត់។ ពេលទៅដល់ផ្ទះ ខ្ញុំបានយកត្រី, ក្តាម, ខ្យងទាំងនោះដាក់ស្បែកលាយជាមួយ បបរដែលខ្មែរក្រហមចែកឲ្យដើម្បីឲ្យមានរសជាតិ។ ខ្ញុំស្ទុះ បានប្រហែលជា២ខែ ខ្មែរក្រហមបានប្តូរខ្ញុំមកកងកិនស្រូវ និង វែងអង្ករវិញ។ ខ្ញុំក្រោកនៅម៉ោង៥ព្រឹកបុកស្រូវ និងវែង អង្កររហូតដល់ម៉ោង១១ថ្ងៃទើបឈប់សម្រាកហូបបាយ។ ដោយសារផ្ទះរបស់ខ្ញុំជិតរោងបាយខ្ញុំបាន ទៅយករបបអាហារ មកហូបនៅផ្ទះរួចទើបត្រឡប់មកធ្វើការវិញ រហូតដល់ម៉ោង ៥ល្ងាចទើបឈប់សម្រាក។ ប្រធានក្រុមបាន កំណត់ក្នុងមួយ ថ្ងៃឲ្យខ្ញុំបុកស្រូវ និងវែងអង្ករឲ្យបានតៅ។ នៅក្នុងក្រុមមាន សមាជិកតែពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះយើងត្រូវផ្លាស់ប្តូរវេនគ្នា បុកស្រូវនិងវែងអង្ករ។ ប្រសិនបើខ្ញុំធ្វើមិនបានតាមការកំណត់ ទេខ្ញុំនឹងត្រូវយកទៅកសាងមិនខាន។ ខ្ញុំឃ្លានខ្លាំងណាស់ប៉ុន្តែ មិនហ៊ានលួចអង្ករហូបឡើយ។ ដោយសារទ្រាំទ្រនឹងការអត់ ឃ្លានមិនបានមានសមាជិកកងធ្វើអង្ករខ្លះ បានលួចយកអង្ករ ដាក់នៅក្នុងថ្នក់សំពត់។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើឈប់ខ្មែរក្រហមចាប់ ខ្លួន បានអ្នកទាំងនោះនឹងត្រូវបញ្ជូន ទៅឃុំនៅក្នុងគុកឫស្សី សាញ់មិនខាន។ គុកឫស្សីសាញ់ក៏ ជាកន្លែងកសាងកម្មាភិបាលនិងប្រជាជន ដែលបានធ្វើខុសវិន័យអង្គការហើយមានជន រងគ្រោះជាច្រើនត្រូវបានសម្លាប់នៅទីនោះ។

ដារ៉ាវង្ស មេត្តា

ក្មេងស្រី ក្នុង សុយីម មានសំណាងនៅរស់ដោយសារសាច់ញាតិយោធាខ្មែរ ក្រហមដែលបានសង្គ្រោះសមាជិកក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួនយកទៅចិញ្ចឹម

ថ្ងៃមួយនៅដើមឆ្នាំ១៩៧៦ ក្រុមគ្រួសារក្មេងស្រី ឈ្មោះក្នុងសុយីមមានជីដូនឈ្មោះ ម៉ាញ៉េប ម្តាយមីង ឈ្មោះរ៉ូចគាត់បងប្រុសឈ្មោះមុយ បងស្រី ឈ្មោះនីម បងប្រុសក្នុងឈ្មោះដី និងក្មេងស្រី សុយីម បានរត់គេចពីស្រុក ភ្នំក្រវាញដោយឆ្លងកាត់ព្រៃភ្នំ ក្នុងគោលបំណងឆ្លងទៅរស់នៅក្នុងប្រទេសថៃ។ ប៉ុន្តែជាអកុសលក្រុមគ្រួសារនេះ បានជាប់ខ្សែសង្វាក់ពីអ្នកនាំផ្លូវ និងមិនបាន ស្គាល់ភូមិសាស្ត្រ ច្បាស់លាស់ ក៏បានរត់ឆ្លងផ្លូវ និងធ្វើដំណើរមកដល់ភូមិវាល វៃឆ(សព្វថ្ងៃភូមិកៀនជង្រក ឃុំអូសោមស្រុកវាលវៃឆ)។ នៅ ខណៈពេលនោះកងទ័ពតំបន់ នៃភូមិភាគពាយ័ព្យរបស់ខ្មែរ

ក្រហមដែលឈរជើង នៅមុំទួលម្នាក់ក្នុងភូមិវាលវៃឆបាន ចាប់ខ្លួនក្រុមគ្រួសាររបស់ សុយីម នៅម៉ោងប្រហែលជា ៣ រសៀល។ សុយីម មានសំណាងបានរស់រានមានជីវិតដោយ សារមានគ្រួសារ សាច់ញាតិរបស់កងទ័ពខ្មែរក្រហមម្នាក់ ដែលមិនមានកូនស្រីបានសុំ សុយីម យកទៅចិញ្ចឹម។ ចំណែក សមាជិកក្រុមគ្រួសារផ្សេងៗទៀតត្រូវបានកងទ័ពខ្មែរក្រហម យកទៅសម្លាប់នៅព្រលប់ថ្ងៃដែលនោះ។

ក្នុងសុយីមហៅជាហៅសំណាងមានអាយុប្រហែល ៥០ឆ្នាំ(មិនចាំអាយុពិតប្រាកដ) មានប្តីឈ្មោះ សួង សុផាត អាយុ៥៣ឆ្នាំ មានកូន៤នាក់ ប្រុស៣ ស្រី១ រស់នៅ ភូមិត្រៃ ខ្ពង់ឃុំព្រែកកាតស្រុកភ្នំក្រវាញខេត្តពោធិ៍សាត់បានរៀបរាប់ ប្រវត្តិរបស់ខ្លួននិងក្រុមគ្រួសាររដូវខាងក្រោម ៖

គ្រួសាររបស់ ក្នុង សុយីម នៅមុនឆ្នាំ១៩៧០

ជីដូនរបស់សុយីម មានឈ្មោះម៉ាញ៉េប និងជីតា ឈ្មោះកុងយុហុន(ជាប់ខ្សែស្រឡាយចិន។ ជីដូនជីតារបស់ សុយីមមានកូនចំនួន៤នាក់គឺទី១) រ៉ូចដើរ(ម្តាយរបស់សុយីម) ទី២) រ៉ូចស៊ីម(ស្រី) ទី៣) រ៉ូចគាត់(ស្រី) ទី៤) ឈ្មោះឈី(ប្រុស)។ ម៉ាញ៉េបមានស្រុកកំណើតនៅភូមិត្រៃស្មាច ឃុំលាច ស្រុកភ្នំ ក្រវាញ ខេត្តពោធិ៍សាត់។ កាលពីមុនរដ្ឋប្រហារឆ្នាំ១៩៧០ ម៉ាញ៉េប ជាអ្នកលក់ដំឡើងបាយនិងទិញផ្លែក្រវាញដង្កោ ជ័ររ៉ូង ពីបងប្អូនជនជាតិជន និងពីរដែលរស់នៅស្រុកលើដូច ជា(វាលវៃឆ)អូសោមស្រុកពាសព័ន្ធ ទួលក្រសស្រែតាំងយ៉ៃស្រ ពាំងប្រមោយជាដើម។ ម៉ាញ៉េបគឺជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិ ស្តុកស្តម្ភម្នាក់នៅផ្សារលាច ស្រុកភ្នំក្រវាញ។ គាត់មានចម្ការ ក្រូចពោធិ៍សាត់ជាច្រើនហិចតា នៅក្នុងភូមិត្រៃក្នុងឃុំលាច ។ កាលពីពេលមុនរដ្ឋប្រហារឆ្នាំ១៩៧០ ម៉ាញ៉េបបានលក់

ក្នុង សុយីម ហៅ ធា

ផ្ទៃក្រចកពោធិ៍សាត់ បានលុយច្រើនរហូតទិញផ្ទះល្វែងនៅផ្លូវ
កម្ពុជាក្រោមក្រុងភ្នំពេញបានចំនួន៣ ល្វែងថែមទៀតផង។
ចំណែកសុយីម មានទីពកឈ្មោះហ្លួង និងម្តាយឈ្មោះរូច
ង៉ើរ(សព្វថ្ងៃរស់នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី។ សុយីមមានបងប្អូន
បង្កើត៥ នាក់(បងទី១) ប្រុសឈ្មោះមៀនបងទី២) ប្រុស
ឈ្មោះមុយបងទី៣)ស្រីឈ្មោះងឹម បងទី៤) ប្រុសឈ្មោះង៉ា
និងទី៥) សុយីមដែលជាកូនពេញវ័យពេលពុទ្ធរដ្ឋប្រឆាំង
១៩៧០ ទីពកម្តាយសុយីមក៏បានប្រកបរបបលក់ឥវ៉ាន់ចាប់

ទីពកម្តាយបង្កើតរបស់ កូច សុយីម សព្វថ្ងៃរស់នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី

ហួយ និងមានផ្ទះនៅក្បែរផ្សារលាច ដូចជីដូនជីតា របស់
សុយីម ដែរ។

គ្រួសាររបស់កូចសុយីម ចន្លោះពីឆ្នាំ១៩៧០ ដល់ ឆ្នាំ១៩៧៥

បន្ទាប់ពីមានរដ្ឋប្រហារទម្លាក់សម្តេចព្រះ នរោត្តម
សីហនុ នៅឆ្នាំ១៩៧០ កម្មវិធីចលនាខ្មែរក្រហមបានចូលមក

ដល់ឃុំលាចស្រុកភ្នំក្រវាញ និងកើតមានសង្គ្រាមរវាងកង
ទ័ពខ្មែរក្រហម និងទាហានលន់លំនៅក្នុងស្រុកភ្នំក្រវាញ
នេះ។ នៅខណៈពេលនោះ ប្រជាជនមួយចំនួនធំត្រូវបានខ្មែរ
ក្រហមកៀរយកទៅជាមួយ។ចំណែកមួយចំនួនទៀតបានមក
រស់នៅក្រុងពោធិ៍សាត់ជាមួយរបបលន់លំ។គ្រួសារសុយីម
រួមមានជីដូនជីតា មីងមាទីពកម្តាយនិងបងប្អូនបង្កើតរបស់
សុយីមបានកៀសខ្លួនមករស់នៅទីក្រុងភ្នំពេញ។

បន្ទាប់មកទីពកម្តាយ និងបងប្រុសទី១របស់សុយីម
ឈ្មោះមៀនបានផ្លាស់ទៅរកស៊ីទិញលក់ត្បូងនៅក្រុងប៉ៃលិន
រីឯសុយីម និងបង ប្រុសស្រីចំនួន៤នាក់ផ្សេងទៀត បានរស់
នៅរៀនសូត្រនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ជាមួយជីដូនជីតារហូតដល់
ខ្មែរក្រហម កាន់កាប់ទូទាំងប្រទេស នៅថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា
ឆ្នាំ១៩៧៥។ ដោយសារសង្គ្រាមរវាងកងទ័ពខ្មែរក្រហមនិង
ទាហានលន់លំចន្លោះពីឆ្នាំ១៩៧០ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៥ តំបន់
ភាគច្រើនបានប្រែជាតំបន់រំដោះ ដែលគ្រប់គ្រងដោយខ្មែរ
ក្រហម។ ទីពកម្តាយរបស់ សុយីមពិបាកក្នុងការធ្វើដំណើរ
ពីប៉ៃលិនមកលេងទីពកម្តាយនិងកូនចៅនៅភ្នំពេញ។

**សុយីម និងគ្រួសារត្រូវបានជម្លៀសពីភ្នំពេញមក ស្រុកភ្នំ
ក្រវាញ ខេត្តពោធិ៍សាត់នៅថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥**

បន្ទាប់ពី បានចូលដល់ទីក្រុងភ្នំពេញនៅថ្ងៃទី១៧ខែ
មេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ខ្មែរក្រហម បានជម្លៀសប្រជាជនទាំងអស់
ចេញពីទីក្រុង។ ក្រុមគ្រួសាររបស់ សុយីមរួមមានជីដូនជីតា
ម្តាយមីងនិងបងប្រុសស្រីចំនួន៣នាក់ បាននាំគ្នាធ្វើដំណើរ
សំដៅមករកស្រុកកំណើតនៅភូមិព្រៃស្ទាច់ ឃុំលាច ស្រុកភ្នំ
ក្រវាញខេត្តពោធិ៍សាត់។ ប៉ុន្តែ ក្រុមគ្រួសាររបស់សុយីមមិន
បានមកដល់ស្រុកកំណើតទេ គឺខ្មែរក្រហមចាត់តាំងឲ្យក្រុម
គ្រួសារសុយីម រស់នៅក្នុងឃុំព្រៃនិល ស្រុកភ្នំក្រវាញដែល
មានចម្ងាយប្រមាណជាង១០គីឡូម៉ែត្រពីស្រុកកំណើតរបស់
សុយីម។ខណៈពេលរស់នៅ ក្នុងឃុំព្រៃនិលខ្មែរក្រហមបាន
ចាត់តាំងម៉ាញ៉ែបឲ្យត្បាញសំពត់ក្រមាចំណែកសមាជិកផ្សេងៗទៀត ត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាត់តាំងឲ្យធ្វើការផ្សារតាមកង

ផ្សេងៗ នៅចុងឆ្នាំ១៩៧៥ ឬដើមឆ្នាំ១៩៧៦ ដោយសារ មានភាពអត់ឃ្លាននិងខ្វះខាតខ្សែក្រហមយកទៅសម្លាប់ម៉ាញ៉េ បបានសម្រេច នាំសមាជិកក្រុមគ្រួសារ ទាំងអស់ត្រឡប់ ខ្លួនទៅប្រទេសថៃ។ ប៉ុន្តែ ការរត់គេចខ្លួនរបស់ម៉ាញ៉េបត្រូវ បានខ្សែក្រហមតាមទាន់និងចាប់បានប្តីរបស់គាត់ (យូ ហេង) នៅភូមិព្រៃពាយ ឃុំលាចហើយខ្សែក្រហមក៏បានសម្លាប់គា យូហេងចោលទៅ។ ចំណែកម៉ាញ៉េប រួមជាមួយកូនស្រី ឈ្មោះរួចគាត់និងចៅបានរត់ចូលក្នុងព្រៃ ហើយដោយធ្វើដំ ណើរយូរទៅៗ មិនមានបាយហូប ក៏នាំគ្នាបេះស្លឹកឈើផ្លែ មៀនព្រៃហូប ដើម្បីបន្តដំណើរទៅមុខទៀត។ ម៉ាញ៉េបកូន ស្រីនិងចៅៗ បានធ្វើដំណើរមកដល់ភូមិវាលវែង (អូសោម) ក៏ត្រូវបានប្រជាជនរាយការណ៍ឲ្យកងទ័ពខ្សែក្រហមដែលប្រ ចាំការនៅទួលម្កាក់ក្នុងភូមិវាលវែងចាប់ខ្លួនតែម្តង។

ការចាប់ និងសម្លាប់ក្រុមគ្រួសាររបស់កូចសុយីមនៅដើម

យ៉ុង ហ៊ឹម ប្អូនប្រុសទី៣ក្នុងចំណោមប្អូនសុយីម

ឆ្នាំ១៩៧៦

ថ្ងៃមួយនៅដើមឆ្នាំ ១៩៧៦ មេដឹកនាំខ្សែក្រហម ប្រចាំនៅស្រុកពាមព្រៃស តំបន់ ក្នុងភូមិភាគពាយ័ព្យបាន ឡើងមកភូមិវាលវែងដែលជាភូមិដាច់ស្រយាលមួយ ដើម្បី កោះហៅប្រជាជនឲ្យចូលរួមធ្វើមីឡូញ។ មីឡូញបានចប់នៅ ម៉ោងប្រហែលព្រឹកៗថ្ងៃដែលនោះ ស្រាប់តែមានព្រឹត្តិ ការណ៍មួយកើតឡើងដោយសារយោធាខ្សែក្រហមចាប់បាន ក្រុមគ្រួសារមួយមានគ្នាប្រហែលជា៦នាក់ មានប្រុស មាន ស្រី។ នៅខណៈពេលនោះហ៊ឹម (ត្រូវជាប្អូនប្រុសទី៣ក្នុងចំណោម របស់សុយីម) និងត្រូវបានខ្សែក្រហមចាត់តាំងឲ្យធ្វើកងឈ្នួប ប្រចាំភូមិវាលវែង បានស្គាល់សមាជិកខ្លះ នៃក្រុមគ្រួសារ ជនរងគ្រោះដូចជា ម៉ាញ៉េប ចៃគាត់ និងកូនចិត្តហ្វូង (បង ស្រីរបស់សុយីមឈ្មោះឆឹម) ព្រោះកាលទៅរៀននៅល្ងាចក្នុង ស្រុកភ្នំក្រវាញ ហ៊ឹម បានស្នាក់នៅផ្ទះចិនឆៅឈ្មោះ ចិត្ត ចុង ឈឹមហើយផ្ទះកូនស្រីម្នាក់របស់ ចិត្តចុងឈឹម ស្ថិតនៅជិត ផ្ទះរបស់ម៉ាញ៉េប។ ហ៊ឹម ឲ្យដឹងថាក្រុមគ្រួសារម៉ាញ៉េបមានបំណងរត់ចេញទៅប្រទេសថៃ ប៉ុន្តែបែបនេះគាត់ បានដាច់ខ្សែ រយៈអ្នកនាំផ្លូវផងនិងបានដាច់បាយដាច់ទឹកផងនោះទើបពួក គាត់បានដើរសំដៅចូលមកភូមិវាលវែង និងត្រូវយោធាតំបន់ ដែល មានប្រធានកងអនុសេនាកូច ឈ្មោះរឿន អនុប្រធាន ឈ្មោះឡែមនិងយោធាផ្សេងៗទៀតចាប់បាន យកទៅដាក់ ក្នុងផ្ទះមួយដែលគ្មានមនុស្សរស់នៅ។ យោធាខ្សែក្រហមក៏ បានបញ្ជាឲ្យម្តាយរបស់ហ៊ឹម ដាំបាយធ្វើម្ហូបឲ្យក្រុមគ្រួសារម៉ា ញ៉េបហូប បន្ទាប់ពីបាយសម្រន់ហ៊ឹម ជាអ្នកយកបាយទៅឲ្យ ក្រុមគ្រួសារម៉ាញ៉េបហូប។ នៅប្រហែលជាម៉ោង៧ ទៅ៨ យប់មានយោធាប្រហែលជា៦ ទៅ៧នាក់បានបណ្តើរក្រុមគ្រួ សារ ម៉ាញ៉េប ទៅសម្លាប់ចោលនៅក្បែរអូរជិតមាត់ស្ទឹង។ ពេលព្រឹកថ្ងៃបន្ទាប់ យោធាខ្សែក្រហមឲ្យបញ្ជាឲ្យកងឈ្នួប ឈ្មោះហ៊ឹមឈ្មោះម៉ុននិងកងឈ្នួប២ទៅពានក៏ទៀត ទៅដឹករណ្តៅកប់នៅជិតមាត់ស្ទឹងនោះ។ ហ៊ឹម បានឃើញសាក សពស្ត្រីពីរនាក់ស្លាប់ដោយអាក្រក់ និងគ្មានសម្លៀកបំពាក់

ចំណែកបងស្រីរបស់សុយីម ឈ្មោះ ឆឹម គឺស្លាប់ដោយសារ គ្រាប់កាំភ្លើងហើយអ្នកផ្សេងទៀតគឺស្លាប់ ដោយសារវាយ នឹងដំបង។ អ្នកដឹកនាំការសម្លាប់មានឈ្មោះ រឿន ជាប្រធាន រួមជាមួយឈ្មោះឡែមឈ្មោះសៀបឈ្មោះលុម (ប្អូនថ្ងៃទីពុក ចិញ្ចឹមសុយីម) និងយោធាខ្មែរក្រហមផ្សេងទៀតក្នុងចំណោម យោធាទាំងនោះមានឈ្មោះ រឿន បានចាប់រំលោភបងស្រី សុយីមឈ្មោះឆឹមមុនពេលសម្លាប់។ ក៏យោធាខ្មែរក្រហម

លយកទ្រព្យសម្បត្តិមានតម្លៃពីក្រុមគ្រួសារ ម៉ាញ៉ែប ដូចជា មាសពេជ្រផ្នាកទិនចំនួនមួយកំសៀវ និងនាឡិការដៃចំនួនមួយ កំសៀវទៀត។ យោធាខ្មែរក្រហមយកពេជ្រ ផ្នាកទិនទៅ ចែកឲ្យអ្នកភូមិដោយពួកគេគិតថា (ពេជ្រ និងផ្នាកទិន) មិន សូវមានតម្លៃដូចនាឡិការនិងមាស។

ភូម សុយីម ត្រូវបានសុំយកទៅចិញ្ចឹម និងការរស់នៅជា មួយទីពុកម្តាយចិញ្ចឹម

សុយីម មានសំណាងបានរស់ដោយសារមានទីពុក ចិញ្ចឹមឈ្មោះ ហុក ម្តាយឈ្មោះ ផុល មិនមានកូនស្រីហើយ បានសុំសុយីមពីយោធាតំបន់ឈ្មោះ រឿន និង ឡែម ដែលត្រូវ ជាបងប្អូនជីដូនមួយជាមួយខ្លួន។ នៅពេលដែលកងយោធា បណ្តើរក្រុមគ្រួសារ ម៉ាញ៉ែប ទៅសម្លាប់នៅពេលព្រលប់ថ្ងៃ នោះយោធាឈ្មោះ ឡែម ក៏បានពរក្មេងស្រីឈ្មោះ សុយីម (ថេររបស់ ម៉ាញ៉ែប) យកមកប្រគល់ឲ្យបងជីដូនមួយរបស់ ខ្លួនឈ្មោះ ហុក ហើយយោធាផ្សេងៗទៀត ក៏បានបន្តនាំយក ក្រុមគ្រួសារ ម៉ាញ៉ែប ទៅកន្លែងសម្លាប់តែម្តង។ នៅខណៈ ពេលនោះសុយីមមានជំងឺនិងអត់បាយផងនោះ សុយីមមិន អាចដើរអង្គុយនិងនិយាយស្តីបានឡើយ គឺត្រូវទីពុកម្តាយ ចិញ្ចឹមព្យាបាលនិងមើលថែរប្រមាណ១ទៅ២ខែទើបសុយីម អាចអង្គុយដើរ និងនិយាយស្តីបាន ប៉ុន្តែសុយីម ហាក់មិនបាន ចងចាំអំពីអ្វី ដែលខ្លួនបានរស់នៅជាមួយជីដូនជីតានៅភ្នំពេញ ការជម្លៀសពី ទីក្រុងភ្នំពេញមកនៅស្រុកភ្នំក្រវាញ និង ការរត់ភៀសខ្លួនចេញពីស្រុកភ្នំក្រវាញមកដល់ភូមិវាលវែង នេះឡើយ។

មាស ឡែម អតីតអនុប្រធានអង្គភាពយោធា ប្រចាំនៅខ្នងម្នាក់ ក្នុងភូមិវាលវែងស្រុកវាលវែង ខេត្តពោធិ៍សាត់ ត្រូវជាប្អូនជីដូនមួយ ទីពុកចិញ្ចឹមរបស់ សុយីម

ក៏បានសម្រាកយកខោអាវជនរងគ្រោះទាំងអស់ដែរ។ បំរើជីវិត ថាមានតែក្មេងស្រីម្នាក់(ឈ្មោះសុយីមហៅឆា ហៅ សំណាង) ដែលត្រូវជាថេររបស់ម៉ាញ៉ែបបានរួចផុតពីការ សម្លាប់នេះ។ បន្ទាប់ពីសម្លាប់មនុស្សអស់ហើយ យោធាបានប្រមូល

សុយីម មានសំណាងដែលបានទីពុកចិញ្ចឹមស្រឡាញ់ ពេលទីពុកទៅណាមកណាភាគច្រើន តែងយក សុយីម ទៅជាមួយ និងឲ្យសុយីម ឡើងជិះកកាត់។ សុយីម ដឹងថា ទីពុកចិញ្ចឹម សុយីម នៅក្នុងសម័យខ្មែរក្រហមមិនបាននៅ ដូច្នេះ គាត់ច្រើនដើរធ្វើការជាមួយកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម និងទៅទិញថ្នាំពេទ្យនៅ ប្រទេសថៃយកមកឲ្យខ្មែរក្រហម។ នៅឆ្នាំ១៩៧៧ ប្រជាជនទាំងអស់នៅស្រុកវាលវែង ត្រូវបាន

ខ្មែរក្រហមជម្លៀសចេញមករស់នៅស្រុកលាច (ស្រុកភ្នំក្រវាញ) វិញ។ កាលនោះទីពុកម្តាយចិញ្ចឹមសុយីមត្រូវអង្គការខ្មែរក្រហមបញ្ជូនទៅមុន ចំណែកសុយីមត្រូវរស់នៅជាមួយយាយចិញ្ចឹមបន្តមួយរយៈទៀត។ សុយីមតែងតែឆ្ងល់ថាយាយចិញ្ចឹមមើលក៏ចេះតែធ្វើបាបគាត់ហើយពេលគាត់ធ្វើអ្វីតែងតែមានកំហុស ចំណែកថៅៗផ្សេងទៀតមិនដែលត្រូវបានស្តីបន្ទោសនិងត្រូវរំពាត់ដូចខ្លួនឡើយ។ ពេលខ្មែរក្រហមជម្លៀសមកនៅស្រុកលាចទើប សុយីម បានជួបទីពុកម្តាយចិញ្ចឹមនិងរស់នៅជាមួយពួកគាត់វិញ។ ពេលស្នាក់នៅស្រុកលាចសុយីម ត្រូវបានអង្គការ បានចាត់តាំងឲ្យចូលកងកុមារដើរការបំបែកខ្មែរ ការបំបែកដើម្បីយកទៅធ្វើជី។ នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ១៩៧៨សុយីមឮម្តាយចិញ្ចឹមប្រាប់ថា ទីពុកត្រូវខ្មែរក្រហមចាត់តាំងឲ្យទៅទិញថ្នាំពេទ្យ នៅប្រទេសថៃ។ ទីពុករបស់ សុយីម តាំងពីចេញទៅបាត់ខ្លួនរហូត មិនឃើញត្រឡប់មកវិញទេ។ សុយីម រស់នៅជាមួយម្តាយរហូតដល់កងទ័ពវៀតណាមចូលមកនៅ ឆ្នាំ១៩៧៩។

ជីវិតរបស់ កូច សុយីម ក្រោយឆ្នាំ១៩៧៩

ពេលកងទ័ពវៀតណាមចូលមកដល់ប្រទេសកម្ពុជានៅឆ្នាំ១៩៧៩ សុយីម និងម្តាយចិញ្ចឹមមិនរត់ចូលព្រៃទេ គឺរស់នៅក្នុងភូមិព្រែក៣ ស្រុកភ្នំក្រវាញ ខេត្តពោធិ៍សាត់។ នៅឆ្នាំ១៩៧៩ប្រជាជននៅក្នុងភូមិមានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការនិយាយស្តីហើយអ្នកដឹកនាំ បានហៅសុយីមថាសំណាងៗ។ នៅឆ្នាំ១៩៨០ សុយីមបានចូលរៀននៅសាលាបឋមសិក្សាភូមិព្រែក ពេលនោះមានមនុស្សប្រុសពីរនាក់បានជិះកង់មករកសុយីម ប៉ុន្តែសុយីម បានរត់គេចពីបុរសទាំងពីរនាក់នោះ ព្រោះគិតថាប្រមាត់ប្រមង់មករកចាប់កូនក្មេងៗ។ ក្រោយមកអ្នកត្រូវឈ្មោះកាយ បានប្រាប់ថាបុរសទាំងពីរនាក់នោះមករកសុយីម។ ប៉ុន្តែសុយីមនៅតែមិនដឹងថាបុរសម្នាក់ក្នុងចំណោមពីរនាក់ ដែលជិះកង់មករកខ្លួននោះគឺជាទីពុកបង្កើតឡើយ ពីព្រោះគាត់បានមករកសុយីមតែម្តងហើយក៏បាត់ដំណឹងរហូត។ នៅដើមឆ្នាំ១៩៨០ អតីតកងយោធពលខ្មែរក្រហម

ឈ្មោះសៀបដែលបាន សម្លាប់បងៗ យាយ និងមីនរបស់សុយីមបានមករស់នៅក្នុងភូមិជាមួយសុយីម។ សៀបជាអ្នករកខ្ទឹមបានយកទៅលក់ឲ្យប្រហើយសៀបតែងតែមកដឹកនិងឲ្យលុយសុយីម ថាយជាប្អូនប្រពោះសៀបក៏ជាសាច់ញាតិម្នាក់របស់ទីពុកចិញ្ចឹមសុយីមដែរ។ អ្នកភូមិព្រែក ដែលធ្លាប់រស់នៅភូមិវាលវែងជាមួយទីពុកម្តាយចិញ្ចឹមរបស់ សុយីមតែងតែនិយាយចំអន់លេងថា ឯងមានសំណាងណាស់ដែលបានរស់នៅមកសព្វថ្ងៃនេះ។ សុយីម ចេះតែឆ្ងល់នឹងសំដីអ្នកភូមិដែលនិយាយរឿងរ៉ាវរបស់ខ្លួនជាញឹកញាប់។ សុយីម ក៏ចាប់ផ្តើមបានដឹងរឿងរ៉ាវរបស់ខ្លួនខ្លះៗ និងបានដឹងច្បាស់នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៨៦។ ចំណែកម្តាយចិញ្ចឹមរបស់ សុយីមតែងតែព្យាយាមលាក់ព័ត៌មានទាំងនេះ មិនឲ្យសុយីមដឹងពីរឿងរ៉ាវរបស់ខ្លួនឡើយ។

កូចសុយីមយល់សប្តិឃើញយាយ និងបានដឹងការពិការសម្លាប់ក្រុមគ្រួសារ

នៅឆ្នាំ១៩៨៦ សុយីម បានយល់សប្តិឃើញយាយរបស់ខ្លួនមកហៅឲ្យទៅរស់នៅជាមួយគាត់នៅក្នុងស្ថិតិមួយ។ នៅពេលព្រឹកថ្ងៃបន្ទាប់សុយីម បានដើរទៅផ្ទះទីពុកមាចិញ្ចឹមម្នាក់ឈ្មោះ ហឿង ដែលជាអតីតយោធពលខ្មែរក្រហមផ្នែកដឹកជញ្ជូនភាគដំរី។ សុយីម បាននិយាយរៀបរាប់ពីការយល់សុបិនប្រាប់ ហឿង ថា ពុំខ្ញុំបានយល់សប្តិថា យាយខ្ញុំស្លាប់នៅដឹកមាត់ស្នឹង។ ពេលនោះ ពូហឿងភ្ញាក់ខ្លួនព្រឹតហើយសួរខ្ញុំវិញថាណាបាននិយាយប្រាប់ឯង? ខ្ញុំឆ្លើយប្រាប់ថាខ្ញុំយល់សប្តិឃើញយាយរបស់ខ្ញុំ ហឿង ក៏បាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំថាយាយនិងបងប្អូនឯងត្រូវបានយោធពលកទៅសម្លាប់ ដឹកមាត់ស្នឹងប្រហែលជា១០០ម៉ែតពីរក្តារវាលវែងចាស់។ ពូហឿងក៏បាន ប្រាប់ខ្ញុំអំពីឈ្មោះយោធពល ដែលបានសម្លាប់ក្រុមគ្រួសារខ្ញុំនិងរំលោភបំពានស្រីខ្ញុំទៀតផង។ យោធពលដែលបានសម្លាប់និងរំលោភក្រុមគ្រួសារខ្ញុំ គឺភាគច្រើនសុទ្ធតែជាសាច់ញាតិខាងទីពុកចិញ្ចឹមខ្ញុំ។

ការរៀបការ និងការរកឃើញទីពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូច

សុយីម

សុយីម បានឈប់រៀននៅឆ្នាំ១៩៨៤ បន្ទាប់មក សុយីម បានជួយធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ ចម្ការម្តាយចិញ្ចឹម និងស៊ី ឈ្នួលអ្នកស្រុកអ្នកភូមិបានកម្រៃបន្តិចបន្តួចដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត ។សុយីមបានរៀបការជាមួយប្តីឈ្មោះសុផាតនៅឆ្នាំ១៩៨៨ ។សុផាត មានស្រុកកំណើតនៅខេត្តតាកែវ និងបាន មកធ្វើ កងទ័ពខាង របបសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជាប្រចាំនៅ ស្រុកភ្នំក្រវាញនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៨៤-១៩៨៥។ នៅពេលឈរ ជើងនៅភូមិព្រែកនេះសុផាតក៏បានជួប និងស្រឡាញ់សុយីម ។បន្ទាប់មកអ្នកទាំងពីរក៏សម្រេចចិត្តរៀបការ។ ដោយសារ ភាពក្រីក្រសុយីមនិងសុផាតបានរៀបចំពិធីរៀបការតែបន្តិច បន្តួចដោយមានសាច់ញាតិ និងមិត្តភក្តិចូលរួម តែបួនដប់ នាក់ប៉ុណ្ណោះ។នៅឆ្នាំ១៩៩០ សុយីម បានសុំឲ្យម្តាយចិញ្ចឹម និយាយការពិតថា តើគាត់មានបានដឹងថាឪពុកម្តាយបងប្អូន បង្កើតរបស់ខ្លួននៅទីណាទេ? បើគាត់បានដឹងសូមឲ្យគាត់ជួយ ស្វែងរកផង។ កាលនោះម្តាយចិញ្ចឹម សុយីម បានឃើញសុយីមមានការលំបាកផ្នែកជីវភាពពេក គាត់ក៏យល់ព្រមជួយ ប្រាប់ដំណឹងរបស់ សុយីម ទៅខាងសាច់ញាតិរបស់ សុយីម នៅខាងភូមិព្រៃស្ទាចឃុំលាចស្រុកភ្នំក្រវាញ។

នៅឆ្នាំ១៩៩០បងប្អូនដឹងដូចម្តេចរបស់ សុយីម មាន ឈ្មោះពិសិដ្ឋនិងឈ្មោះប្រើបានធ្វើដំណើរមកដល់ផ្ទះ សុយីមហើយបានថតរូបសុយីមផ្ញើទៅឪពុកម្តាយបង្កើតនៅប្រទេសអូស្ត្រាលី។

នៅឆ្នាំ១៩៩២ ម្តាយរបស់ សុយីម ឈ្មោះ វ៉ូចងើរ បានមកលេងស្រុកខ្មែរ ប៉ុន្តែគាត់មិនហ៊ានមកស្រុកកំណើត ព្រោះមិនទាន់សុវត្ថិភាព។ ម្តាយបង្កើតរបស់ សុយីម ក៏បាន ណាត់សុយីមឲ្យឡើងមកជួបនៅភ្នំពេញ។ សុយីម បានធ្វើ ដំណើរមកជាមួយប្តីនិងម្តាយចិញ្ចឹម។នៅខណៈពេលសុយីម បានជួបនឹងម្តាយបង្កើតនៅភ្នំពេញ ដំបូងម្តាយហាក់ដូចជា នៅមានការសង្ស័យ ម្យ៉ាងទៀត មានសាច់ញាតិនិយាយ ប្រាប់គាត់ថា ប្រសិនបើ សុយីម ជាកូនស្រីគាត់បង្កើតមែន

នោះម្តេចក៏មានសម្បុរខ្មៅ ហេតុអ្វីសម្បុរសមិនដូចគាត់។ ទោះបីជាម្តាយចិញ្ចឹម សុយីម បាននិយាយរឿងរ៉ាវប្រាប់ក៏ ដោយក៏គាត់នៅតែមិនអស់ចិត្ត ហើយបានហៅក្រូពេទ្យនៅ ភ្នំពេញម្នាក់ឈ្មោះ ឌីយ មកបូមឈាម សុយីម យកទៅពិនិត្យមើលដោយកុហកថាបូមឈាមយកទៅមើលមេរោគ។

នៅពេលរសៀលថ្ងៃដដែលនោះ ក្រូពេទ្យបានយក លទ្ធផលឈាមមកឲ្យបន្ទាប់ពីមើលលទ្ធផល ឈាមហើយ ម្តាយសុយីមបានសួរមកដិតសុយីមហើយយំទឹកភ្នែក និងបាន ស្នាក់នៅជាមួយគ្នានៅទីក្រុងភ្នំពេញ រហូតដល់ម្តាយសុយីម ត្រឡប់ទៅប្រទេសអូស្ត្រាលីវិញ។

នៅឆ្នាំ១៩៩៧ ឪពុកបង្កើតរបស់ សុយីម បានមក លេងស្រុកខ្មែរម្តងនិងបានណាត់សុយីមឲ្យមកជួបនៅវត្តស្ទឹង មានជ័យទីក្រុងភ្នំពេញ។ ម្តាយសុយីម បាននិយាយថាឪពុក សុយីមមិនឆ្ងាយជឿនណាស់យាងទេ។ គាត់បាននិយាយប្រា ប័យយាងនៅក្នុងវត្តថា បើខ្ញុំជាកូនគាត់មែនគាត់ប្រាកដជា ស្គាល់ពេលខ្ញុំចុះពីលើឡានទូរសមក ឪពុកបង្កើតរបស់ខ្ញុំភ្លាត់ មាត់ថាខ្ញុំពិតជាកូនរបស់គាត់មែន ពេលនោះយាយៗនៅក្នុង វត្តស្ទឹងមានជ័យនាំគ្នានិយាយថា មិនមែនកូនយ៉ាងម៉េចបើ មុខដូចឪពុកបីផង។

សុយីម បានជួបឪពុកម្តាយបង្កើតវិញ ប៉ុន្តែសុយីម ហាក់ដូចជាគ្មានភាពសិទ្ធិស្មាល ឪពុកនឹងកូន ឡើយព្រោះ សុយីមបានបែកពី ឪពុកម្តាយ តាំងពីនៅតូចៗមកម្ចីសក៏ តាំងពីជំនាន់ លន់ នល់ ជំនាន់ខ្មែរក្រហមរហូតដល់ស្រុកមាន សន្តិភាពក៏មិនដែលបានរស់នៅជាមួយគ្នាឡើយ។ឪពុកម្តាយ របស់សុយីមបានភៀសខ្លួន ទៅរស់នៅប្រទេសអូស្ត្រាលីតាំង ពីអំឡុងឆ្នាំ១៩៨០ហើយសព្វថ្ងៃ ឪពុកម្តាយ សុយីមចាស់ ជរាណាស់ទៅហើយគឺម្តាយមានអាយុ៨៩ និង ឪពុកមាន អាយុ៩៣ ឆ្នាំមិនអាចធ្វើដំណើរមកលេងប្រទេសកម្ពុជាបាន ដូចមុនទៀតឡើយ។ សព្វថ្ងៃសុយីម ទាក់ទងនិយាយទៅកាន់ ឪពុកម្តាយតែតាមរយៈទូរសព្ទប៉ុណ្ណោះ។

ឡុង ដានី និង សុខ វណ្ណៈ

កូនប្រុសត្រូវចេញតស៊ូបម្រើបដិវត្តន៍

នៅក្នុងសង្គមខ្មែរតាមប្រពៃណីពីបុរាណ កូនប្រុសត្រូវបួសជាព្រះសង្ឃដើម្បីសងគុណទុក្ខកម្ពុយ ដែលបានខិតខំចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាខ្លួន ហើយក៏ជាទីកាន់ដែលអាចរៀនអក្សរសាស្ត្រធម៌វិន័យ ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងរយៈពេលខ្លះបួសជាព្រះសង្ឃ និងចូលរួមកសាងសង្គមបន្ទាប់ពីលាចាកសិក្ខាបទ។ ប៉ុន្តែដោយឡែកនៅក្នុងសម័យសង្គ្រាមក្នុងអំ

ប្រុសដាច់ខាតត្រូវតែចូលរួមបម្រើបដិវត្តន៍។ ខ្ញុំឈ្មោះ ហឹម សួន ភេទប្រុស សព្វថ្ងៃអាយុ៧០ឆ្នាំ កើតនៅ ឃុំទឹកថ្លា ស្រុកព្រៃវែង (បច្ចុប្បន្ន ស្រុកស្វាយអន្ទរ) ខេត្តព្រៃវែង។ ខ្ញុំមានទីពុកឈ្មោះ កែន បីម និង ម្តាយឈ្មោះ យឹម យ៉ែន។ ខ្ញុំមានបងប្អូនបង្កើតចំនួន៨នាក់គឺស្រី៤និងប្រុស៤នាក់។ ខ្ញុំបានរៀនសូត្រត្រឹមថ្នាក់ទី៧ នៅសាលាលើកាច់

ហឹម សួន កំពុងអង្គុយនៅរោងដាក់សម្ភារ ក្នុងបរិវេណវត្តសុវណ្ណតិរី ស្ថិតនៅឃុំទឹកថ្លា ស្រុកស្វាយអន្ទរ ខេត្តព្រៃវែង

ឡូឡូស្រីត្រូវ ឆ្នាំ១៩៦០ ដំណាក់កាលបដិវត្តន៍របស់ក្រុមខ្មែរក្រហម កម្លាំងយុវជនគឺចាំបាច់បំផុត។ យុវជនគឺត្រូវហ៊ានលះបង់និងកាន់អាវុធចូលក្នុងសមរភូមិប្រយុទ្ធជាមួយសត្រូវ។ មានយុវជនជាច្រើន នៅក្នុងភូមិរបស់ខ្ញុំ បានរត់ចូលព្រៃដើម្បីតស៊ូជាមួយបដិវត្តន៍។ យុវជនទាំងនោះទទួលការអប់រំពីមេភូមិ ចំណែកខ្ញុំបានទទួលការអប់រំពីម្តាយរបស់ខ្ញុំថា«កូន

ស្ថិតនៅក្នុងស្រុកបាភ្នំ។ បន្ទាប់មកនៅពេលខ្ញុំមានអាយុ១៧ឆ្នាំ ខ្ញុំបានឈប់រៀន ទៅជួយធ្វើការងារ ទីពុកម្តាយវិញ។ នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ឃុំទឹកថ្លា ត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែកគឺភាគខាងត្បូងរួមមាន(សង្កែដ្រំ, ក្រោកតាប៉ាង, ប្រអូលទឹកស្លឹកនៅក្នុងស្រុកបាភ្នំ ចំណែកភាគខាងជើងគឺឃុំទឹកថ្លា ស្ថិតនៅក្នុងស្រុកព្រៃវែង។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៦៦ ខ្ញុំមានអាយុ១

៨ឆ្នាំខ្ញុំបានរៀបការជាមួយឈ្មោះខៀវ ម៉ុនដែលជាអ្នកភូមិជាមួយគ្នា។ បន្ទាប់ពីរៀបការបានរយៈពេលបាន១ឆ្នាំ ខ្ញុំនិងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំបានរស់នៅបែកផ្ទះពីទីពុកម្តាយ។ មុនពេលកើតមានរដ្ឋប្រហារទម្លាក់សម្តេចព្រះនរោត្តមសីហនុ ខ្ញុំមានកូនចំនួន២នាក់។ ពេលនោះខ្ញុំបានឃើញខ្មែរក្រហមចូលមកក្នុងភូមិយោសនាបញ្ចុះពួលប្រជាជនជាញឹកញាប់។ ក្រោយមកខ្ញុំក៏បានស្ម័គ្រចិត្តចូលរួមបម្រើបដិវត្តន៍នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៦៧ តាមការលើកទឹកចិត្តពីម្តាយខ្ញុំនិងការអប់រំពីមេភូមិ។ ក្រោយមកឆ្នាំ១៩៦៨-១៩៦៩ ខ្ញុំក៏ត្រូវបានជ្រើសរើសធ្វើជាយោធានៅក្នុងស្រុកអូរវង់ទីតំបន់២២។ ខ្ញុំមិនបានយកប្រពន្ធកូនទៅជាមួយទេ។ ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំនៅផ្ទះធ្វើស្រែនិងមើលថែកូន។

នៅពេលមានបាតុកម្មទាមទារ អំណាចឲ្យសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ខ្ញុំបានចូលរួមទាមទារជាមួយអ្នកភូមិដែរ។ ខ្ញុំត្រូវបានប្រធានភូមិចោទប្រកាន់ថាគឺជាមេដឹកនាំបាតុកម្ម។ ខ្ញុំក៏ត្រូវបាននាំខ្លួនបញ្ជូនទៅកាន់គុកភ្នំថ្មកដែលមានទីតាំងនៅជិតភ្នំឈើកាប់។ ប៉ុន្តែខ្ញុំ និងបក្សពួក៥នាក់ទៀតបានរត់គេចខ្លួន ព្រោះខ្ញុំបានស្គាល់ឈ្មោះល្អដែលមានតួនាទីគ្រប់គ្រងគុកនៅទីនោះ។ ក្រោយមកឆ្នាំ១៩៧៤ ខ្ញុំត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់មកឃុំទឹកថ្លាវិញ ដែលមានតួនាទីជាយោធាស្រុកស្វាយអន្ទរ។ នៅដើមឆ្នាំ១៩៧៥ វត្តសុវណ្ណគិរីដែលទើបត្រូវបានសាងសង់នៅក្នុងឆ្នាំ២០០២ ស្ថិតនៅក្នុងឃុំទឹកថ្លាគឺជាទីតាំងដែល មានការទម្លាក់គ្រាប់បែកយ៉ាងខ្លាំង។ ចំណែកអ្នកភូមិ ក៏បាននាំគ្នារត់ទៅរស់នៅលាក់ខ្លួននៅក្នុងព្រៃ។

ខ្ញុំនៅតែបន្តសកម្មភាពបម្រើឲ្យបដិវត្តន៍ រហូតដល់ចុងឆ្នាំ១៩៧៨ខ្ញុំក៏ត្រូវបានបញ្ជូនទៅខេត្តពោធិ៍សាត់។ អ្នកភូមិទឹកថ្លាភាគច្រើនដែលមានបងប្អូនសាច់ញាតិជាយោធា ក៏ត្រូវបានបញ្ជូនទៅខេត្តពោធិ៍សាត់ដែរ ដោយអង្គការប្រាប់ថាទៅរស់នៅដីខ្នាញ់ ប៉ុន្តែតាមពិតប្រជាជនទាំងនេះត្រូវបានចោទប្រកាន់ថា «ក្បាលយួនខ្លួនខ្មែរ»។ ខ្ញុំបានទៅជាមួយអ្នកភូមិផ្សេងទៀតដែរ។ ខ្ញុំត្រូវបានចាត់តាំងជាប្រធានក្រុមមើល

ការខុសត្រូវប្រជាជនប្រមាណជា១០០នាក់ ដែលត្រូវបញ្ជូនទៅខេត្តពោធិ៍សាត់។ អ្នកភូមិត្រូវបានបញ្ជូនទៅព្រែកឧរាយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាបង្កឲ្យកើត។ ខ្ញុំឃើញប្រជាជនរាប់ពាន់នាក់ទៅលេបនៅច្បារអំពៅ ហើយអ្នកខ្លះទៀតលេបនៅផ្សារថ្មី។ ខ្មែរក្រហមបានប្រើវិធីសាស្ត្រយោសនាប្រាប់ប្រជាជនឲ្យជឿទុកចិត្ត គឺប្រជាជនទាំងអស់មានការផ្គត់ផ្គង់ មានបាយហូប, កន្លែងស្នាក់នៅ, ថ្នាំពេទ្យ និងមានខោអាវស្បែកពាក់សមរម្យ។ ខ្ញុំបានស្នាក់នៅភ្នំពេញរយៈពេល៣ថ្ងៃ ក៏បន្តដំណើរតាមរថភ្លើងទៅកាន់ខេត្តពោធិ៍សាត់។ ខ្ញុំ និងប្រជាជនផ្សេងទៀតទៅលេបនៅម្តុំអូរតាប៉ោងស្ថិតនៅឃុំអូរតាប៉ោងស្រុកបាកាន។ បន្ទាប់មកខ្មែរក្រហមបានបញ្ជូនខ្ញុំទៅត្រពាំងជង, បត់គគីរ, ឈ្លាកទោល, បាក់ចិញ្ចៀនក្នុងស្រុកភ្នំក្រវាញ។ នៅពេលយប់ខ្មែរក្រហមបានរាប់មនុស្សដើម្បីយកទៅសម្លាប់ដោយរាប់ចំនួន ១, ២, ៣ រហូតដល់គ្រប់ចំនួនដែលត្រូវសម្លាប់ទើបលេបរាប់។ នៅក្នុងមួយយប់ប្រជាជនដែលត្រូវបានយកទៅសម្លាប់យ៉ាងតិចណាស់ចំនួន១០០នាក់។ ប្រជាជនភាគច្រើនដែលបានបញ្ជូនទៅខេត្តពោធិ៍សាត់ ភាគច្រើនមកពីខេត្តព្រៃវែង ស្វាយរៀង និងខេត្តតាកែវ។

នៅឆ្នាំ១៩៧៩ ខ្ញុំបានធ្វើដំណើរត្រឡប់មកភ្នំពេញវិញ ដោយបានចំណាយរយៈពេល២៨ថ្ងៃ។ ខ្ញុំរស់នៅទីក្រុងភ្នំពេញបានរយៈពេល២ខែប៉ុន្តែដោយសារខ្ញុំនឹកស្រណោះសុរុកកំណើតខ្លាំងក៏ត្រឡប់មកវិញ។ ការធ្វើដំណើររបស់ខ្ញុំពីភ្នំពេញត្រឡប់មកខេត្តព្រៃវែង ចំណាយពេល៣ថ្ងៃ។ មកដល់ស្រុកកំណើតទើបខ្ញុំដឹងព័ត៌មានថា ទីពុករបស់ខ្ញុំស្លាប់នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ដោយសារមានជំងឺ គ្មានថ្នាំព្យាបាល។ បីឆ្នាំក្រោយមកម្តាយរបស់ខ្ញុំក៏បានស្លាប់ទៀត។ ចំណែកប្អូនប្រុសពៅរបស់ខ្ញុំឈ្មោះ ប៊ឹម ប៊ិន និងបងថ្មីឈ្មោះ ហូ ស៊ូ ដែលជាអតីតយោធាខ្មែរក្រហមក៏ស្លាប់ដែរ។ ក្រោយមកខ្ញុំបានចូលបម្រើការងារនៅអង្គការស្បៀងអាហារ ពិលោកបន្ទាប់មកខ្ញុំក៏បានជាប់ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំទឹកថ្លារហូតដល់សព្វថ្ងៃ។ **ដារ៉ាវង្ស មេត្តា**

ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំអំពីអត្ថន័យ ឃ្លាន នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម

«ឃ្លាន» ត្រូវបានសម្តែងសង្ស័យរាជជូនណាតឲ្យនិយមន័យថា «ចង់បរិភោគអាហារ»។ ពាក្យ «ឃ្លាន» នេះត្រូវបានមនុស្សគ្រប់គ្នានិយាយរហូតមកមិនថា ក្មេង ចាស់ ប្រុសស្រី ឆ្លើយ រាល់ពេលដែលអ្នកទាំងអស់នោះចង់បរិភោគអាហារណាមួយដើម្បីតម្រូវការក្រពះ។ វាមិនខុសទេគ្រាន់តែនិយាយពាក្យថាឃ្លាន លើសពីនេះអ្វីដែលមិនខុសនោះគឺបរិភោគអាហារតាមចំណង់ចំណូលចិត្ត ដោយសមស្របតាមលទ្ធភាពរបស់យើងមានព្រោះជីវិតមនុស្សគ្រប់រូបត្រូវការបរិភោគជាចាំបាច់។ វាអាចជាកំហុសប្រសិនបើយើងមិនបរិភោគអាហាររាល់ពេលយើងឃ្លាន ព្រោះថាសារពាង្គកាយ ឬកោសិ

កាអាចធ្វើចលនាបានល្អក៏អាស្រ័យលើការ បរិភោគគ្រប់គ្រាន់និងមានជីវជាតិល្អ។

យើងអាចដឹងថា ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៥ - ១៩៧៩ បញ្ហាអត់ឃ្លានបានកើតឡើងចំពោះប្រជាជនខ្មែរ។ បើនិយាយអំពីពេលវេលាអតីតកាលមួយនេះប្រជាជនខ្មែរស្ទើរតែទាំងអស់គឺបានដឹង និងចង់ចាំជានិច្ច ពិសេសប្រជាជនធ្លាប់ឆ្លងកាត់ប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏ជួបគំរាមនេះ។ បីឆ្នាំប្រាំបីខែម្ភៃថ្ងៃ គឺជាពេលដែលរបបកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ឬខ្មែរក្រហមបានឆ្លើងកាន់អំណាចនៅក្នុងប្រទេសខ្មែរ ហើយវាក៏ជាពេលមួយដែលប្រជាជនជួបបញ្ហាអត់ឃ្លានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរបំផុត។

កងកុមារហូបបាយរួម បន្ទាប់ពីធ្វើពលកម្មនៅតាមការដ្ឋានការងារ នៅឆ្នាំ១៩៧៨

ខ្មែរក្រហមបានរំលោភសិទ្ធិ និងបញ្ហាឲ្យប្រជាជនធ្វើការនៅ តាមវាលស្រែក្រោមភ្នំ និងកម្ពុជាថ្មី ប្រជាជនបានប្រើ ប្រាស់កម្លាំងធ្វើការស្ទើរតែដើរលែងរួចដើម្បីទទួលបានរបប អាហារសម្រាប់ខ្លួន និងគ្រួសារ ប៉ុន្តែរបបអាហារដែល ប្រជាជនទទួលបាន ក្នុងមួយថ្ងៃប្រជាជនទទួលបានរបបត្រឹមតែ បបរមួយបានក្នុងមួយពេល ដែលសម្បូរទៅដោយទឹកច្រើន ជាងកាកបាយប៉ុណ្ណោះ។ នៅពេលខ្លះទៀត ប្រជាជនស្ទើរតែ គ្មានទឹកសម្រាប់ផឹកនៅពេលធ្វើការនៅតាមការដ្ឋាន។

យើងសាកស្រមៃថា តើមានរឿងអ្វីកើតឡើងនាពេលនោះ? បញ្ហាគ្មានអាហារបរិភោគបានប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់សារពាង្គកាយ និងអារម្មណ៍ដូច្នេះប្រជាជនចាប់ផ្តើមហ៊ានធ្វើអ្វីៗគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីធ្វើឲ្យជីវិតរបស់ខ្លួនបន្តរស់ទៅមុខទៀតទោះបីមានពេលខ្លះអាចឈានដល់ការបាត់បង់ជីវិតរបស់ខ្លួន។ ប្រជាជនមួយចំនួនធ្លាប់តែជាមនុស្សដែលស្មោះត្រង់ និងមានក្រមសីលធម៌ នៅក្នុងខ្លួនបានប្រែក្លាយជាមនុស្សចេះលួចលាក់ និងចេះនិយាយកុហក ហើយពេលខ្លះប្រែទៅជាកាចសាហាវក៏ព្រោះតែបំពេញតម្រូវការក្រពះ ជាចាំបាច់។ ប្រជាជនភាគច្រើនដែលបានឆ្លងកាត់របប ដំឡើងយោធានេះ

សុទ្ធតែធ្លាប់លួចលាក់នូវចំណីអាហារបន្តិចបន្តួចមកបរិភោគបន្ថែម ព្រោះមិនអាចទ្រាំបាននូវការស្រេកឃ្លានបាន។ យើងក៏អាចសួរខ្លួនឯងថាប្រសិនបើស្ថិតនៅក្នុងកាលៈទេសៈមិនមានអាហារបរិភោគ តើយើងដោះស្រាយយ៉ាងណា? វាអាចជាកំហុសរបស់យើងចំពោះការមិនគោរពវិន័យរបស់ ខ្មែរក្រហមប៉ុន្តែវាកាន់តែខុសថែមទៀតព្រោះថា យើងបានក្បត់នូវក្រពះដែលកំពុងស្រេកឃ្លានអាហាររបស់យើង។

ប្រជាជនដែលបានរស់នៅ ក្នុងរបបខ្មែរក្រហមបានឆ្លងកាត់នូវរឿងរ៉ាវផ្សេងៗគ្នា ប៉ុន្តែមានរឿងមួយ ដែលដូចគ្នាគឺការហូបមិនគ្រប់គ្រាន់ និងភាពអត់ឃ្លាន ហើយដែលរឿងរ៉ាវទាំងនេះស្ថិតនៅក្នុងការចងចាំរបស់ប្រជាជនរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ។

លោកតា ឈឺន ឆ្ងុយ មានអាយុ៧២ឆ្នាំ រស់នៅភូមិស្រះខាងកើតឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះខេត្តបន្ទាយមានជ័យបានរៀបរាប់ថា« នៅពេលដែលខ្ញុំត្រូវបានបញ្ជូនទៅកាប់ដើមពពែល ខ្ញុំបានឃើញក្មេងប្រុសអាយុ៦ឬ៧ឆ្នាំម្នាក់បានដើរទៅដកដំឡូងយកមកដុត ដើម្បីបរិភោគ។ នៅពេលនោះ មានបុរសយាមចម្ការចំណាស់ម្នាក់ដែលមាន

រូបថតរាប់ពីស្តាំ ឃឺន សិលា, ហូ ថុនា បុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជារួមទាំង និងស្ថិតប្រវត្តិសាស្ត្រនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ចុះសម្ភាសន៍ប្រជាជនពីរបបខ្មែរក្រហមនៅឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ដងខ្លួនពេញទៅដោយសាក់ និងមានសម្បុរខ្មៅដែលមើលទៅហាក់ដូចជាមិនមែនមនុស្ស បានមកចាប់ចងក្មេងប្រុសនោះដាក់នៅនឹងគល់ឈើធំបំផុតមានកម្ពស់ ត្រឹមចង្កេះមនុស្ស ចាស់និងពេញទៅដោយ ស្រមោចក្រហមឬស្រមោចភ្លើង។ បុរសយាមចម្ការនោះបានដាក់ឲ្យស្រមោចខាំក្មេងនោះពេញខ្លួន។ បន្ទាប់មកបុរសនោះបានស្រាយយកក្មេងនោះចេញ និងបានទាត់ក្មេងនោះពីរបីដងជើងពេញទំហឹងៗ បណ្តាលឲ្យក្មេងនោះដួលបួនប្រាំត្រឡប់ ប៉ុន្តែក្មេងនោះមិនបានយំឡើយ។

«ដោយសារតែឃ្លានស្រេកឃ្លានខ្លាំងនិងអស់កម្លាំងខ្លាំងពេក ឪពុករបស់ខ្ញុំបានដេកនៅលើក្រែក។ គាត់បានយកកំបិតមកដុតក៏យកសាច់ដូងដែលទុកចោលមកហូប ប៉ុន្តែដោយសារតែគាត់គ្មានអាហារហូបច្រើនថ្ងៃមកហើយ ក៏បណ្តាលឲ្យគាត់ស្លាប់នៅលើក្រែកបន្ទាប់ពីហូបដូងរួច ដោយមានទាំងកំបិតនៅលើទ្រូងរបស់គាត់»។ សារីត បានបន្ថែមថា «ខ្ញុំរស់បានមកដល់សព្វថ្ងៃនេះគឺដោយសារតែហូប ត្រួយដំឡូងហើយពេលខ្លះខ្ញុំមានមើមដំឡូងមីមួយមើមខ្ញុំសិនថា មិនហ៊ានលេប

លោកគា ឈឺន ឆ្មុយ មានអាយុ៧២ឆ្នាំ រស់នៅភូមិស្រះខាងកើត ឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ពេញ សារីត មានអាយុ៥៨ឆ្នាំ រស់នៅភូមិស្រះខាងកើត ឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ពេលឃើញបែបនេះ ខ្ញុំមិនហ៊ាននិយាយឡើយ ហើយខ្ញុំក៏ដើរចេញទៅព្រោះថាអាណិតក្មេងៗ ខ្ញុំគិតក្មេងនោះប្រហែលជាមិនរស់។ដោយសារ ស្រេកឃ្លានក្មេងនោះហ៊ានប្រថុយជីវិតទៅដកដំឡូង។

ពេញ សារីត មានអាយុ៥៨ឆ្នាំ រស់នៅភូមិស្រះខាងកើតឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះខេត្តបន្ទាយមានជ័យបានរៀបរាប់សាច់រឿងឪពុករបស់គាត់ទាំងទឹកភ្នែកថា

ចូលក្នុងពោះផង»។

ភាពអត់ឃ្លាននៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម បានបណ្តាលឲ្យប្រជាជនរងទុក្ខវេទនានិងស្លាប់អស់ជាច្រើន។ រឿងរ៉ាវនៃភាពអត់ឃ្លាននៅតែដក់ជាប់នៅក្នុងចិត្ត របស់ប្រជាជនដែលធ្លាប់ឆ្លងកាត់របបនេះ និងត្រូវបានលើកយកមកនិយាយរហូតដល់ពេលបច្ចុប្បន្ន។

យិន សិលា

រឿងរ៉ាវរបស់ ពុត សុផល ជនជាតិជន រស់នៅស្រុកវាលវែង ខេត្តពោធិ៍សាត់

ជនជាតិជនគឺជាជនជាតិ ភាគតិច របស់ខ្មែរដែល រស់នៅតាមព្រៃភ្នំ ក្នុងស្រុកវាល វែងស្ថិតនៅភាគពាយ័ព្យ នៃប្រទេសកម្ពុជា។ ជនជាតិជនបានរស់នៅជា កុលសម្ព័ន្ធ មានមេស្លាម (ព្រឹទ្ធាចារ្យក្នុងភូមិ) ដឹកនាំនិងមានជំនឿទៅលើ ធម្មជាតិខ្យល់ផ្ការន្ទះអារក្សអ្នកតាម្នាស់ទឹកម្នាស់ដី ព្រៃភ្នំព្រ លីងដូនតាជាដើម។ ជនជាតិជនមានជំនឿអរូបិយផ្សេងៗដូច ជាមុនពេលដែលក្រុមរបស់គាត់ ចូលទៅក្នុងព្រៃកខ្លីមឈើ ឬរកដំរង្គម្តងៗក្រុមរបស់គាត់តែងតែអញ្ជើញមេស្លាមម្នាក់

ពុត សុផល កំពុងអង្គុយនៅក្រោមផ្ទះរបស់គាត់

មកជួយរៀបចំពិធីសែនព្រេនដើម្បីសុំអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ទឹកដី ព្រៃ ភ្នំឲ្យតាមថែរក្សាបញ្ចៀសសត្វសាហាវរកដំរង្គនិងខ្លឹមឲ្យ បានច្រើន។

ពុត សុផល គឺជាជនជាតិជន រស់នៅឃុំ អូរសោម ស្រុកវាលវែង ខេត្តពោធិ៍សាត់ បានរៀបរាប់ថាកាលខ្ញុំមាន អាយុប្រហែលជា១០ឆ្នាំ មានខ្លាមួយក្បាលបានចូលមកភូមិ របស់ខ្ញុំនិងបានលាក់ខ្លួននៅក្រោមទ្រើងល្អៅ និងននោងនៅ ពេលយាយរបស់ខ្ញុំទៅបេះស្លឹកក្រែនៅក្រោយផ្ទះសត្វខ្លានោះ ក៏ហាក់មកសង្រួបខំយាយខ្ញុំស្លាប់និងបានពាំសាកសពរបស់ យាយខ្ញុំទៅបាត់។ នៅពេលដែលតារបស់ ខ្ញុំត្រឡប់មកពីធ្វើ ចម្ការវិញមិនឃើញយាយរបស់ខ្ញុំ ក៏តាមរករហូតឃើញសា កសពៗចំណែកសត្វខ្លាពេលឃើញ តារបស់ខ្ញុំទៅដល់កំរត់ ចូលទៅក្នុងព្រៃបាត់។ លោកតា បានយកសពរបស់យាយ មកផ្ទះវិញខ្ញុំនៅចាំបានថានៅក្នុងភូមិរបស់ខ្ញុំមានព្រឹទ្ធាចារ្យ ម្នាក់បានចេះមន្តអាគមនិងខ្លាំងពូកែ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលមាន ហេតុការណ៍ខ្លាចូលមកខំយាយរបស់ខ្ញុំ គាត់មិនបាននៅក្នុង ភូមិទេគឺគាត់ទៅធ្វើចម្ការនៅលើភ្នំ។ តារបស់ខ្ញុំបានទៅអញ្ជើ ញគ្រូមន្តអាគមនោះមកចូលរួមបុណ្យប៉ុន្តែគ្រូមន្តអាគមនោះ ត្រូវធ្វើដំណើររយៈពេល ថ្ងៃទើបមកដល់ភូមិ។ គ្រូមន្តអាគមនោះ អាចមានសមត្ថភាពហៅឈ្មោះ សត្វខ្លាទាំងអស់នៅក្នុងព្រៃ ប៉ុន្តែពេលនោះគាត់ ហៅយ៉ាងណាក៏ដោយក៏មិនឃើញសត្វ ខ្លានោះចេញពីព្រៃមកដែរ។ ក្រោយមកមានព្រះសង្ឃមួយ អង្គដែលមកចូលរួមពិធីបុណ្យដែរ មានសង្ឃដឹកថាអាត្មា ឃើញសត្វខ្លាមួយកាលពីប៉ុន្មានថ្ងៃមុន ចូលមកក្នុងវត្តហើយ អាត្មាក៏បានដេញសត្វខ្លានោះទៅវិញ។ សត្វខ្លានោះបានហែ លឆ្លងទៅស្ទឹងម្ខាងទៀត។ ក្រោយមកទើបតារបស់ខ្ញុំបានដឹង

ថាខ្លាមានប្រភពពីប្រទេសថៃមកចូលដីខ្មែរ។ ពេលនោះ ក្រុមមន្ត្រីអាគមក៏ចាប់ផ្តើមហៅឈ្មោះសត្វខ្លាម្តងទៀត។ បន្តិច ក្រោយមកខ្លាមានក៏ដើរចេញពីក្នុងព្រៃ ដែលធ្វើឲ្យអ្នកភូមិ មានការភ័យខ្លាចគ្រប់គ្នានិងនាំគ្នារៀបចំអន្ទាក់ ដើម្បីចាប់សត្វខ្លានោះសម្លាប់ចោល។ ដោយសារខ្ញុំឃើញហេតុការណ៍ ជាក់ស្តែងដូច្នេះទើបខ្ញុំជឿទៅលើថាសត្វខ្លាដែលចេះ មន្តអាគមប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្ន មិនមានអ្នកចេះវិជ្ជាមន្តអាគមនេះ ទៀតទេ។ ជំនឿមួយចំនួនក៏សាបរលាបទៅដែរព្រោះថាសត្វ

ខ្លាមិនខាំដែរ។ រឿងរ៉ាវនេះបានកើតឡើងបន្ទាប់ពីរបបខ្មែរក្រហមដួលរលំឆ្នាំ១៩៧៩ ដោយក្រុមរបស់ខ្ញុំមានសមាជិក៣ នាក់ចង់អង្រឹងដេកក្រោមដើមឈើមួយដើម។ ពេលខ្ញុំនិងមិត្តម្នាក់ទៀតកំពុងដេក ខ្ញុំបានឮសំឡេងមិត្តម្នាក់ទៀតឆាកអង្គ រឹងនឹងស្រែកតិចៗប៉ុន្តែខ្ញុំមិនបានចាប់អារម្មណ៍ឡើយ។ មួយរយៈក្រោយមកខ្ញុំ ភ្ញាក់និងឆក់ទៅមើលអង្រឹងមិត្តភក្តិម្នាក់ នោះ ស្រាប់តែឃើញរំហែក។ ខ្ញុំក៏បាននិយាយទៅកាន់មិត្តភក្តិនោះថា«យ៉ា! អានេះធ្វើអីបានជារំហែកអង្រឹង ស្រាប់តែខ្ញុំកុំ

ផ្ទះប្រជាជនក្នុងស្រុកវាលវែង

ពីជំនាន់មុនមិនបានបង្រៀន វិជ្ជាមន្តអាគមនេះដល់កូនចៅជំនាន់ក្រោយឡើយ។

ជនជាតិជនកាលពីសម័យ មុនមានជំនឿទៅលើអ្នក តានិងនិស្ស័យរបស់មនុស្សបើមនុស្សណាត្រូវ អស់ជីវិតដោយសារសត្វខ្លាខាំទោះគេបទៅណា ក៏ខ្លាតាមទៅស៊ីបានប៉ុន្តែ បើមិនទាន់អស់ជីវិតទេទោះ ជាអ្នកនោះដេកកណ្តាលព្រៃក៏

រោកដើរទៅមើលឃើញឈាមហូរចេញពីក្នុង អង្រឹងនិង ឃើញស្នាមជើងខ្លាខាំអូសមិត្តភក្តិរបស់ខ្ញុំ ចូលទៅក្នុងព្រៃ។ ខ្ញុំបានតាមទៅរកមើលមិត្តភក្តិរបស់ខ្ញុំ តែមិត្តម្នាក់នោះស្លាប់ បាត់បង់ជីវិតទៅហើយ។»

ជនជាតិជននៅក្នុងភូមិកំណើតរបស់ខ្ញុំ ត្រូវខ្មែរក្រហម មជ្ឈម្យៀសទៅនៅជិតក្នុងស្រុកថ្មបាំងខេត្តកោះកុងចំណែក

ប្រជាជនដែលជម្លៀសមកពីភ្នំពេញក៏ទៅរស់នៅទីនោះដែរ។ ទាំងប្រជាជនថ្មីនិងអ្នកមូលដ្ឋានរស់នៅដុំគ្នា។ នៅទីនោះមានការខ្វះខាតស្រូវអគ្គនិងអាហារសម្រាប់បរិភោគ យ៉ាងខ្លាំង ហើយក៏មានការយកមនុស្សទៅសម្លាប់ដែរ ដោយខ្មែរក្រហមចោទប្រកាន់ថាជាភ្នាក់ងារសេ.អ៊ី.អា ដែលភាគច្រើនគឺជាប្រជាជនថ្មីខ្មែរក្រហមបាន ជ្រើសអ្នកមូលដ្ឋានឲ្យធ្វើពេទ្យឈ្មួញប្រធានសហករណ៍ ហើយខ្មែរក្រហមក៏មិនសូវតឹងរឹងចំពោះអ្នកទាំងនេះដែរ។នៅពេលកងទ័ពវៀតណាមវាយចូលមកក្រុមគ្រួសារខ្ញុំបានត្រឡប់មកភូមិកំណើតវិញ។ពេលនោះអ្នកភូមិបានដណ្តើមយកស្រូវ ដែលខ្មែរក្រហមបានប្រមូល

ច្បងចូលទៅក្នុងព្រៃដោយ មិនមានគោលដៅច្បាស់ឡើយ។ ចំណែកប្រជាជនខ្លះទៀតបាន រត់ទៅដល់ព្រំដែនថៃនិងបានចូលទៅរស់នៅក្នុងជំរំ។

នៅឆ្នាំ១៩៨១ទើបមានការ បើកផ្សារលក់ដូរទំនិញនៅតាមព្រំដែនខ្មែរ-ថៃហើយជនជាតិជន ដែលរកជីវភាពរស់នៅខ្លីមឈឺបានក៏បាន យកទៅលក់ឲ្យឈ្មួញថៃ។ ជីវភាពគឺជាជីវដែលមានសណ្ឋានរាវដូចជីវភាពស៊ីប៉ូន្ត្រែមានពណ៌លឿង។ជនជាតិជនចៀវដើមរត់ឲ្យហូរជីវ បន្ទាប់មកត្រងយកទៅរម្ងាស់និងកូររហូតដល់ខះរឹងទើប យកមកចាក់ក្នុងពុម្ពជាដុំៗ។ ជនជាតិជនបានប្រមូលជីវរត់ដាក់ក្នុងបារាំងស្អាតយកទៅលក់

ផ្លូវលំក្នុងឃុំអូសោម ស្រុកវាលវែង

ទុកនៅក្នុងជម្រកនៅតាម សហករណ៍ផ្សេងៗប្រជាជននៅក្នុងភូមិរបស់ខ្ញុំខ្លះបានស្លាប់ ដោយសារអត់បាយ។ពេលមកដល់ភូមិដំបូងប្រជាជនបានដើរដឹកដំឡូងព្រៃនិងមើមក្នុងមកហូបបន្លែមទៀត។ ទោះបីយ៉ាងណា នៅក្រោយឆ្នាំ១៩៧៩តំបន់របស់ខ្ញុំរស់នៅមិនទាន់មាន សន្តិភាពទេគឺនៅពេលកងទ័ពវៀតណាមជួបប្រទះយោធាខ្មែរក្រហម ដែលរស់នៅក្នុងព្រៃម្តងៗការប្រយុទ្ធគ្នា ក៏ចាប់ផ្តើមផ្ទុះឡើងធ្វើឲ្យប្រជាជនរត់គេ

ឲ្យឈ្មួញថៃដោយក្នុងមួយឆ្នាំក្រោមលក់បានតម្លៃ៤០០បាត។ជនជាតិជនបានយកប្រាក់ទាំងនោះ ទៅទិញអំបិល ស្ករ ប្រហុក យកមកផ្ទះវិញ។ ជនជាតិជនអាចរកជីវភាពរស់នៅជីវដែលមានធ្លាក់ភ្លៀងធ្លាក់ច្រើន។ ក្រៅពីចៀវជីវរត់ជនជាតិជនបានដើររកខ្លឹមឈើដាំស្រូវដាំដំណាំ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសារ។

រ៉ី លក្ខណា

តម្រោងប្រកួតប្រជែងរើសស្នាដៃតែងតែនិពន្ធរឿងខ្លីពានរង្វាន់អក្សរសិល្ប៍ស្តីពីកំណើតឆ្នាំ២០២០

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ គឺជាសមាគមជាតិ ឯករាជ្យ បង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី៥ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៩៦។ ក្រោយសង្គ្រាមស៊ីវិលប្រល័យពូជសាសន៍ ប័ណ្ណ ប្រាំបីខែ ម្ភៃថ្ងៃសមាគមនេះបានបង្កើតឡើងវិញនៅឆ្នាំ១៩៩៣ដោយបានសុំច្បាប់ពីព្រះករុណាអង្គម្ចាស់ជីវិតលើក្បួន ក្នុងឋានៈព្រះអង្គជាព្រះប្រធានខត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិ និងបានសុំច្បាប់ពីរដ្ឋអំណាច “រដ្ឋកម្ពុជា” បន្ទាប់មកតាមសេចក្តីស្នើសុំពីគណៈកម្មាធិការកណ្តាលនៃសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ សម្តេចព្រះបាទ នរោត្តម សីហនុ ព្រះអង្គទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យ គង់ប្រថាប់ជាព្រះប្រធានកិត្តិយសនៃសមាគម អ្នកនិពន្ធខ្មែរឡើងវិញដូចកាលពីសម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម។ ពីឆ្នាំ១៩៩៤ រហូតដល់ចុងឆ្នាំ១៩៩៧ សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ ដែលទើបនឹងរស់រានមានជីវិតឡើងវិញជាថ្មី គឺដឹកនាំដោយសាស្ត្រាចារ្យ យូ បូ ដែលមានទីស្នាក់កណ្តាលក្នុងបរិវេណវត្តបទុមវតីវិថីទឹកញ៉ាំស្មៅស្រី៧ សង្កាត់ចតុមុខ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ។

នៅចុងឆ្នាំ២០១៧ សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរបានធ្វើមហាសន្និបាត របស់ខ្លួនជ្រើសរើសថ្នាក់ដឹកនាំថ្មីដើម្បីដំណើរការ និងចុះបញ្ជីសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរក្នុងបញ្ជីអង្គការសមាគមនៃក្រសួងមហាផ្ទៃនៅថ្ងៃទី៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨។ ក្នុងអាណត្តិទី១សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ ដឹកនាំដោយ ឯកឧត្តមព្រឿងប្រណីត កំពុងមានសកម្មភាពបណ្តុះបណ្តាលសិក្ខាកាមអ្នកនិពន្ធដំនាន់ថ្មីជាបន្តបន្ទាប់។ ក្រៅពីនេះទៀតសមាគមមានការប្រកួតស្នាដៃ ពានរង្វាន់អក្សរសិល្ប៍ ទន្ទេមេកង្កែបនិងជ្រើសរើសអ្នកនិពន្ធឆ្នើម ទៅទទួលពានរង្វាន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ជាងនេះទៅទៀត សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរបានចូលរួមជាគណៈកម្មការវាយតម្លៃ ស្នាដៃនិពន្ធ ក្នុងការ

ប្រកួតជ្រើសរើសស្នាដៃនៅក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា និងសហការជាមួយសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរនៅបរទេសប្រចាំប្រទេសបារាំង ប្រកួតពានរង្វាន់អក្សរសិល្ប៍សន្តិភាពផងដែរ។

ដើម្បីសម្រេចទៅតាមទស្សនវិស័យរួមគ្នា ការតែងតែងនិពន្ធស្រាវជ្រាវបោះពុម្ពនិងនវានុវត្តន៍ ប្រកបដោយគុណភាពខត្តមភាពលើកកម្ពស់វិស័យតែងតែងនិពន្ធនៅកម្ពុជា សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរកំពុងស្វែងរកដៃគូសហការជាមួយស្ថាប័នផ្សេងៗដែលមានគោលបំណងរួម ក្នុងការលើកស្ទួយគាំទ្រការស្រាវជ្រាវនិងវិស័យតែងតែងនិពន្ធ។ ដោយយល់ឃើញថាមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា មានគោលបំណងចូលរួមក្នុងការលើកស្ទួយ គាំទ្រការស្រាវជ្រាវនិងវិស័យតែងតែងនិពន្ធសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរបានសហការជាមួយ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាដើម្បីរៀបចំការប្រកួតជ្រើសរើសស្នាដៃ ពានរង្វាន់រឿងខ្លីអំពីជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ របស់ប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ប៉ុល ពត។

ការបង្កើតតម្រោងប្រកួតជ្រើសរើសស្នាដៃ តែងតែងនិពន្ធរឿងខ្លីពានរង្វាន់អក្សរសិល្ប៍ស្តីពីកំណើត លើកទី១ឆ្នាំ២០២០ នេះឡើងក្នុងគោលបំណង១)ដើម្បីលើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវនិពន្ធអំពីជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ របស់ប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យប៉ុលពត។ ២)ដើម្បីរួមចំណែករក្សាឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រ នៃជីវិតមនុស្សជាតិរស់នៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ប៉ុល ពត តាមរយៈស្នាដៃតែងតែងនិពន្ធរបស់អ្នកនិពន្ធខ្មែរអ្នក ដែលរស់រានមានជីវិត និងអ្នកដែលធ្លាប់បានឮរឿងរ៉ាវ ដែលបានកើតឡើងក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ប៉ុល ពត។ **សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ**

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ
Khmer Writers Association
លេខ...៣០/១៩...ស.អ.ខ.

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

សេចក្តីជូនដំណឹង
ការប្រកួតជ្រើសរើសស្នាដៃតែងនិពន្ធរឿងខ្លី
ពានរង្វាន់អក្សរសិល្ប៍ស្តីករិត លើកទី១ ឆ្នាំ២០២០

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ

សូមប្រគេន ជម្រាបជូនដំណឹងដល់សមាជិក សមាជិកានៃសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ និងសាធារណជនទូទៅ មេត្តាជ្រាបថា ក្នុងគោលបំណងរួមចំណែកថែរក្សាឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រនៃជីវិតរស់នៅរបស់ប្រជាជនខ្មែរក្នុងរបបកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ ប៉ុល ពត តាមរយៈស្នាដៃតែងនិពន្ធ និងដើម្បីលើកស្ទួយតម្លៃអក្សរសាស្ត្រជាតិខ្មែរ។ សមាគមអ្នកនិពន្ធ ខ្មែរសហការជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា រៀបចំប្រកួតជ្រើសរើសស្នាដៃតែងនិពន្ធរឿងខ្លី “**ពានរង្វាន់អក្សរសិល្ប៍ស្តីករិត**” លើកទី១ ឆ្នាំ២០២០ ប្រធានបទ “**ជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ប៉ុល ពត**”។

លក្ខខណ្ឌនៃការជ្រើសរើសវាយតម្លៃ

- ខ្លឹមសាររឿងខ្លី ជាស្នាដៃនិពន្ធថ្មី ត្រូវតែនិយាយអំពីជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងរបបកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ ប៉ុល ពត ប៉ុន្តែមិនសង្កត់ទៅលើតែប្រធានបទឧក្រិដ្ឋកម្មយង់ឃ្នងកាប់សម្លាប់។
- ចំនួនពី៥ ដល់ ១៥ទំព័រ (អត្ថបទវាយដោយកុំព្យូទ័រ ឬសំណេរដៃពី១០ ដល់២០ទំព័រ)។
- ក្រដាស អេដ ពុម្ពអក្សរ ខ្មែរ អូ.អេស សៀមរាប (Khmer OS Siemreap) ទំហំ១២ មិនដាក់ក្បាលឬរង្វង់ទំព័រ។

មេត្តជូនដល់លេខចូលរួមប្រកួតប្រជែង

- អ្នកនិពន្ធ និងសាធារណជនទូទៅ ជាជនជាតិខ្មែរ ឬ បរទេស (មានសមត្ថភាពអក្សរសិល្ប៍)។
- អ្នករស់រានមានជីវិតពីសម័យ ប៉ុល ពត និងធ្លាប់មានរឿងរ៉ាវនៅក្នុងសម័យនោះ។
- អ្នករៀងរាល់ពិតដែលរៀបរាប់ឡើងវិញដោយអ្នករស់រានមានជីវិតពីសម័យ ប៉ុល ពត។

ស្នាដៃរឿងខ្លីចំនួន១០រឿង នឹងត្រូវជ្រើសរើសផ្តល់ពានរង្វាន់រួមមាន ពានកិត្តិយស វិញ្ញាបនបត្រ និងថវិកា។ ស្នាដៃ ដែលបានជ្រើសរើសនឹងត្រូវបោះពុម្ព និងពិចារណាផលិតជាភាពយន្តខ្លី ឬចម្រៀង។

សមាជិកសមាជិកានៃ ស.អ.ខ និងសាធារណជនទូទៅ ដែលមានបំណងចូលរួមប្រកួត សូមផ្ញើស្នាដៃមកកាន់ សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរចាប់ពីថ្ងៃ១ ខែតុលា ដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ២០១៩ វេលាម៉ោង ១៧.០០នាទី ជាក់ណត់។

ទីកន្លែងទទួលស្នាដៃ ទីស្នាក់ការសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ ក្នុងបរិវេណវត្តបុរាណ រាជធានីភ្នំពេញ ឬផ្ញើតាមសារ អេឡិចត្រូនិច៖ Khmerwriterkwa@gmail.com ឬទាក់ទងទូរសព្ទលេខ ០៨៩ ៨៥៦ ៧៦៤, ០១២ ៧៩២៩៥៩ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩

ប្រធានសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ

រៀង ប្រណិត

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ អាសយដ្ឋាន៖ វត្តបុរាណ វិថីឧកញ៉ាស៊ី ស្រុន ៧ សង្កាត់ចក្ខុមុខ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ
Add: Khmer Writers Association: Wat Badum Wadey Oknha Sousrun 7, Khan Daun Penh, Phnom Penh CAMBODIA
Email: khmerwriterkwa@gmail.com FB: Khmer Writers Association, Tel: 012 792 959, 092 788 990

ដំណឹងជ្រើសរើសនិស្សិតស្ម័គ្រចិត្ត

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ត្រូវការជ្រើសរើសនិស្សិតស្ម័គ្រចិត្តចំនួន០៥រូប (អ្នកសរសេរអត្ថបទ ២រូប អ្នកបកប្រែ ២រូប និងក្រាហ្វិកកុំព្យូទ័រ ១រូប) ក្នុងចំណោមនិស្សិតសាកលវិទ្យាល័យនានាឲ្យមកបម្រើការងារចាប់ពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ដល់ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ ហើយអាចបន្តទៅតាមតុលាការការងារ។

- ១) ការងារស្ម័គ្រចិត្តដែលនឹងត្រូវបំពេញទាក់ទងនឹងការបកប្រែអត្ថបទពីភាសាអង់គ្លេសមកជាភាសាខ្មែរឬពីភាសាខ្មែរទៅភាសាអង់គ្លេស។ អត្ថបទដែលនឹងត្រូវបកប្រែគឺអត្ថបទខ្លីនិងវែង ដែលមានលក្ខណៈប្រវត្តិសាស្ត្រ ច្បាប់ និងអត្ថបទពិភាក្សានានា សរសេរដោយមេធាវីសាស្ត្រាចារ្យ អ្នកស្រាវជ្រាវបរទេស ឬសរសេរដោយប្រជាជនកម្ពុជា។
- ២) ការងារស្ម័គ្រចិត្តដែលនឹងត្រូវបំពេញទាក់ទងនឹងការសរសេរអត្ថបទ សម្រាប់បោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងទស្សនាវដ្តី «ស្វែងរកការពិត» និងគេហទំព័រ <http://www.khmerrougehistory.org>
- ៣) អ្នកក្រាហ្វិកកុំព្យូទ័រ ឬរចនាទស្សនាវដ្តី តម្រូវឲ្យចេះប្រើប្រាស់កម្មវិធី InDesign និងកម្មវិធីផ្សេងៗទៀត ដែលទាក់ទងនឹងការរចនាទស្សនាវដ្តី។

ក្នុងអំឡុងពេលធ្វើការងារស្ម័គ្រចិត្តនៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា និស្សិតស្ម័គ្រចិត្តទាំងអស់ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឲ្យដាក់ពាក្យចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងបន្តការសិក្សានៅតាមសាកលវិទ្យាល័យនានា ដែលជាដៃគូសហការជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដូចជា ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហ្វីលីពីន ហុងកុង ចក្រភពអង់គ្លេស និងសហរដ្ឋអាមេរិក ជាដើម។

លក្ខខណ្ឌសម្រាប់និស្សិតដែលអាចដាក់ពាក្យបាន មានដូចខាងក្រោម ៖

- ១) និស្សិតកំពុងសិក្សាតាមសាកលវិទ្យាល័យរដ្ឋ និងឯកជននានា ដែលអាចប្រើប្រាស់ភាសាអង់គ្លេស។
- ២) មានអត្ថបទច្នៃប្រឌិត ម៉ឺងម៉ាត់ ព្យាយាម និងមានទំនួលខុសត្រូវចំពោះការងារ។
- ៣) មានចំណាប់អារម្មណ៍ផ្នែកការងារប្រវត្តិសាស្ត្រ ច្បាប់ និងសារព័ត៌មាន។

និស្សិតដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិដូចខាងលើ ហើយមានចំណាប់អារម្មណ៍នឹងការងារស្ម័គ្រចិត្តនេះ សូមធ្វើពាក្យសុំបម្រើការងារមកកាន់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ចាប់ពីថ្ងៃដូនដំណឹងនេះតទៅ រហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ រេលាម៉ោង៥ល្ងាច។

សូមភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារដូចខាងក្រោម ៖

- ១) លិខិតសុំធ្វើការងារមួយច្បាប់ (Cover Letter) ដោយបញ្ជាក់អំពីទឹកចិត្តផ្ទាល់ខ្លួនចំពោះការងារឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងក្លែងក្លាយ ដែលសរសេរដោយសាមីខ្លួន។
- ២) ប្រវត្តិរូបសង្ខេប១ច្បាប់ (Resume)។

សូមផ្ញើមកកាន់អាសយដ្ឋានរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ផ្ទះលេខ៦៦ ផ្លូវព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ឬ អ៊ីម៉ែល truthbunthorn.s@dccam.org។ ប្រសិនបើមានចម្ងល់ សូមទូរសព្ទមកលេខ ០២៣ ២១៤ ០០៩ ឬ ០១២ ៩៩៦ ៧៥០។

សូមអរគុណ!

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សេចក្តីសង្ខេបសាលក្រមសំណុំរឿង០០២/០២

ជម្រកសង្គមព្រៃក្នុងភូមិសាសនាដែលបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈរបស់សាលាក្តីខ្មែរក្រហម

(តបប័)

៧១. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរកឃើញថា ជនជាប់ ចោទនូវជាមានពិរុទ្ធដែលបានប្រព្រឹត្តនៅលើទឹកដីនៃប្រទេស កម្ពុជាចន្លោះពីថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥រហូតដល់ថ្ងៃទី ០៦ ខែមករាឆ្នាំ១៩៧៩ ដូចបានរៀបរាប់ដោយ សង្ខេបខាង លើនិងដោយលម្អិតនៅក្នុងសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ តាមរយៈអំពើសកម្ម និងអសកម្មចំពោះ ទម្រង់កម្មវិធី ឡាយដូចខាងក្រោម៖

-ទម្រង់កម្មវិធីប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ តាមរយៈការធ្វើម

នុស្សឃាតការសម្លាប់រង្គាល ការនិរទេសការធ្វើឲ្យទៅជាទា សករការដាក់ក្នុងមន្ទីរ ឃុំឃាំង ការធ្វើទារុណកម្មការធ្វើទុក្ខ បុកម្នេញ ដោយមូលហេតុនយោបាយ ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ដោយមូលហេតុសាសនា និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញដោយមូល ហេតុពូជសាសន៍ និងអំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀតក្រោម ទម្រង់ជាការប៉ះពាល់ដល់សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់មនុស្សអំពើអ មនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត ក្រោមទម្រង់ជាការបាត់ខ្លួនដោយ បង្ខំ អំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត ក្រោមទម្រង់ជាការ ជម្លៀសដោយបង្ខំ អំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត ក្រោម

កងកុមារកំពុងដឹកប្រឡាយនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមអំឡុងឆ្នាំ១៩៧៥-១៩៧៩

ទម្រង់ជាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការរំលោភ ផ្លូវភេទនៅក្នុងបរិបទនៃ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយបង្ខំ អនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិមាត្រា៥មាត្រា២៩(ថ្មី) និងមាត្រា ៣៩(ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអ.វ.ត.ក.។

- ការបំពានបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើអនុសញ្ញាទីក្រុង ហ្សឺណែវ តាមរយៈ ការ ធ្វើមនុស្សឃាត ដោយចេតនាការ ធ្វើទារុណកម្មការធ្វើបាប ដោយអមនុស្សធម៌ ការបង្ខំដោយ ចេតនាឲ្យមានរបួស ធ្ងន់ធ្ងរ ឬឲ្យមានការឈឺចាប់ ដល់រាង កាយឬសុខភាព ការដកហូតដោយចេតនា ពីឈ្មើយសីក ឬ ជនស៊ីវិលដោយខុសច្បាប់អនុលោមតាមមាត្រា៦ មាត្រា២ ៩(ថ្មី)និងមាត្រា៣៩(ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអ.វ.ត.ក.។

ទម្រង់កម្មប្រល័យពូជសាសន៍តាមរយៈការធ្វើមនុស្ស ឃាតលើសមាជិកនៃក្រុមជនជាតិវៀតណាមនិងជនជាតិចាម អនុលោមតាមមាត្រា៤មាត្រា២៩(ថ្មី)និងមាត្រា៣៩(ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអ.វ.ត.ក.។

៧២. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរកឃើញថាជនជាប់ ចោទ ខៀវ សំផន មានពិរុទ្ធដែលបានប្រព្រឹត្តនៅលើទឹកដីនៃ ប្រទេសកម្ពុជាចន្លោះពី ថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ រហូត

កងកុមារកំពុងលើកភ្នំស្រែនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមអំឡុង ឆ្នាំ១៩៧៥-១៩៧៩

ដល់ ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ដូចបានរៀបរាប់ដោយ សង្ខេបខាងលើនិងដោយលម្អិត នៅក្នុងសាលក្រមជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរតាមរយៈអំពើសកម្មនិងអសកម្ម ចំពោះទម្រង់ កម្មទាំងឡាយដូចខាងក្រោម៖

- ទម្រង់កម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ តាមរយៈ ការធ្វើ មនុស្សឃាតការសម្លាប់រង្គាល ការនិរទេស ការធ្វើឲ្យទៅជា ទោសករការដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងការធ្វើទារុណកម្មការធ្វើទុក្ខ បុកម្នេញដោយមូលហេតុនយោបាយ ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ដោយមូលហេតុសាសនា និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញដោយមូល ហេតុពូជសាសន៍ និងអំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀតក្រោម ទម្រង់ជាការប៉ះពាល់ ដល់សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្សអំពើ អមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត ក្រោមទម្រង់ជាការបាត់ខ្លួនដោយ បង្ខំ អំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត ក្រោមទម្រង់ជាការ ជម្លៀសដោយបង្ខំ អំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗ ទៀតក្រោម ទម្រង់ជាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការរំលោភ ផ្លូវភេទនៅក្នុងបរិបទនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយបង្ខំ អនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិ មាត្រា៥ មាត្រា២៩(ថ្មី) និង មាត្រា៣៩(ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអ.វ.ត.ក.។

- ការបំពានបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើអនុសញ្ញាទីក្រុង ហ្សឺណែវ តាមរយៈការធ្វើមនុស្សឃាតដោយចេតនាការធ្វើ ទារុណកម្មការធ្វើបាប ដោយអមនុស្សធម៌ ការបង្ខំដោយ ចេតនាឲ្យមានរបួសធ្ងន់ធ្ងរ ឬឲ្យមានការឈឺចាប់ ដល់រាង កាយឬសុខភាពការដកហូត ដោយចេតនា ពីឈ្មើយសីកឬ ជនស៊ីវិលដោយខុសច្បាប់អនុលោមតាមមាត្រា៦ មាត្រា ២៩ (ថ្មី) និងមាត្រា៣៩(ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ. ត.ក.។

- ទម្រង់កម្មប្រល័យពូជសាសន៍ តាមរយៈការធ្វើមនុស្សឃា តលើសមាជិកនៃក្រុមជនជាតិ វៀតណាម និងជនជាតិចាម អនុលោមតាមមាត្រា៤មាត្រា២៩(ថ្មី) និងមាត្រា៣៩ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអ.វ.ត.ក.។

៧៣. អង្គជំនុំជម្រះរកឃើញថាជនជាប់ចោទ នួន ជា

និង ខៀវ សំផន មិនមានពិរុទ្ធចំពោះបទចោទផ្សេងទៀតនៅ ក្នុងវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ ទេ។ ហេតុដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចឲ្យ ជនជាប់ចោទទាំងពីរនាក់រួចផុតពី បទចោទប្រកាន់ទាំងនេះ។

៧៤. អង្គជំនុំជម្រះ បានពិចារណាទៅលើភាពធ្ងន់ធ្ងរ នៃទម្រង់កម្មវិធីទាំងទំហំនិងភាពសាហាវព្រៃផ្សៃ ក៏ដូចជាចំ នួននិងភាពទន់ខ្សោយរបស់ជនរងគ្រោះ ដែលជនជាប់ចោទ ត្រូវបានរកឃើញថាមានពិរុទ្ធ រួមទាំងស្ថានទម្ងន់ទោស និង ស្ថានសម្រាលទោសនានាដែលពាក់ព័ន្ធ។

៧៥. អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចផ្ដន្ទាទោសជនជាប់ចោទ នួន ជា ដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិតដោយពិចារណា ទៅលើការផ្ដន្ទាទោស ដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិតចំពោះ គាត់ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ អង្គជំនុំជម្រះរួមបញ្ចូល គ្នានូវការផ្ដន្ទាទោសទាំងពីរ ទៅជាការផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនា គារអស់មួយជីវិតតែមួយ។

៧៦. អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចផ្ដន្ទាទោស ជនជាប់ចោទ ខៀវសំផនដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិតដោយពិចារណា ទៅលើការផ្ដន្ទាទោស ដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិតចំពោះ គាត់ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ អង្គជំនុំជម្រះរួមបញ្ចូល គ្នានូវការផ្ដន្ទាទោសទាំងពីរ ទៅជាការផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនា គារអស់មួយជីវិតតែមួយ។

៧៧. ប្រកាសថាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលរួមប ញ្ចូលជាក្រុមដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីឈ្មោះដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីដែលជាឧបសម្ព័ន្ធ២ ពិតជាបានទទួលរងព្យាបាទ កម្មដែលជាផលវិបាកដោយផ្ទាល់ ដែលកើតចេញពីទម្រង់ កម្មដែលនួនជានិងខៀវសំផនត្រូវបានរកឃើញថាមានពិរុទ្ធ និងដោយអនុលោមតាមវិធាន២៣ស្ទួនបួន (ខ)(៣) នៃវិធាន ផ្ទៃក្នុងរបស់អ. វ. ត. ក. អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចទទួលយកផ្នែក ខ្លះនៃសំណើសុំសំណងផ្លូវចិត្ត និងជាសមូហភាព ដូចមាន ចែងលម្អិតនៅក្នុងផ្នែកទី២ ១ នៃសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរអង្គជំនុំជម្រះ សម្រេចទទួលយកនូវកម្រោងសំណង

ដែលមានលក្ខណៈសមស្រប និងអនុវត្តបានចំនួន១៣កម្រោ ងដែលទាក់ទងនឹងទិវា នៃការចងចាំចំពោះជនរងគ្រោះ និង ពិធីរួមផ្សេងៗចំពោះការឈឺចាប់ដែលពួកគាត់បានទទួល រង វិធីព្យាបាលតាមរយៈការចងក្រងនូវសក្ខីកម្មនិងការព្យា បាលផ្លូវចិត្តដល់ជនរងគ្រោះ និងការតាំងពិព័រណ៍ឯកសារ និង កម្រោងអប់រំ។ អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចបដិសេធកម្រោង សំណងដែលបានស្នើសុំចំនួន២ (មួយបដិសេធទាំងស្រុងនិង មួយទៀតបដិសេធផ្នែកខ្លះ ដែលមិនស្រប តាមលក្ខខណ្ឌ តម្រូវនៃវិធាន ២៣ស្ទួនបួន(ខ) (៣)នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ. វ. ត. ក. ដូចមានចែងលម្អិតនៅក្នុងផ្នែកទី២១ នៃសាលក្រម ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

៧៨. សាលក្រមនេះប្រកាសជាសាធារណៈនៅក្នុង សាលសវនាការធំនៃ អ.វ.ត.ក. នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ ហើយបើកផ្លូវឲ្យភាគីប្តឹងសាទុក្ខតាមការកំណត់នៃ វិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក.។

៧៩. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សូមបញ្ជាក់ថាអនុ លោមតាមវិធាន១០៧(៤)នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនិងមាត្រា ៨.៥ នៃ សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខអ.វ. ត.ក.រយៈពេលកំណត់សម្រាប់ ការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពី បណ្តឹងសាទុក្ខ ប្រសិនបើមាន នឹងត្រូវចាប់ផ្តើមរាប់មួយថ្ងៃ បន្ទាប់នៃថ្ងៃប្រក្រតីទិន ក្រោយពីការបញ្ជូននូវការជូនដំណឹង ពីសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលមានសំអាងហេតុពេ ញលេញជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្លូវការណាមួយផ្សេងទៀត របស់អ. វ. ត. ក. ដែលភាគីនីមួយៗបានជ្រើសរើសដោយអនុ លោមទៅតាមមាត្រា២.២នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត។

៨០. លោកចៅក្រម យូរ ខត្តរា មានមតិដោយឡែក ពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់កម្មប្រល័យពូជសាសន៍ដែលមានភ្ជាប់ជា មួយនឹងសាលក្រម។

៨១. អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបិទបញ្ចប់សវនាការលើសំ ណុំរឿង ០០២/០២។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

បដិមាអ្នកព្រះករុណា

សៀវភៅមានចំណងជើង «អំពើប្រល័យពូជសាសន៍និងការសម្លាប់រង្គាលក្ខណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រពិភពលោក» ជាភាសាខ្មែរ បានបញ្ជូនចូលរោងពុម្ព ដើម្បីបោះពុម្ពនៅក្នុងសប្តាហ៍នេះហើយបន្ទាប់ពី បានចំណាយរយៈពេល៤ឆ្នាំ ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ រវាងមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជានិងក្រសួង អប់រំយុវជន និងកីឡា។ សៀវភៅនេះរៀបរាប់ពីប្រវត្តិសាស្ត្រនៃអំពើប្រល័យពូជសាសន៍និងការសម្លាប់រង្គាលក្ខណ៍នៅក្នុងប្រទេសចំនួន៥គឺ ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់, អាល្លឺម៉ង់, កម្ពុជា, បូស្នី-ហ្វីលីពីន និងរ៉ាន់ដាដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាទម្រង់កម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ទម្រង់កម្មប្រឆាំងនឹងសន្តិភាពទម្រង់កម្មសង្គ្រាមទម្រង់កម្មប្រឆាំងមនុស្ស

ជាតិនិងការរំលោភបំពាន លើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវឆ្នាំ១៩៤៨។ ការចងក្រងប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រទេសទាំង៥ខាងលើគឺជាឧទាហរណ៍នៃការសិក្សាប្រៀបធៀប នៅក្នុងថ្នាក់រៀនកម្ពុជាស្តីអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិគំបន់ និងពិភពលោកដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹងបន្ថែម ដល់សិស្សានុសិស្ស ពីព្រឹត្តិការណ៍ពិភពលោកនាពេលអតីតកាល ក្នុងការឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ ចៀសផុតពីប្រវត្តិសាស្ត្រប្រល័យ។ សៀវភៅនេះនឹងធ្វើការចែកចាយដោយឥតគិតថ្លៃ ជាលើកដំបូងក្នុងខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ២០១៩ ខាងមុខនេះ សម្រាប់សិស្សានុសិស្សកម្រិតវិទ្យាល័យ ចំនួនប្រមាណ៥០០នាក់ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញនិងបន្តចែកចាយបន្ថែមទៀត ក្នុងខែបន្តបន្ទាប់តាម

រូបបដិមាអ្នកព្រះករុណានៅលើក្របសៀវភៅ «អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ និងការសម្លាប់រង្គាលក្ខណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រពិភពលោក»

រយៈកម្មវិធីអប់រំមួយ ចំនួនរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា។

រូបថតក្របមុខសៀវភៅនេះគឺជាបដិមាអ្នកតាព្រះករុណា ៨ស្ថិត នៅលើជម្រាលភ្នំដង្កែកត្រង់ចំណុចពាយតាម៉ុកជាប់នឹងទីតាំងមជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្តរជាតិ នៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាថតដោយគ្រីស្ទូហ្វឡែវីន។ យោងតាមការរៀបរាប់របស់លោកប៉ូកលក្សរាសីនេះ គឺជាបដិមា មួយក្នុងចំណោមបដិមាអ្នកតាព្រះករុណា ជាច្រើនអង្គដែល លោកលីស៊ីយបានកសាងឡើងចាប់ពីឆ្នាំ២០០៨ មកម្ល៉េះ។ ជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់ដែលមានជំនឿលើបុព្វបុរសខ្មែរលោកលីស៊ីយបានកសាងបដិមាទាំងនេះ ដើម្បីតំណាងឲ្យមេទ័ពទិសនៃសម័យអង្គរ ហើយយកមកតម្កល់តាមព្រំដែនសីមាប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងជំនឿថាបរិទ្ធិបូជនៃបុព្វបុរសខ្មែរនឹងមកជួយការពារទឹកដីខ្មែរ ឲ្យមានសន្តិភាពរួចផុតពីការឈ្លានពានរបស់ប្រទេសជិតខាង។ លោកប៉ូកលក្សរាសីបានរៀបរាប់ទៀតថាមុខទាំង៨ ដែលមានពណ៌ខុសៗគ្នាគឺតំណាងឲ្យកងទ័ពទាំង៨ ទិសដែលមានពណ៌ទង់សម្គាល់ខុសៗគ្នាហើយក៏បង្ហាញពីការឯកភាពនៃកម្លាំងពលរដ្ឋ ទោះបីជាមានជំនឿឬពណ៌សម្បុរខុសគ្នាក៏អាចរស់នៅ ជាមួយគ្នាបានដែរឲ្យតែចេះគោរពអត់ខឹងឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក នឹងតម្កល់ផលប្រយោជន៍ជាតិជាធំៗក្នុងន័យម្យ៉ាងទៀត ព្រះករុណាដែលមានពណ៌ខុសៗគ្នាទាំងនេះ អាចបញ្ជាក់អំពីអត្តចារិកល្អនិងអាក្រក់របស់មនុស្ស និងអាចបង្ហាញពីភាពខ្លាំងដែលអាចទប់ស្កាត់នូវរាល់អំពើអយុត្តិធម៌ នៅក្នុងសង្គម។ សន្តិភាពការសណ្តោះសប្បុរសនិងក្តីសង្ឃឹមអាច បញ្ចប់ នូវរាល់ទម្រង់នៃភាពស្តប់ខ្ពើមអំពើហិង្សា និងភាពភ័យខ្លាចរបស់បដិមានេះក៏តំណាងឲ្យអ្នកដែលមានអំណាចខ្លាំងក្លា តែប្រកាន់បាននូវសុចរិតយុត្តិធម៌មិនបំពានឬ ដើរធ្វើបាបអ្នកដទៃសរុបមកបដិមានេះបង្ហាញថា «ការគោរពនិងអត់ខឹងឲ្យគ្នានាំមកនូវសាមគ្គីភាពជាតិឯកភាពជាតិនាំមកនូវអំណាចរឹងមាំ អំណាចសុចរិតនាំមកនូវសន្តិភាពហើយភាពសុខសាន្តនាំមកនូវវឌ្ឍនភាព»។

ជាដំណើរការយកមនុស្សពីទិសទាំង៨ មកដាក់ក្នុងរាងកាយតែមួយបានធ្វើឲ្យបុព្វបុរសខ្មែរ កសាងបាននូវអារ្យធម៌អង្គរដ៏ល្អអស្ចារ្យសម្រាប់មនុស្សជាតិ ហើយការបំបែកមនុស្សចេញពីរាងកាយតាមរយៈ ពណ៌សម្បុរបានធ្វើឲ្យសង្គមខ្មែរធ្លាក់ក្នុងភាពខ្វែងឆ្គងគំរាមផុតនៃប្រវត្តិសាស្ត្រមនុស្សជាតិក៏រួបរួបប្រល័យពូជសាសន៍ឯង ខ្មែរក្រហម។

ប្រវត្តិសាស្ត្របានបញ្ជាក់ថា គ្មានសង្គមណាមួយអាចគេចផុតពីអំពើអមនុស្សធម៌ ជ្រុលហួសហេតុបានឡើយ។ អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ការសម្លាប់រង្គាល និងអំពើអមនុស្សធម៌ហួសប្រមាណអាចកើតមានឡើងវិញ។ ជួនកាលអំពើទាំងនេះអាចកើតមានឡើងជាបន្តបន្ទាប់ នៅក្នុងសង្គមដែលប្រកបដោយសមិទ្ធផលខ្ពស់ ក្នុងវិស័យសិល្បៈវិទ្យាសាស្ត្រនិងការសិក្សាក្នុងន័យនេះយើងអាចនិយាយបានថា កម្រិតនៃការយល់ដឹងអំពីវប្បធម៌ការអប់រំ ឬការពលីដ៍វិត ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅខ្ពស់ណាមួយពុំអាច ការពារមនុស្សជាតិពីទំនោរនៃការបំផ្លាញ ទាំងអស់នេះបានឡើយ។ ទីបំផុតមនុស្សជាតិត្រូវប្រឈម នឹងភាពស្ងួតស្ងាញ នៃស្ថានភាពរបស់ខ្លួន។ សាសនា វិទ្យាសាស្ត្រ និងទស្សនវិជ្ជា ផ្តល់នូវគោលគំនិតសម្រាប់បំណេះដឹង។ ប៉ុន្តែ ដូចគ្នាទៅនឹងរូបអ្នកតាព្រះករុណាទិសដែលសមាសធាតុទាំងនេះគឺជាធាតុផ្សំសម្រាប់បំពេញបន្ថែម ចំពោះការយល់ឃើញអំពីប្រទេសនិងពិភពលោករបស់យើង ទោះបីជា ធាតុផ្សំទាំងនេះមិន គ្រប់ជ្រុងជ្រោយយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ការតស៊ូដើម្បី បញ្ចប់ស្ថានភាពខាងលើត្រូវតែជាឆន្ទៈ ដ៏មុះមុតរបស់មនុស្សជាតិនៅក្នុងសតវត្សរ៍ទី២១នេះ។ ដូចគ្នានេះដែរអ្នកកសាងរូបតំណាងយល់ឃើញថានៅពេលដែលមនុស្សមានជំនឿថាខ្លួនអាចទប់ស្កាត់អំពើអមនុស្សធម៌នានាបាន នោះទំនុកចិត្តនឹងកើតមានឡើងកាន់តែខ្លាំង ហើយភាពក្លាហានក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងទៅនឹងអំពើទាំងនោះ ក៏ត្រូវបានផុសឡើងកាន់តែខ្ពស់ ក្នុងការការពារអនាគតប្រទេសជាតិដោយគ្មានអំពើប្រល័យពូជសាសន៍និងការសម្លាប់រង្គាល។ **ផេង ពស្ស័រ៉ាស៊ី**

«អន្លង់វៃវង់ស្នេហា» និង «គ្នានគន្ធផលស្នេហ៍» កំពុងទាក់ទាញ ចំណាប់អារម្មណ៍អ្នកស្តាប់

«អន្លង់វៃវង់ស្នេហា» និង «គ្នានគន្ធផលស្នេហ៍» គឺជាបទចម្រៀងពីរបទ ដែលទើបនឹងបានថត កាលពីអំឡុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ កន្លងមកបន្ទាប់ពីបានចំណាយពេលវេលា ៥ខែក្នុងការរៀបចំតាក់តែងនិពន្ធ។ បទចម្រៀងទាំងពីរនេះ ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយលើបណ្តាញសារព័ត៌មាន ហ្វេសប៊ុកយូធូបនិងកំពុងទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ អ្នកស្តាប់យ៉ាងខ្លាំងជាពិសេសប្រជាជន រស់នៅក្នុងតំបន់អន្លង់វៃវង់ដែលជាអតីតតំបន់តស៊ូជីវិតម្យ៉ាងរស់ ចលនាខ្មែរក្រហមក្នុងអំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ៨០និង៩០។ ចាប់តាំងពីពាក់កណ្តាលខែកញ្ញា ដល់ថ្ងៃទី២១ខែតុលាឆ្នាំ២០១៩នេះមានអ្នកចូលស្តាប់ បទចម្រៀង

«អន្លង់វៃវង់ស្នេហា» និង«គ្នានគន្ធផលស្នេហ៍»កើនដល់៩៣ម៉ឺននាក់រួចមក ហើយតាមរយៈហ្វេសប៊ុកមជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្លង់វៃវង់តែមួយប៉ុណ្ណោះ ខណៈពេលដែលបទចម្រៀងទាំងពីរនេះមិនទាន់ថតជាវីដេអូនៅឡើយ។ «អន្លង់វៃវង់ស្នេហា» និង«គ្នានគន្ធផលស្នេហ៍»គឺជាបទចម្រៀងដំបូងដែលបានបង្កប់នូវពាក្យពេចន៍ខ្លឹមសារ និងអត្ថន័យប្រៀបធៀប យ៉ាងស៊ីជម្រៅនៅក្នុងបរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រនិងការផ្សះផ្សាជាតិ។

នៅពេលនិយាយពីអន្លង់វៃវង់ ប្រជាជនកម្ពុជាតែងតែគិតថាគឺជាអតីតតំបន់ គ្រប់គ្រងដោយខ្មែរក្រហម និងជាតំបន់ដែលធ្លាប់កើតមានសង្គ្រាម ការកាប់សម្លាប់ អំពើឃោ

រូបទី១រាប់ពីខាងឆ្វេង ឌី ថាវ៉ែន ស៊ី សារ៉េន និង ស៊ុន ស្រីពេជ្រ ឡើងមានមតិនៅស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍ ស៊ី.ធី.អិន

រយៈពេលជាច្រើន ទសវត្សរ៍ប្រជាជននៅក្នុងសហគមន៍អន្តរជាតិ បានខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងលំបាកនិងត្រូវប្រឈមជាមួយការរំលោភបំពានប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏សោកសៅនិងទាំងនោះ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ អន្តរជាតិបានឈានឆ្ពោះទៅមុខយ៉ាងរឹងមាំជាមួយប្រវត្តិសាស្ត្រ ធនធានធម្មជាតិ ព្រៃឈើ និងជួរភ្នំដងរែកដែលហាក់ឈររង់ចាំឃើញ ការពារ និងថែរក្សាតំបន់នេះ។ អន្តរជាតិក៏ជាទីតាំងសំខាន់មួយ ក្នុងចំណោមទីតាំង ដែលគ្រប់គ្រងដោយខ្មែរក្រហមរួមមានម៉ាឡៃប៉ៃលិននិងសំបូរត។ អន្តរជាតិបានទទួលសន្តិភាពចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៩ បន្ទាប់ពីការបែកបាក់ និងសង្គ្រាមរវាងដែលបានអូសបន្លាយអស់ជាច្រើនទសវត្សរ៍។

«អន្តរជាតិស្នេហា»និង«គ្មានឥន្ទធនស្នេហា» និពន្ធទំនុកច្រៀងនិងបទភ្លេងដោយលោក ស៊ុំសារឿនគឺជាអតីតអ្នកចម្រៀងជើងចាស់ម្នាក់និងជាអតីតអ្នកនិពន្ធប្រចាំផលិត

កម្មវិធីស្នេហាសាស្ត្រ «អន្តរជាតិស្នេហា» ច្រៀងដោយលោក ឌី ថាវ៉ែន ម្ចាស់ពានរង្វាន់ចម្រៀងមហាស្រពសិល្បៈឆ្នាំ២០១១រីឯបទ «គ្មានឥន្ទធនស្នេហា» ច្រៀងដោយអ្នកនាង ស៊ុន ស្រីពេជ្រ អតីតអ្នកចម្រៀងនៅផលិតកម្មហង្សមាស។

លោក ស៊ុំ សារឿន លោក ឌី ថាវ៉ែន និងអ្នកនាង ស៊ុន ស្រីពេជ្រ ត្រូវបានស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍ ស៊ី.ធី.អិន អញ្ជើញឲ្យចូលរួមនៅក្នុងកម្មវិធីសោកសៅតន្ត្រី នៅថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៩ និងបានធ្វើការផ្សាយបន្តផ្ទាល់។ បន្ទាប់ពីឡើងច្រៀងបទ«អន្តរជាតិស្នេហា»និង«គ្មានឥន្ទធនស្នេហា»រួចមក លោក ឌី ថាវ៉ែន និងអ្នកនាង ស៊ុន ស្រីពេជ្រ ក៏ត្រូវបានពិធីករប្រចាំកម្មវិធីអ្នកនាង យុក ចិន្តា និងលោកអ៊ុំវិជ្ជាសំណូមពរឲ្យច្រៀងបទទាំងពីរដោយមិនមានភ្លេងអម ដូនដល់ទស្សនិកជនបានស្តាប់ដោយផ្ទាល់ម្តងទៀត។ បន្ទាប់មក លោកលី

សុខយាង នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្តរវិវាទនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ក៏បានជូនវត្ថុនៃលើកទឹកដល់អ្នកបម្រៀងទាំងពីររូបទាំងក្រុមតន្ត្រី ប្រចាំនៅស្ថានីយ៍ ទូរទស្សន៍ស៊ី.ធី.អិន។

លោក ស៊ី សារ៉េន បានប្រសាសន៍ថា ដោយសារអ្នកបម្រៀងទាំងពីរបានប្រៀនបទ «អន្លង់វែងស្មៅហា និង «គ្មានឥន្ទន្ទស្នេហ៍» ចេញពីបេះដូងរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ទើបធ្វើឲ្យបទបម្រៀងកាន់តែពិរោះខ្លាំងឡើងថែមទៀត។ លោក ស៊ី សារ៉េន បានបន្តថាមូលហេតុ ដែលខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ទៅលើកំបន់អន្លង់វែង ដោយសារអន្លង់វែង គឺជាសម្បកចុងក្រោយរបស់ចលនាខ្មែរក្រហម។ នៅពេលដែលខ្ញុំបានទៅដល់កាលពីប៉ុន្មានខែមុននេះអន្លង់វែង គឺជាទីកន្លែងដ៏ស្រស់ស្អាតប្រៀបដូចជាឋានទេពនិមិត្ត ប៉ុន្តែបើយើងក្រឡេកទៅមើលអតីតកាលពេលដែលកំបន់នេះ មិនទាន់ធ្វើសមាហរណកម្មអន្លង់វែង

គឺជាតំបន់ដីគ្រោះថ្នាក់បំផុត។ ចំពោះបទ «អន្លង់វែងស្មៅហា» ដែលប្រៀនដោយលោក ឌី ថាវ៉ែន និយាយអំពីយុវជនដែលជាអតីតយោធាខ្មែរក្រហម នៅពេលមកដល់អន្លង់វែងក៏បានចាប់ចិត្តចំពោះសម្រស់ដ៏ស្រស់ស្អាតនៃទឹកដីអន្លង់វែងហើយក៏បានលង់ស្រឡាញ់នារីម្នាក់នោះ។ សេចក្តីស្រឡាញ់របស់យោធាខ្មែរក្រហម ចំពោះនារីម្នាក់នោះ កំណាត់ឲ្យការធ្វើសមាហរណកម្ម របស់ខ្មែរក្រហម ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល។ យុទ្ធជនម្នាក់នេះសុខចិត្តទម្លាក់អារុដចោល ដើម្បីសារភាពស្នេហ៍នៅអន្លង់វែង។ ចំណែកឯបទទីពីរ «គ្មានឥន្ទន្ទស្នេហ៍» ដែលប្រៀនដោយអ្នកនាង ស៊ុន ស្រីពេជ្រតួអង្គនារីជាខ្មែរក្រហមមានភាពម៉ឺងម៉ាត់ អង់អាចក្លាហាន។ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលនាងមកដល់អន្លង់វែង ក៏បានលង់ស្នេហ៍បុរសទីក្រុងភ្នំពេញ ដោយបានលះបង់ទាំងចិត្តទាំងកាយ។ ត្រង់នេះចង់សំដៅទៅលើចលនា ខ្មែរក្រហមនៅកំបន់អន្លង់វែង សុខចិត្តដាក់អារុដ

លោកបណ្ឌិត លី សុខយាង នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្តរវិវាទ ជូនវត្ថុនៃលើកទឹកដល់អ្នកបម្រៀង

មករូបរួមជាមួយរដ្ឋាភិបាល។

ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូមអរគុណចំពោះ ថាវ៉ែន និង ស្រីពេជ្រ ដែលបានយកមនោសញ្ចេតនា មកប្រៀងក្នុងស្នា ដៃបទចម្រៀងទាំងពីរបទនេះ។ ជាពិសេស ខ្ញុំសូមអរគុណចំ ពោះលោកនាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដែលលោក បានជួយកែបទចម្រៀងទាំងពីរបទប្រកបទៅដោយអត្ថន័យ ដ៏ជ្រាលជ្រៅ។

ស្រឡាញ់ និងដើម្បីបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្ត ចំពោះសេចក្តី ស្នេហារបស់ខ្លួន។នារីដ៏ស្រស់សោភាបានសន្យាថាមានសេចក្តី ស្នេហា ប៉ុន្តែមិនបានប្តេជ្ញាចិត្តនឹងលះបង់ចំពោះ សេចក្តី ស្នេហានោះឡើយ។ ដូច្នេះហើយ នាងត្រូវបានប្រៀបប្រដូច ទៅនឹងពពកនៅក្នុងវប្បធម៌ខ្មែរ។ ពពកមានភាពស្រស់ស្អាត និងត្រូវបានចាប់អារម្មណ៍។ ប៉ុន្តែពពកនោះ ក៏អាចប្រែទៅជា ព្យុះភ្លៀងមួយរំពេច។ នៅពេលដែលទឹកភ្លៀងធ្លាក់ដល់ដីវា

បុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាកំពុងទស្សនាការប្រគំនុំនៅស្ថានីយទូរទស្សន៍.ស៊ី.ធី.អិន

លោក ឆាន់ យុ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា បានមានប្រសាសន៍ថាបទ« អន្លង់វែងស្នេហា» តំណាងដោយ សាច់រឿងរបស់បុរសម្នាក់ ដែលជាអតីតយោធាខ្មែរក្រហម ហើយបានលង់ស្នេហ៍លើស្ត្រីម្នាក់។ ស្ត្រីរូបនោះគឺតំណាងឲ្យ ប្រទេសកម្ពុជា។ បុរសដែលជាអតីតយោធាខ្មែរក្រហមបាន សុខចិត្តទម្លាក់អារុដចុះ ដើម្បីមករួមរស់ជាមួយនារីដែលខ្លួន

នឹងប្រែទៅជាកង់ជ្រាំ។ សាច់រឿងនេះតំណាងឲ្យតំបន់អន្លង់ វែងដែលជាទីតាំងកាន់កាប់ចុងក្រោយ របស់ចលនាខ្មែរក្រ ហមហើយដែលបានទម្លាក់អារុដចុះ និងប្តេជ្ញាចិត្តរួមរស់នៅ ក្នុងសង្គមជាតិ ដោយជំនួសឲ្យការសន្យាមួយ។ បទចម្រៀង នេះបានបង្ហាញថាការសន្យាមិនត្រូវបានបំពេញនោះទេ

ចំណែក «គ្មានឥន្ទធនូស្នេហ៍» គឺមានគោលគំនិតតែ

មួយប៉ុន្តែប្តូរតួអង្គវិញម្តង។ តួអង្គដែលជាស្ត្រីគឺតំណាងឲ្យខ្មែរក្រហម ចំណែកឯប្រទេសកម្ពុជាគឺជាតួអង្គបុរសវិញម្តង។ ស្ត្រីម្នាក់ដែលតំណាងឲ្យខ្មែរក្រហមមានអារម្មណ៍ថា ព្រហ្មលិខិតបានកំណត់ឲ្យខ្លួនជួបបុរសម្នាក់ដែលជាអ្នកទីក្រុង ហើយនាងគឺជាអ្នករស់នៅក្នុងព្រៃនៅស្រុកអន្លង់វែង។ អ្នកទាំងពីរបានជួបគ្នាដោយសារទេវតាបានចារទុកមកៗបទចម្រៀងទីពីរនេះបានផ្លាស់ប្តូរវេនជានិមិត្តរូប។ បុរសគឺជាឥន្ទធន្តដែលនារីរូបនោះបានស្នេហាស្រឡា និងគយគន់មិនចេះនឿយណាយ។ ប៉ុន្តែឥន្ទធន្ត ក៏បានរលាយបាត់រូបទៅវិញបន្ទាប់ពីរដូវវស្សាបានបញ្ចប់ ដោយទុកឲ្យនារីរូបនោះរស់នៅកំព្រាឯកោតែម្នាក់ឯង។ បទចម្រៀងនេះ គឺជាន័យផ្សេងទៅនឹងការតស៊ូរបស់ស្រុកអន្លង់វែង ដើម្បីផ្សះផ្សជាមួយប្រទេសជាតិ។ តំបន់អន្លង់វែងមានភក្តីភាពចង្អុលរស់នៅ ជាមួយប្រទេសជាតិដូចគ្នាទៅនឹងនារី ដែលប្រាថ្នាចង់រស់នៅជាមួយបុរសដែលជាឥន្ទធន្តនោះដែរ។ ប៉ុន្តែឥន្ទធន្តបានរសាត់ទៅតាមទឹកភ្លៀងហើយនារីនោះ ត្រូវបានបង្ខំចិត្តបោះបង់ចោលនិងតស៊ូដម្នះរស់នៅដោយខ្លួនឯងវិញ។

រហូតមកដល់ពេលនេះ អ្នកដែលធ្លាប់បានស្តាប់បទចម្រៀង«អន្លង់វែងស្នេហា» និង «គ្មានឥន្ទធន្តស្នេហា» បានលើកឡើងនូវការយល់ឃើញរបស់ខ្លួនដូចខាងក្រោម ៖

១) អុល មេត្តា ភេទស្រី អាយុ២៣ឆ្នាំ គឺជាអតីតនិស្សិតនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ មានស្រុកកំណើតនៅក្នុងខេត្តកំពង់ឆ្នាំងបានលើកឡើងថា«ខ្ញុំបានស្តាប់បទចម្រៀងដែលបានផ្សព្វផ្សាយដោយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា។

ខ្ញុំគិតថា បទចម្រៀងនេះពិតជាពិរោះ។ បទចម្រៀងនេះបានធ្វើឲ្យខ្ញុំមកចាប់អារម្មណ៍តំបន់អន្លង់វែង និងចង់ទៅទស្សនាតំបន់អន្លង់វែង។ មេត្តាបានបន្ថែមទៀតថា «ខ្ញុំមិនដឹងថាតំបន់អន្លង់វែងគឺជាកន្លែងប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏សំខាន់ដែលធ្វើឲ្យប្រទេសកម្ពុជា មានសន្តិភាពឡើយបន្ទាប់ពីការធ្វើសមហរណកម្ម»។

២) បុណ្យ ពេជ្រ ភេទប្រុស អាយុ១៩ឆ្នាំគឺជានិស្សិត

នៃសាលាពហុបច្ចេកទេសមកពីខេត្តព្រៃវែង បាននិយាយថា «ខ្ញុំបានស្តាប់បទចម្រៀងអន្លង់វែងស្នេហា។ បទចម្រៀងនេះពិរោះហើយពាក្យពេចន៍នៃបទចម្រៀងអ្នកនិពន្ធប្រើនយធៀបជាមួយប្រវត្តិសាស្ត្រ។ បទចម្រៀងមួយបទនេះបានធ្វើឲ្យប្លែកអារម្មណ៍ខ្លាំងណាស់»។

៣) ចាន់ វិនុយ អាយុ២៣ឆ្នាំ កើតនៅរាជធានីភ្នំពេញយល់ថា«បទចម្រៀងនេះពិតជាពិរោះខ្លាំងណាស់។ អ្នកនិពន្ធប្រៀបរាប់ពីទីតាំងមួយកន្លែង ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលជាកន្លែងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ តាម៉ុក ដែលជាមេដឹកនាំខ្លាំងជាងគេក្រោយពេលខ្មែរក្រហមដួលរលំ។ ខ្ញុំពិតជាពេញចិត្តបទចម្រៀងនេះខ្លាំងណាស់ទាំងអត្ថន័យបទចម្រៀងទំនុកភ្លេងនិងសំឡេងរបស់អ្នកចម្រៀង ពិតជាសក្តិសមទៅនឹងតំបន់ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ជាតិយើងខ្លាំងណាស់»។

៤) ផុន ថេន សព្វថ្ងៃរស់នៅក្នុងស្រុកអន្លង់វែងបានរៀបរាប់ថា «ខ្ញុំពិតជាចូលចិត្តស្តាប់បទចម្រៀងនេះខ្លាំងណាស់។ នៅពេលខ្ញុំស្តាប់បទនេះ ធ្វើឲ្យអារម្មណ៍របស់ខ្ញុំមានក្តីរំភើប។ បទចម្រៀងមួយនេះបានរៀបរាប់ពីទីតាំងដែលខ្ញុំធ្លាប់បានស្គាល់ និងរស់នៅ។ ចម្រៀងនេះមិនត្រឹមតែរៀបរាប់ពីប្រវត្តិសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបានជួយផ្សព្វផ្សាយពីតំបន់ទេសចរណ៍នៅ អន្លង់វែង ឲ្យប្រជាជនដែលរស់នៅតំបន់ផ្សេងទៀតបានស្គាល់ដែរ។ ខ្ញុំក៏ទន្ទឹមនឹងចាំមើលការថតជាវីដេអូរបស់បទចម្រៀងទាំងនេះ» ដែរ។

៥) ឈ្មោះថៃ ជានី ជានិស្សិតឆ្នាំទី៣នៃសាលាពហុបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា មានស្រុកកំណើតនៅស្រុកអន្លង់វែងបានលើកឡើងថា «បទចម្រៀងទាំងពីរពិតជាពិរោះខ្លាំងណាស់។ នៅពេលស្តាប់បទចម្រៀងនេះ ធ្វើឲ្យខ្ញុំនឹងដល់ស្រុកកំណើតនិងទិដ្ឋភាពទាំងឡាយនៅក្នុងស្រុកអន្លង់វែង។ ខ្ញុំចូលចិត្តយ៉ាងខ្លាំងបទចម្រៀងដែលរៀបរាប់ពីពាយតាម៉ុកដែលមានអំពូជជ្វាកំសន្ធិក ដែលជាទេសភាពស្អាតបំផុតនៅលើកំពូលភ្នំដងវែក»។

ក្រុមទស្សនាវដ្តីស្វែងរកការពិត

បទស្រីរបស់ខ្ញុំឈ្មោះ ផាន់នី និងបទបួនផ្សេងទៀត

ខ្ញុំមិនបានចាំឈ្មោះទីពុកម្តាយបងប្អូន និងទីកន្លែងកំណើតច្បាស់លាស់ឡើយដោយសារខ្ញុំនៅវ័យ ក្មេងនៅមុនពេលរបបខ្មែរក្រហម។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំនៅចាំបានថាខ្ញុំឈ្មោះ រឿន ហៅ (កា គីសេង) មានបងប្អូនប្អូននាក់ ប្រុស៣នាក់ និងស្រី១នាក់។ បងស្រីទី១) ឈ្មោះផាន់នី, បងប្រុសទី២) មិនចាំឈ្មោះទី៣) ខ្ញុំ (រឿន) និងទី៤) ប្អូនប្រុសពៅឈ្មោះភារ៉ា។ បងប្អូនខ្ញុំទាំងបួននាក់រស់នៅជាមួយម្តាយ ដែលជាអ្នកចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា។ ចំណែកទីពុករបស់ខ្ញុំធ្វើទាហាន និងមានប្រពន្ធចុងម្នាក់ទៀត។ ទីពុករបស់ខ្ញុំបានចុះចោលម្តាយខ្ញុំ និងកូនទៅនៅជាមួយប្រពន្ធចុងរបស់គាត់។ ម្តាយរបស់ខ្ញុំបានប្រកបមុខរបរលក់ដូរនៅផ្សារ។ ថ្ងៃមួយនៅអំឡុងឆ្នាំ១៩៧៤ ពេលដែលម្តាយ

ខ្ញុំកំពុងតែធ្វើដំណើរទៅលក់ដូរនៅផ្សារដូចធម្មតាក៏ត្រូវត្រាប់ផ្លោងរបស់យោធាខ្មែរក្រហមនិងកងទ័ព លន់ នល់ ដែលបានបាញ់ផ្លោងដាក់គ្នាទៅវិញទៅមក បណ្តាលឲ្យ ម្តាយខ្ញុំស្លាប់បាត់បង់ជីវិតនៅពេលនោះទៅ។

បន្ទាប់ពីម្តាយរបស់ខ្ញុំបាត់បង់ជីវិតទៅ យើងខ្ញុំទាំងបួននាក់ពុំមានអ្នកចិញ្ចឹមមើលថែឡើយ។ ដូច្នេះយាយរបស់ខ្ញុំដែលរស់នៅទីក្រុងភ្នំពេញ បានមកយកយើងខ្ញុំទាំងបួននាក់ទៅរស់នៅជាមួយគាត់បានរយៈពេលប្រហែលមួយខែ។ ខ្ញុំនៅចាំបានថាខ្ញុំបានចាកចេញពីទីក្រុងភ្នំពេញ មុនពេលខ្មែរក្រហមឡើងកាន់អំណាច។ យាយរបស់ខ្ញុំ បានបំបែកបងប្អូនខ្ញុំទាំងបួនឲ្យរស់នៅបែកពីគ្នា។ យាយរបស់ខ្ញុំ បានឲ្យគេយកខ្ញុំ

រូបទីមួយរាប់ពីស្តាំ ៖ ម្តាយចិញ្ចឹម, បងស្រីចិញ្ចឹម និងកូន ព្រមទាំងប្តីរបស់គាត់ និងរូបខាងឆ្វេងបង្អស់ ខ្ញុំឈ្មោះ រឿន ហៅ កា គីសេង ឋាននៅជំរុំ ប្រទេសថៃ។

និងបងស្រីឈ្មោះជាន់នី ទៅធ្វើនៅមណ្ឌលកុមារកំព្រាដែលមាន
 កំបូល ចំណែកឯ បងប្រុសទី២ និងប្អូនប្រុសពៅឈ្មោះការី
 ត្រូវបានយកទៅដាក់កន្លែងផ្សេងទៀត។ លោកយាយ របស់
 ខ្ញុំបំបែកបងប្អូនខ្ញុំចេញពីគ្នា ព្រោះគាត់បារម្ភខ្លាច ថាបើបង
 ប្អូនខ្ញុំរស់នៅជុំគ្នានៅពេលមាន គ្រោះថ្នាក់កើតឡើង នឹងត្រូវ
 ស្លាប់ទាំងអស់គ្នា។យាយរបស់ខ្ញុំ បានប្រាប់បងប្អូនរបស់ខ្ញុំថា
 គាត់មានការសោកស្តាយយ៉ាងខ្លាំង ជាមួយការ ស្លាប់របស់
 ម្តាយខ្ញុំហើយគាត់ក៏មិនចង់ឲ្យបងប្អូន របស់ខ្ញុំបាត់បង់ជីវិត
 ទៀតដែរមណ្ឌលកុមារកំព្រាពេលនោះបានកំណត់លក្ខខណ្ឌ
 ក្នុងការទទួលយកក្មេងចាប់ពី អាយុ៦ឆ្នាំ ទៅ១២ឆ្នាំ។ខ្ញុំមាន
 អាយុ៥ឆ្នាំចំណែកឯ បងស្រីជាន់នី មានអាយុ១៣ឆ្នាំ ដូច្នេះ
 យើងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យស្នាក់នៅមណ្ឌលកុមារកំព្រាទេ
 ។ប៉ុន្តែមានទាហានម្នាក់បានស្គាល់ខ្ញុំ ហើយគាត់ក៏បានកុហក
 អ្នកគ្រប់គ្រងនៅមណ្ឌលកុមារកំព្រាថា ខ្ញុំមានអាយុ៦ឆ្នាំ
 ទើបខាង មណ្ឌលកុមារកំព្រាអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំស្នាក់នៅ។ រីឯបង
 ស្រីរបស់ខ្ញុំដែលមានអាយុលើស១ ឆ្នាំខុសពីគោលការណ៍
 ដែលមណ្ឌលកុមារកំព្រា បានកំណត់ មិនមានអ្នកណាជួយ
 គាត់ឲ្យបានរស់នៅទីនោះជាមួយខ្ញុំឡើយ។ បងស្រីខ្ញុំត្រូវបាន
 យាយយកទៅដាក់នៅកន្លែងផ្សេង។ ចាប់តាំងពីពេលនោះ
 មកខ្ញុំនឹងបងស្រីក៏បែកគ្នាជារៀងរហូតមក។

នៅពេលដែលខ្មែរក្រហមឡើងកាន់អំណាច នៅថ្ងៃ១៧
 ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ខ្មែរក្រហមបានជម្លៀសប្រជាជនទាំង
 អស់ចេញពីទីក្រុងភ្នំពេញ។ ខ្ញុំ និងកុមារដទៃទៀតត្រូវបាន
 យោធាខ្មែរក្រហម ឲ្យឡើងជិះឡានចេញទៅតាមខេត្តផ្សេងៗ
 ។ លុះធ្វើដំណើរទៅដល់មុំទីទួលភ្នំ មួយប្រហែលនៅក្នុងខេត្ត
 កំពង់ស្ពឺឡានក៏រលត់ ខណៈនោះយោធាខ្មែរក្រហមបានប្រើ
 កុមារដែលជិះនៅលើឡាន ចុះជួយរុញឡានទៅមុខ។ដោយ
 សារតែខ្ញុំបាត់នឿយពេក ខ្ញុំក៏មិនបានបន្តដំណើរទៅមុខទៀត
 ដែរ ហើយក៏បានចូលធ្វើការក្នុងកងកុមារប្រហែលនៅមុំខេត្ត
 កំពង់ស្ពឺ។ ទោះបីខ្ញុំនៅរយៈក្មេងនៅឡើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំត្រូវបានអគ្គ
 ការប្រឹក្សាធ្វើការនៅតាមការដ្ឋានជាទម្ងន់ ដូចជា រែកដី និង

លើកទំនប់។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៨ ខ្ញុំបានជួបបងស្រីរបស់ខ្ញុំវិញ
 ហើយក៏ ជាលើកចុងក្រោយ ដែរនៅពេលដែលខ្ញុំកំពុងដើរ
 ទៅធ្វើការ។ ប៉ុន្តែយើងមិនបាននិយាយរកគ្នាឡើយដោយសា
 រខ្លាចអគ្គការដាក់ទោស។

រហូតដល់ដើមខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ នៅពេលដែលកង
 ទ័ពវៀតណាមវាយចូលមកកងកុមាររបស់ខ្ញុំត្រូវបានរំសាយ
 ។ខ្ញុំជាកូនកំព្រាទី៧កម្ពុជា ហើយខ្ញុំក៏មិនដឹងថាត្រូវទៅទីណា
 ដែរ ទើបអ៊ីស្រីដែលជាអ្នកមើលក្មេងៗនៅក្នុងមណ្ឌលកុមារ
 កំព្រា និងក្រោយមកត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាត់ឲ្យមើលកុមារ
 នៅក្នុងកងកុមាររបស់ខ្ញុំ បានយកខ្ញុំទៅនៅជាមួយគាត់រួមជា
 មួយនឹងក្មេងស្រីម្នាក់ទៀត។ ចំណែកឯក្មេងដទៃទៀត ដែល
 មានសាច់ញាតិបងប្អូន ក៏ចេញទៅរស់នៅតាមកន្លែងផ្សេងៗ
 ។ខ្ញុំបានធ្វើដំណើរទៅជាមួយអ៊ីស្រី ដែលខ្ញុំបានចាត់ទុកដូច
 ជាម្តាយចិញ្ចឹមរហូតដល់ដំបូមួយ នៅក្នុងប្រទេសថៃដែលខ្ញុំ
 មិនចាំឈ្មោះ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែចាំថាជំនោះនៅក្បែរសមុទ្រ។
 ក្រោយមកក្មេងស្រី ដែលមកជាមួយខ្ញុំ បានស្រឡាញ់គ្នាជា
 មួយទាហាននៅក្នុងជំនោះ ហើយក៏បានរៀបការនិងចេញ
 ទៅរស់នៅជាមួយទាហាននោះ។ ចំណែកខ្ញុំបានរស់នៅតែពីរ
 នាក់ម្តាយចិញ្ចឹមរហូតដល់ចុងឆ្នាំ១៩៨០ ក៏បានចាកចេញពី
 ជំនោះកាន់ប្រទេសទីបី។ ខ្ញុំនិងម្តាយចិញ្ចឹមបានទៅដល់ប្រទេ
 សកាណាដា នៅដើមឆ្នាំ១៩៨១។

ប្រសិនបើបងប្អូនដែលមានឈ្មោះ និងព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន
 ដូចដែលខ្ញុំបានរៀបរាប់ខាងលើ សូមមេត្តាទាក់ទងមកខ្ញុំបាទ
 តាមរយៈលេខទូរសព្ទ ៖ ០៧៧ ៦១ ៧១ ៨៥

ឬ kyskar@hotmail.com

ឬទាក់មកទស្សនាវីដេអូនៃការពិតនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯ
 កសារកម្ពុជា តាមរយៈអាសយដ្ឋាន ៖ ផ្ទះលេខ៦៦ ផ្លូវព្រះ
 សីហនុសង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ
 ឬលេខទូរសព្ទ៖ ០១២ ៩៩ ៦៧ ៥០

និងអ៊ីម៉ែល truthbunthorn.s@dccam.org សូមអរគុណ!

ដាក់ បាត់សុនិតា

ប្រវត្តិរូប ប៉ែន អុន និងប្រពន្ធឈ្មោះ អ៊ុយ ឈុតណា

ប៉ែន អុន កើតនៅថ្ងៃទី១ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៣៧ នៅខេត្តស្វាយរៀង។ ទីពុករបស់ ប៉ែន អុន ឈ្មោះ ប៉ែន ឃឹម អាយុ៦៥ឆ្នាំ (នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦) មានមុខរបរជាកម្មករបស់ពេទ្យរស់នៅខេត្តស្វាយរៀង និងម្តាយឈ្មោះ ឥនធានស្វាប៉ា។ ប៉ែន អុន ពីមុនមានមុខរបរធ្វើទាហាន (អាកាសចរ) បានរៀបការជាមួយប្រពន្ធឈ្មោះ អ៊ុយ ឈុតណា នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៦២។ អ៊ុយ ឈុតណាកើតនៅភ្នំពេញមានមុខរបរធ្វើជាមេផ្ទះស្នាក់នៅផ្ទះទល់មុខទន្លេបាសាក់។ ប៉ែនអុន បានចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជានៅថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដោយមូលហេតុភៀសខ្លួនមួយរយៈ ដោយបានស្នាក់នៅប្រទេសថៃនិងសហរដ្ឋអាមេរិកមុនពេលទៅដល់ប្រទេសបារាំងនៅថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៦។ នៅប្រទេសបារាំង ប៉ែន អុន ស្នាក់នៅអូតែលអ៊ុយនី ផ្លូវហ្សូហ្សេ II។ ប៉ែន អុន បានស្នើសុំស្ថានភាពជនបរទេសកម្មរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលប្រទេសបារាំងនៅប្រទេសបារាំង ដើម្បីប្តូរលិខិតឆ្លងដែននិងសុំត្រឡប់ ចូលស្រុកវិញដោយមានការចុះហត្ថលេខារបស់សាមីខ្លួនផ្ទាល់ ធ្វើនៅប៉ារីស ថ្ងៃទី៨ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៦។

ឯកសារស្នើសុំប្តូរលិខិតឆ្លងដែននេះត្រូវបានចុះលេខ N0602P និងមានក្រសួង ត្រួតពិនិត្យឃើញថា ព័ត៌មានខាងលើនេះត្រឹមត្រូវតាមលិខិតឆ្លងដែនចាស់។ ក្រសួងយល់ព្រមតាមសំណូមពររបស់សាមីជន(ប៉ែន អុន)។ លិខិតនេះធ្វើនៅប៉ារីសថ្ងៃទី១៩ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៦ ដែលមានអ្នកទទួលខុសត្រូវក្រសួងលិខិតឆ្លងដែន ចុះហត្ថលេខាដោយ ឈ្មោះ កាន់ សម្បត្តិ។

លិខិតឆ្លងដែននេះយល់ស្របព្រមតាមសេចក្តីបញ្ជាក់ខាងលើធ្វើ នៅប៉ារីស ថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៦ ដែលមានអ្នកទទួលខុសត្រូវក្រសួងកម្ពុជា ចុះហត្ថលេខាដោយ ឈ្មោះ ប៊ីចុងទី។

បេសកកម្មសម្រេចចេញលិខិតឆ្លងដែនទៅសាមីជន (ប៉ែន អុន)។ ធ្វើនៅប៉ារីស ថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៦ ចុះហត្ថលេខាដោយឈ្មោះ កែម ធី (ជ.បេសកកម្ម)។

ក្រៅពីសំណុំបែបបទដើម្បីបំពេញពាក្យសុំលិខិតឆ្លងដែនរបស់ ប៉ែន អុន ក៏ឃើញបែបបទដើម្បីបំពេញពាក្យសុំលិខិតឆ្លងដែនរបស់ប្រពន្ធតាត់ឈ្មោះ អ៊ុយ ឈុតណា ដែលបានកត់ត្រាដូចខាងក្រោម ៖

D'UNION ANCE		
CHE A REMPLIR POUR LA DEMANDE D'UN PASSEPORT		
នរ ប		
ទីកន្លែង	នៅ	
leure	ខ្មែរ ខ្មែរ (កាតាតន)	
lle		
all Rue juge	ទូរស័ព្ទ	
ទីកន្លែង	នៅ	
កូនឈ្មោះ	អ៊ុយ ឈុតណា	
prénom	អ៊ុយ ឈុតណា	
ទីកន្លែង	នៅ	
ialité	ខ្មែរ	
ssion	ស្រី	
lle	G F 49 BLDG Front Bassac	
កូនឈ្មោះ	អ៊ុយ ឈុតណា	
prénom	អ៊ុយ ឈុតណា	
ទីកន្លែង	នៅ	
ialité	ខ្មែរ	

ប្រវត្តិរូបសម្រេចរបស់ ប៉ែន អុន នៅក្នុងឯកសារ «I»
របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

មុនពេលទៅដល់ប្រទេសបារាំង នៅថ្ងៃទី២៤មករា ឆ្នាំ១៩៧៦
។នៅប្រទេសបារាំងអ៊ុយឈុតណាស្មាក់នៅអូតែលអ៊ុយនីផ្គ័រ
ហ្សូហ្សេII។

អ៊ុយ ឈុតណា បានស្នើសុំស្ថានតំណាងបេសកកម្ម
របស់រាជរដ្ឋាភិបាលរួបរួមជាតិកម្ពុជាប្រចាំនៅប្រទេសបារាំងដើម្បីប្តូរលិខិតឆ្លងដែន និងសុំត្រឡប់ចូលស្រុកវិញ ដោយ
មានការចុះហត្ថលេខារបស់សាមីខ្លួនផ្ទាល់ធ្វើនៅប៉ារីស ថ្ងៃទី
៨ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៦។

ឯកសារស្នើសុំប្តូរលិខិតឆ្លងដែននេះត្រូវបានចុះលេខ
 N0601P និងមានក្រសួងត្រួតពិនិត្យឃើញថាព័ត៌មានខាង
 លើនេះត្រឹមត្រូវតាមលិខិតឆ្លងដែនថាស់។ ក្រសួងយល់ព្រម
 តាមសំណូមពររបស់សាមីជន (អ៊ុយលុតណា)។ លិខិតនេះ
 ធ្វើនៅប៉ារីសថ្ងៃទី១៤មេសា ឆ្នាំ១៩៧៦ ដែលមានអ្នកទទួល
 ខុសត្រូវក្រសួងលិខិតឆ្លងដែន ចុះហត្ថលេខា ដោយឈ្មោះ
 តាន់ សម្បត្តិ។

លិខិតឆ្លងដែននេះ យល់ស្របព្រម តាមសេចក្តី
បញ្ជាក់ខាងលើ ធ្វើនៅប៉ារីសថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៦
ដែលមានអ្នកទទួលខុសត្រូវក្រសួងកម្ពុជា ចុះហត្ថលេខា
ដោយ ឈ្មោះ ប៊ី ប៊ុនទី។

បេសកកម្មសម្រេចចេញលិខិតឆ្លងដែនឲ្យទៅសាមី
ជន (អ៊ុយ លុតណា)។ ធ្វើនៅភ្នំរឹស ថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ
១៩៧៦ចុះហត្ថលេខាដោយឈ្មោះកែមធី (ជ.បេសកកម្ម)។

ប្រសិនបើបងប្អូនណាបានស្គាល់ឈ្មោះខាងលើសូម
ទំនាក់ទំនងមកទស្សនាវដ្តីស្វែងរកការពិតនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯក
សារកម្ពុជាតាមរយៈអាសយដ្ឋាន ៖ ផ្ទះលេខ៦៦ ផ្លូវព្រះសី
ហនុសង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌបឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ ឬ
លេខទូរសព័ត៌មាន០៩៧៩៧៧៥០

អ៊ែលត្រាហ្វឺនស៊ីស្ទ័រ
សូមអរគុណ!

សោម ប៊ុនថន

ប្រវត្តិរូបសង្ខេបរបស់ អ៊ុយ ឈុតណា នៅក្នុងឯកសារ «I»
របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

រៀបការជាមួយប្តីឈ្មោះប្រែនអុននៅថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៦២។ ប្រែនអុនកើតនៅខេត្តស្វាយរៀង មានមុខធ្វើទាហានអាកាសចរ។ អ៊ុយឈុតណា បានចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជានៅថ្ងៃទី១៦ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដោយមូលហេតុភៀសខ្លួនមួយរយៈដោយបានស្នាក់នៅប្រទេសថៃនិងសហរដ្ឋអាមេរិក

បញ្ជីឈ្មោះអ្នកដែលបានស្លាប់នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមបាវទុកក្នុង សៀវភៅវិញ្ញាណក្ខន្ធនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

(តពីលេខមុន)

ឆេង ថៃ ហៅឆាត មានអាយុ២៣ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧មានស្រុកកំណើតនៅរលាប្បៀរខេត្តកំពង់ឆ្នាំងជាកូនរបស់ ពូ ឌុក កាក់និងមីននួនឡាយមានប្រពន្ធឈ្មោះសាទ ហៅនី ត្រូវបានខ្មែរ ក្រហមចាប់ខ្លួននៅក្នុងពេល៤៥០ថ្ងៃ ទី១៨ ខែកុម្ភៈឆ្នាំ១៩៧៧ហើយសម្លាប់ចោលនៅ ថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៧ បន្ទាប់ពី ជាប់ឃុំឃាំងនៅកុកទួលស្មែង អស់រយៈពេល ២៨ ថ្ងៃ។

ឆេង រិន ហៅអឹម មានអាយុ១៩ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥មានស្រុកកំណើតនៅកណ្តាលស្ទឹង ខេត្តកណ្តាល ជាកូនរបស់ពូ ប្រាងហឹម និងមីនឆេងសួនត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅ សាលាស្រុកចំបក់(សាលាស្រុកចាស់)ថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ ១៩៧៥ហើយបញ្ជូនទៅឃុំឃាំង នៅកុកទួលស្មែង ក្នុងផ្ទះក ០១បន្ទប់ធំ០១២ៗកាលបរិច្ឆេទ មកដល់កុកទួលស្មែង មាន ដល់ទៅពីរគឺថ្ងៃទី២០ខែកុម្ភៈនិងថ្ងៃទី៦ខែមេសាឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ឆេងរិននៅថ្ងៃទី១៥ខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៦។

ឆេង ហាន មានអាយុ២៦ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥មានស្រុក កំណើតនៅកណ្តាលស្ទឹង ខេត្តកណ្តាល ជាកូនរបស់ពូឆេង ហឹម និងមីនប្រាង សួន ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួន នៅ(ភូមិ) ចំបក់ថ្ងៃទី១០(ខែធ្នូ)ឆ្នាំ១៩៧៥ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំឃាំងនៅ កុកទួលស្មែងក្នុងផ្ទះក បន្ទប់ធំ០៧/ បន្ទប់តូច៦។ មានកាលប រិច្ឆេទនៃការមកដល់កុកទួលស្មែង ដល់ទៅពីរខុសគ្នាមួយនៅ ថ្ងៃទី២០ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ១៩៧៥និងមួយទៀតនៅថ្ងៃទី២០ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៦ នៅពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃ ការសម្លាប់នៅឡើយ។

ឆៃ ហេង មានអាយុ៣១ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រុកកំ

ណើតនៅកំពង់ស្វាយខេត្តកំពង់ធំ ជាកូនរបស់អំ ឆៃសេងនិង អំស្រីកងកែមមានប្រពន្ធឈ្មោះ រិន ស្រឡី ហៅ នី មានកូន ស្រី១នាក់ ត្រូវបាន ខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅក្នុងពេល៣១០ថ្ងៃ ទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៧ នៅពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពី កាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់នៅឡើយ។

ឆ្លក លួន ហៅយ៉ែន មានអាយុ៣៧ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រុកកំណើតនៅបារាយណ៍ ខេត្តកំពង់ធំ ជាកូនរបស់អំ ឆ្លកយ៉ឹមនិងអំស្រីម៉ាអៀង មានប្រពន្ធឈ្មោះប៉ាត ពូល ហៅ យ៉ឹម មានកូនប្រុស៤នាក់ និងស្រី៣នាក់ ត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាប់ខ្លួនពាណិជ្ជកម្មរដ្ឋថ្ងៃទី១៧ខែកុម្ភៈឆ្នាំ១៩៧៧បើយោង តាមឯកសារនៅបណ្ណសារ នៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាដែល យកទៅធ្វើជាបញ្ជីឡើងវិញ ដោយការិយាល័យសហព្រះ រាជអាជ្ញានៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជារក ឃើញថាឆ្លកលួនហៅយ៉ែនមានឈ្មោះឆ្លក លួន,ឆ្លក សួន និង ឆ្លកលន់ហៅ យ៉ែន អាយុ៣៧ឆ្នាំ។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ឆ្លកលួន នៅថ្ងៃទី១២ខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៧បន្ទាប់ពី ជាប់ឃុំឃាំងអស់ រយៈពេល៨៥ថ្ងៃ។

ឆ្លង សានសៃ មានអាយុ២៣ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មាន ស្រុកកំណើតនៅស្មោង ខេត្តកំពង់ធំ ជាកូនរបស់ពូអុន ឆ្លងនិង មីន ឆ្លងហិត ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួនកំពង់ដែក កំពង់សោម ថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៧ហើយបញ្ជូនទៅឃុំ ឃាំងនៅកុកទួលស្មែងក្នុងផ្ទះ បន្ទប់ធំ០២ បន្ទប់តូច ១០នៅ ពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់នៅ ឡើយ។

ជ ថ្រី មានអាយុ៥២ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ មានស្រុកកំ ណើតនៅស្មោងខេត្តកណ្តាលជាកូនរបស់លោក តា ជ និង

លោកយាយមីមានប្រពន្ធឈ្មោះយ៉ាងទ្រី ហៅយីង មានកូនប្រុស៥នាក់ និងស្រី៥នាក់ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួន នៅភ្នំស្រុកថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅកុកទួលស្ទឹងក្នុងផ្ទះ បន្ទប់ធំ០៧/ បន្ទប់តូច៦។ កាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់កុកទួលស្ទឹងមានពីរខុសគ្នាមួយ នៅថ្ងៃទី១១និងមួយទៀតនៅថ្ងៃទី១២ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ជាទ្រីនៅថ្ងៃទី៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៦។

ជ សក្កី ជាយុទ្ធជនស-២១យត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅស-២១យថ្ងៃទី១០ខែសីហាឆ្នាំ១៩៧៦។ បើយោងតាមឯកសារនៅបណ្ណសារនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដែលយកទៅធ្វើជាបញ្ជីឡើងវិញដោយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញានៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជារកឃើញថាជសក្កីមានឈ្មោះថាជាសាក្សីត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅស-២១យ ហើយបញ្ជូនទៅដល់កុកទួលស្ទឹងនៅថ្ងៃទី៩ ឬ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយសម្លាប់ចោល នៅថ្ងៃទី៣១ ខែឆ្នាំ ដដែល។

ជន ម៉ឺន ហៅសែមជាយុទ្ធជនកងពលទី៣ត្រូវបានខ្មែរក្រហមយាត់ខ្លួននៅថ្ងៃទី១ខែកញ្ញាឆ្នាំ១៩៧៦។ បើយោងតាមឯកសារនៅបណ្ណសារ នៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាដែលយកទៅធ្វើជាបញ្ជីឡើងវិញ ដោយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញានៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជារកឃើញថាជនម៉ឺន មានឈ្មោះផ្សេង ជន ម៉ឺន ហៅសែនជាយុទ្ធជនដែលចាប់មកពីកងពលទី៣ខត្តរមកដល់កុកទួលស្ទឹងនៅថ្ងៃទី១ឬ៥ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៦។

ជា កង ហៅ សៀង ជាយុទ្ធជនកងពល៤៥០ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល៤៥០ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមបញ្ជូនជាកងមកដល់កុកទួលស្ទឹងនៅថ្ងៃទី២៤ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៧៦ និងសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី៤ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៦ បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាងអស់រយៈពេល៦៨ ថ្ងៃ។

ជា ខន ហៅ ជិន មានអាយុ៣៥ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ អតីតនិស្សិតបុគ្គលិកក្រសួងយោធាសនាការ មានស្រុកកំណើតនៅក

ងមានខេត្តកំពង់ចាម ជាកូនរបស់អ៊ំ ជា ប៊ូ និងអ៊ំស្រី ម៉ៅ អែមត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅថ្ងៃទី២ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៧នៅសាលាបច្ចេកទេសមិត្តភាពភាសាខ្មែរស្បៀតភ្នំពេញ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅកុកទួលស្ទឹងក្នុងផ្ទះ យ បន្ទប់ធំ០៣បន្ទប់តូច៤។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ជាខននៅថ្ងៃទី៦ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៦បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាង អស់រយៈពេល ៦៤ថ្ងៃ។

ជា ឆន មានអាយុ៤៣ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ មានស្រុកកំណើតនៅខេត្តកណ្តាលជាកូនរបស់អ៊ំ អ៊ុច ជា និងអ៊ំស្រី ជា ស៊ុំ មានប្តីឈ្មោះថុល ហៅ វ៉ែន បើតាមមានកូនប្រុស៣នាក់ និងស្រី៥នាក់ ត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាប់ខ្លួននៅកោះអណ្តែតតំបន់២២ ថ្ងៃទី៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៥ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅកុកទួលស្ទឹងក្នុងផ្ទះ បន្ទប់ធំ៤។ កាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់កុកទួលស្ទឹងមាន២ខុសគ្នា មួយនៅថ្ងៃទី៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៥និងមួយទៀតនៅថ្ងៃទី១៨ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ជាឆននៅថ្ងៃទី២៣ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៦។

ជា ឆយ ហៅ ពេជ មានអាយុ២៧ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រុកកំណើតនៅកងមាន ខេត្តកំពង់ចាម ជាកូនរបស់ពូ ជាញឹម និង មីង ប៉ុលជីន ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល៣១០ថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៧។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ជាឆយនៅថ្ងៃទី១៧ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៦ បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាង អស់រយៈពេល២១ថ្ងៃ។

ជា ឆែហេង ហៅ ភី មានអាយុ២៦ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រុកកំណើតនៅក្បែងឃុំ ខេត្តកំពង់ចាម ជាកូនរបស់ពូ ជា ការ និងមីង លួន យេង មានប្រពន្ធឈ្មោះ ខោ យ៉េ ហៅ យីម ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅពាណិជ្ជកម្មក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧។ ខ្មែរក្រហមបញ្ជូន ជា ឆែហេង មកដល់កុកទួលស្ទឹងនៅថ្ងៃទី១៧ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៧ និងសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី២៤ខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៧។ កំណត់សម្គាល់លើឯកសាររបស់ខ្មែរក្រហមសរសេរថា «ឆាប់ដោយជំងឺស្លុម និងចេញទឹកក្នុងពោះដោយទារុណកម្មដុតខូចសរសៃ បានព្យាបាល ខ្លាំងជាបន្តបន្ទាប់រហូតមក»។

ជា ជឹម មានអាយុ២០ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ មានស្រកកំណើតនៅស្ថានខេត្តកណ្តាលជាកូនរបស់ពូ ជា ជឹម និងមីងអ៊ឹម វ៉ែប ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅវត្តអង្គទី១២ ថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៦ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាង នៅកុកទួលស្មែង ក្នុងផ្ទះ បន្ទប់ធំ២ បន្ទប់តូច៤។ កាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់កុកទួលស្មែងមាន២ខុសគ្នា មួយនៅថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៦និងមួយទៀតនៅថ្ងៃទី៦ខែមករាឆ្នាំ១៩៧៧ ហើយត្រូវបានខ្មែរក្រហមសម្លាប់នៅថ្ងៃទី១៩ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៧។

ជា ជឹម មានអាយុ២០ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រកកំណើតនៅស្ថានខេត្តកំពង់ធំ ជាកូនរបស់ពូ ជា ជឹម និងមីងឡុង ហួនត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួន នៅមន្ទីរកាត់ដេររដ្ឋថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៧ ហើយសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃនោះតែម្តង។

ជា ណារី មានអាយុ២១ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ អតីតកូនសិស្សមានស្រកកំណើតនៅភ្នំពេញ ជាកូនរបស់ពូ ជា ប៊ុនអេង និងមីង មុំ ម៉ាឡាយ មានប្តីឈ្មោះ លឹម តុងផេង ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ ជា ណារី នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៧បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាងអស់រយៈពេល៩៣ថ្ងៃ។ ចំណែកឯប្តីលឹមតុងផេងត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅថ្ងៃជាមួយប្រពន្ធ និងសម្លាប់នៅថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៦ (មិនទំនងទេ)។ បើយោងតាម ឯកសារនៅបណ្ណសារនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដែលយកទៅធ្វើបញ្ជីឡើងវិញដោយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា រកឃើញថា ជា ណារី មានប្តីម្នាក់ទៀតឈ្មោះ ហួត សុវណ្ណត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅថ្ងៃ ជាមួយគ្នាទាំងអស់ហើយសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៧។

ជា ត្រាន ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល១៧០ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅដល់កុកទួលស្មែងនៅថ្ងៃទី១២ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ ជា ត្រាន នៅថ្ងៃ ទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៦ បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាងអស់រយៈពេល៣៦ថ្ងៃ។

ជា ថៃ សេង មានអាយុ៤៤ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ អតីតសាស្ត្រាចារ្យមានស្រកកំណើតនៅភ្នំពេញ ជាកូនរបស់អ៊ី ជាន់កុកនិងអ៊ី ស្រីយឹម សារួន ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅមន្ទីរសន្តិភាពកោះចូរ៉ាម (តំបន់២២) ថ្ងៃទី៩ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៦ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅកុកទួលស្មែងក្នុងផ្ទះ ក ០២ បន្ទប់លេខ៨។ ខ្មែរក្រហមបញ្ជូន ជា ថៃ សេង ទៅដល់កុកទួលស្មែងនៅថ្ងៃទី២២ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៦ និងសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី២៧ខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៦ បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាងអស់រយៈពេល៩៥ថ្ងៃ។

ជា ឆន ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួន នៅកងពល១៧០ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។

ជា ប៊ែនតា ហៅ កៀន មានអាយុ៣៩ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ អតីតទាហានសក្តិ៤ មានស្រកកំណើតនៅកំពង់សៀម ខេត្តកំពង់ចាមជាកូនរបស់អ៊ី ជាន់និងស្រី ជា ញឹម មានប្រពន្ធឈ្មោះមុំញា ស៊ីដាវ៉ាន់ហៅញ៉ាច មានកូនប្រុស ១នាក់និងស្រី ១នាក់ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅមន្ទីរ ១៧ (កោះគ) ថ្ងៃទី២១ឆ្នាំ១៩៧៦ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅកុកទួលស្មែង ក្នុង បន្ទប់ធំ០៧ បន្ទប់តូច១០។ ប៊ែនតាត្រូវបានខ្មែរក្រហមបញ្ជូនទៅដល់កុកទួលស្មែង នៅថ្ងៃទី៣ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយនៅពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពីកាល បរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់នៅឡើយ។

ជា ប៉ៅ ចាប់ខ្លួននៅកងពល១៧០ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល១៧០ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅដល់កុកទួលស្មែងនៅថ្ងៃទី២៤ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៦ និងសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី២៩ខែឆ្នាំដែល បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាងអស់រយៈពេល៦ថ្ងៃ។

ជា ប៊ុន ហៅ ជា បួន មានអាយុ២០ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ មានស្រកកំណើតនៅដីក្រែង ខេត្តសៀមរាប ជាកូនរបស់ពូ ស៊ុយ ជា និងមីង លឹម ខៀវ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅសំណង់ក្បាលថ្នល់ ថ្ងៃទី២៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅកុកទួលស្មែងក្នុងផ្ទះ យបន្ទប់ធំ២បន្ទប់

មានស្រុកកំណើតនៅបារាយណ៍ ខេត្តកំពង់ធំ ជាកូនរបស់ពូ ជាព្រីន និង មីង ឈីវ ត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាប់ខ្លួននៅថ្ងៃទី៦ ខែតុលាឆ្នាំ១៩៧៦ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅក្នុងក្រុងស្វែង ក្នុងផ្ទះ បន្ទប់ធំ ២ បន្ទប់តូច ១៨។ កាលបរិច្ឆេទនៃការមក ដល់ក្នុងក្រុងស្វែងមាន២ ខុសគ្នាមួយនៅថ្ងៃទី៥ និងមួយទៀត នៅថ្ងៃទី៦ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៦ រីឯកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់ គឺថ្ងៃទី១៨ខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៦។

ជា សយ ហៅ ជ័យ មានអាយុ៤៤ឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ មានស្រុកកំណើតនៅភូមិស្រីខេត្តកំពង់ស្ពឺ ជាកូនរបស់អំ ជា នួននិងអ៊ុំស្រីយួន មានប្រពន្ធឈ្មោះហៅធី ហៅ ធន មានកូន ស្រី១នាក់ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅមន្ទីរអគ្គសេនាធិការ ថ្ងៃទី២៩ខែធ្នូឆ្នាំ១៩៧៥ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅក្នុងក្រុង ស្វែងក្នុងផ្ទះ ក បន្ទប់ធំ ០៧ បន្ទប់តូច ១៣។ ខ្មែរក្រហមបញ្ជូន ជា សយ មកដល់ក្នុងក្រុងស្វែងនៅថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧ ៦។ នៅពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់នៅឡើយ។

ជា ស៊ីន មានអាយុ២៤ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ ស្រុកកំណើតនៅសំរោងខេត្តស្វាយរៀងជាកូនរបស់ពូ ជា កុង និងមីង វ៉ា ស៊ុន មាន ប្រពន្ធឈ្មោះមាស សាខន មានកូនស្រី១នាក់ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅព្រៃស ថ្ងៃទី៧ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំយ៉ាងនៅក្នុងក្រុងស្វែងក្នុងផ្ទះក០៥ បន្ទប់ ធំៗកាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់ក្នុងក្រុងស្វែង គឺនៅថ្ងៃទី៥ខែ មិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៨។ នៅពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់នៅឡើយ។

ជា សារ៉េត ហៅ តាំង ជាយុទ្ធជន ត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាប់ខ្លួននៅក្នុងពេល៤៥០ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។ កាលបរិច្ឆេទនៃ ការមកដល់ក្នុងក្រុងស្វែងគឺថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៧៧។ នៅពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់ នៅឡើយ។

ជា សុខ ភេទស្រី (អត់មានរូបថតទេ)មានអាយុ៣០ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦មានស្រុកកំណើតនៅ កៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល

លជាកូនរបស់ពូជាឆាន់និងមីង ស៊ឹម យ៉ែម មានប្តី ឈ្មោះស្រី យ៉ឹតមានកូនស្រី២ នាក់ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅរោង ចក្រ ប-៤ ថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ ជាសុខនៅថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៦ បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំយ៉ាង អស់រយៈពេល៧០ថ្ងៃ។ ប្តីឈ្មោះ ស្រីយ៉ឹតត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាប់ខ្លួននៅថ្ងៃជាមួយប្រពន្ធដែរ តែនៅពុំទាន់មានឯកសារ បញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់នៅឡើយ។

ជា សុខ ហេង មានអាយុ២២ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ មាន ស្រុកកំណើតនៅស្រុក១៨(ស្រុកស្អាង)ខេត្តកណ្តាល ជាកូន របស់ពូអៀននិងមីងជាអ្នកប ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅក្នុង ១៤(ក-២១)ថ្ងៃទី១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅ ឃុំយ៉ាងនៅក្នុងក្រុងស្វែងក្នុងផ្ទះកបន្ទប់ធំ៥ បន្ទប់តូច ១៦។ កាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់ក្នុងក្រុងស្វែងមាន២ ខុសគ្នាមួយ នៅថ្ងៃទី១៥និងមួយទៀតនៅថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ជាសុខហេងនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៧៧។

ជា សំផុន ហៅ ទោម មានអាយុ២០ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រុកកំណើតនៅ សណ្តាន់ ខេត្តកំពង់ធំ ជាកូនរបស់ពូ ជេ ជាម និងមីង អ៊ុន កាយ ត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាប់ខ្លួននៅ មន្ទីរកងពល៣១០ ថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៧។ ខ្មែរក្រ ហមសម្លាប់ជាសំផុននៅថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៧/បន្ទាប់ ពីជាប់ឃុំយ៉ាងអស់រយៈពេល៦១ថ្ងៃ។

ជា ហឿន អតីតក្រុបច្រៀននៅបារាយណ៍ ខេត្តកំពង់ធំ ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួនក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។ កាលបរិច្ឆេទនៃ ការមកដល់ក្នុងក្រុងស្វែងគឺនៅថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៦ រីឯកាលបរិច្ឆេទ នៃការសម្លាប់មានភាព មិនស៊ីសង្វាក់គ្នាទេ មួយនៅថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ និងមួយទៀតនៅថ្ងៃទី១១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៦ដូចគ្នា។

ជា សំសុត អតីតទាហានសក្តិពា មកពីប្រទេសបារាំង ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួនក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។ នៅពុំទាន់មាន ឯកសារបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការមកដល់ក្នុងក្រុងស្វែង

និងការសម្លាប់នៅឡើយ។

ជា ឡានហ៊ាន មានអាយុ៣៨ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រុកកំណើតនៅកោះសូទិន ខេត្តកំពង់ចាម មានប្តីឈ្មោះកែវ ជាតក្រមភូមិសាស្ត្រកងពល៣១០ មានកូនស្រី៨នាក់ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល៣១០ ថ្ងៃទី៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៧ហើយសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៧ បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំឃាំងអស់រយៈពេល៤០ ថ្ងៃ ។សូមមើលព័ត៌មានលម្អិតអំពីកែវជាតក្រមកែវជាតំពីរខាងដើម។

ជា ឡុង(ជាឡុង)ជាប្រពន្ធហោតូរេនត្រូវបានខ្មែរក្រហមយាត់ខ្លួនអគ្គីសនីទី២ថ្ងៃទី៩ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ១៩៧៦ហើយសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃដដែល។ ចំណែកប្តីឈ្មោះ ហោតូ រេន ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់បញ្ចូលកុកទូលស្មែងមុនប្រពន្ធ ហើយកាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់កុកទូលស្មែងមាន៣ ខុសគ្នាមួយនៅថ្ងៃទី២០ខែកុម្ភៈមួយទៀតនៅថ្ងៃទី២៧ ខែមីនានិងមួយទៀតនៅថ្ងៃទី៥ខែមេសាឆ្នាំ១៩៧៦ដូចគ្នា។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ប្តីនៅថ្ងៃទី២៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៦។ កូនស្រីម្នាក់ឈ្មោះហោស៊ីនណារតត្រូវបាន ខ្មែរក្រហមចាប់និងសម្លាប់នៅថ្ងៃជាមួយម្តាយ។

ជា ឡូជាយុទ្ធជននៅកង១៣មន្ទីរស-២១យត្រូវបានខ្មែរក្រហមយាត់ខ្លួននៅស-២១យក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។កាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់កុកទូលស្មែងគឺនៅថ្ងៃទី៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧៦ និងសម្លាប់នៅថ្ងៃទី១១ខែឆ្នាំដដែល។

ជា អន មានអាយុ៣៥ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ មានស្រុកកំណើតនៅព្រៃឈរខេត្តកំពង់ចាមជាកូនរបស់អំជា និងអ័ស្រី សុំមានប្រពន្ធឈ្មោះសឹង មែន មានកូនប្រុស១នាក់ និងស្រី១នាក់ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល៣១០ ថ្ងៃទី២៧ ខែកញ្ញាឆ្នាំ១៩៧៦ហើយបញ្ជូនទៅឃុំឃាំងនៅកុកទូលស្មែង ក្នុងផ្ទះបន្ទប់ធំ៣បន្ទប់តូច១៤។កាលបរិច្ឆេទនៃការមកដល់កុកទូលស្មែងគឺនៅថ្ងៃទី៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៦ និងសម្លាប់នៅថ្ងៃទី២៨ខែមករាឆ្នាំ១៩៧៧។

ជា អាង ហៅជាវ៉ែន មានអាយុ២៣ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥

ស្រុកកំណើតនៅកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ ទីពុកម្តាយខ័រ និងចែមចាប់ខ្លួនថ្ងៃទី៤ខែមករាឆ្នាំ១៩៧៧។

ជាប ជួនហិត មានអាយុ២៨ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ មានស្រុកកំណើតនៅកញ្ចៀច ខេត្តព្រៃវែង ជាកូនរបស់ពូជាបហុង និងមីនទូចផន មានប្រពន្ធឈ្មោះហិត ទីយូអេងមានកូនប្រុស២ នាក់និងស្រី១ នាក់ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅតាខ្មៅថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំឃាំងនៅកុកទូលស្មែងក្នុងផ្ទះបន្ទប់ធំ០៦បន្ទប់តូច៩។ នៅពុំទាន់មានឯកសារបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្លាប់នៅឡើយ។

ជាប ប៉ារ៉ូ ហៅប៉ែន មានអាយុ៣៥ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ មានស្រុកកំណើតនៅព្រែកប្រសប់ ខេត្តក្រចេះ ជាកូនរបស់អំជាបញ្ចឹម និងអ័ស្រីជួរដេត មានប្រពន្ធឈ្មោះយុតផន មានកូនប្រុស៤នាក់និងស្រី១នាក់ត្រូវបាន ខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល៤៥០ថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៧។ ខ្មែរក្រហមសម្លាប់ជាបប៉ារ៉ូនៅថ្ងៃទី៦ខែកក្កដាឆ្នាំ១៩៧៧ បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំឃាំងអស់រយៈពេល១៣៨ថ្ងៃ។

ជាប ឡាន ហៅសារឿន ជាយុទ្ធជនត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល១៧០ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។ ខ្មែរក្រហមបញ្ជូនជាបឡានទៅដល់កុកទូលស្មែងនៅថ្ងៃទី៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៦និងសម្លាប់ចោលនៅថ្ងៃទី១៩ ខែឆ្នាំដដែល បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំឃាំងអស់រយៈពេល១១ថ្ងៃ។

ជាម កាន មានអាយុ២៦ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ មានស្រុកកំណើតនៅទឹកជ្រៅខេត្តកំពង់ចាមជាកូនរបស់ពូដូងជាមនិងមីនទូចហុងត្រូវបានខ្មែរក្រហម ចាប់ខ្លួននៅត្បូងឃ្មុំថ្ងៃទី២ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៦ ហើយបញ្ជូនទៅឃុំឃាំង នៅកុកទូលស្មែងក្នុងផ្ទះ៥បន្ទប់ធំ៤។

ជិន ជួន ត្រូវបានខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅកងពល៥០២ ថ្ងៃទី៨ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ១៩៧៦ និងសម្លាប់ចោល នៅថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូឆ្នាំ១៩៧៦បន្ទាប់ពីជាប់ឃុំឃាំង អស់រយៈពេល៤៤ថ្ងៃ។

(តទៅលេខក្រោយ)
វ៉ាន់ ថាន់ពៅដាវ៉ា និង ឡុង ដានី

“ដេញដូរចូល”

រឿងរ៉ាវចេញពីប្រជាជនថ្មីក្រោមរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

ឡាំ សុំ ៖ អធិការកិច្ច សាលារៀន

កូនស្រីរបស់គាត់ឡាវបានរៀបរាប់ប្រាប់ថា៖ នៅពេលយើងនៅតូច ឪពុករបស់យើងបានចូលចិត្តលេងជាមួយយើង គាត់បានកែច្នៃធ្វើជាដំរីមួយ។ គាត់បានយកពូកធំមួយបត់វាពាក់កណ្តាល ហើយដាក់ពូកបត់នោះនៅលើក្បាលរបស់គាត់។ បន្ទាប់មកគាត់បានសន្លឹងដៃរបស់គាត់យោលទៅយោលមកនិងដើរតាមយើង។ គាត់បានដេញតាមគ្រប់គ្នានៅក្នុងផ្ទះ។

គាត់បានធ្វើការងារអធិការកិច្ចសាលារៀនជាច្រើនដើម្បីឲ្យមានចំណូលជីវភាពរស់នៅ វាមិនមានបញ្ហាអ្វីឡើយ ចំពោះសាលារៀនទាំងនោះរួមមាន៖ សាលារៀនឯកជន ចិន

ឬបារាំង។ គាត់ធ្លាប់បានធ្វើជា គ្រូបង្រៀនម្នាក់នៅមុនពេលជាអធិការកិច្ច។ ខ្ញុំចាំបាននៅថ្ងៃមួយគាត់បានទៅហាវីហើយបានត្រឡប់មកវិញដោយមានខោច្រើនសម្រាប់យើងទាំងអស់គ្នា ខោទាំងនោះមានឆ្នុតច្រើន និងពណ៌ឆើតឆាយ។

យើងទាំងអស់គ្នាបានទៅរៀន សាលាបារាំងដែលនៅទីនោះមានគ្រូបង្រៀនពីរនាក់ នៅក្នុងថ្នាក់រៀនតែមួយម្នាក់ជាជនជាតិខ្មែរ និងម្នាក់ទៀតជាជនជាតិបារាំង។ បងប្អូនប្រុសៗខ្ញុំទាំងអស់បានចាកចេញ ពីប្រទេសកម្ពុជានៅមុនឆ្នាំ១៩៧០/០៨ព្រោះពួកគេ បាននិយាយ ភាសាបារាំង យ៉ាងស្ទាត់។ ឪពុករបស់ខ្ញុំបាន សរសេរសំបុត្រជាច្រើនទៅកូនៗជាភាសា

នៅកណ្តាល ៖ ឡាំ សុំ និង ម៉េង គឹមសុន ជាមួយកូនៗឈ្មោះ គឹម និង ប៉ារ៉ាម នៅក្នុងពិធីមួយធ្វើនៅក្នុងស្ថាប័នស្ថាប័នស្ថាប័ន ឆ្នាំ១៩៦០

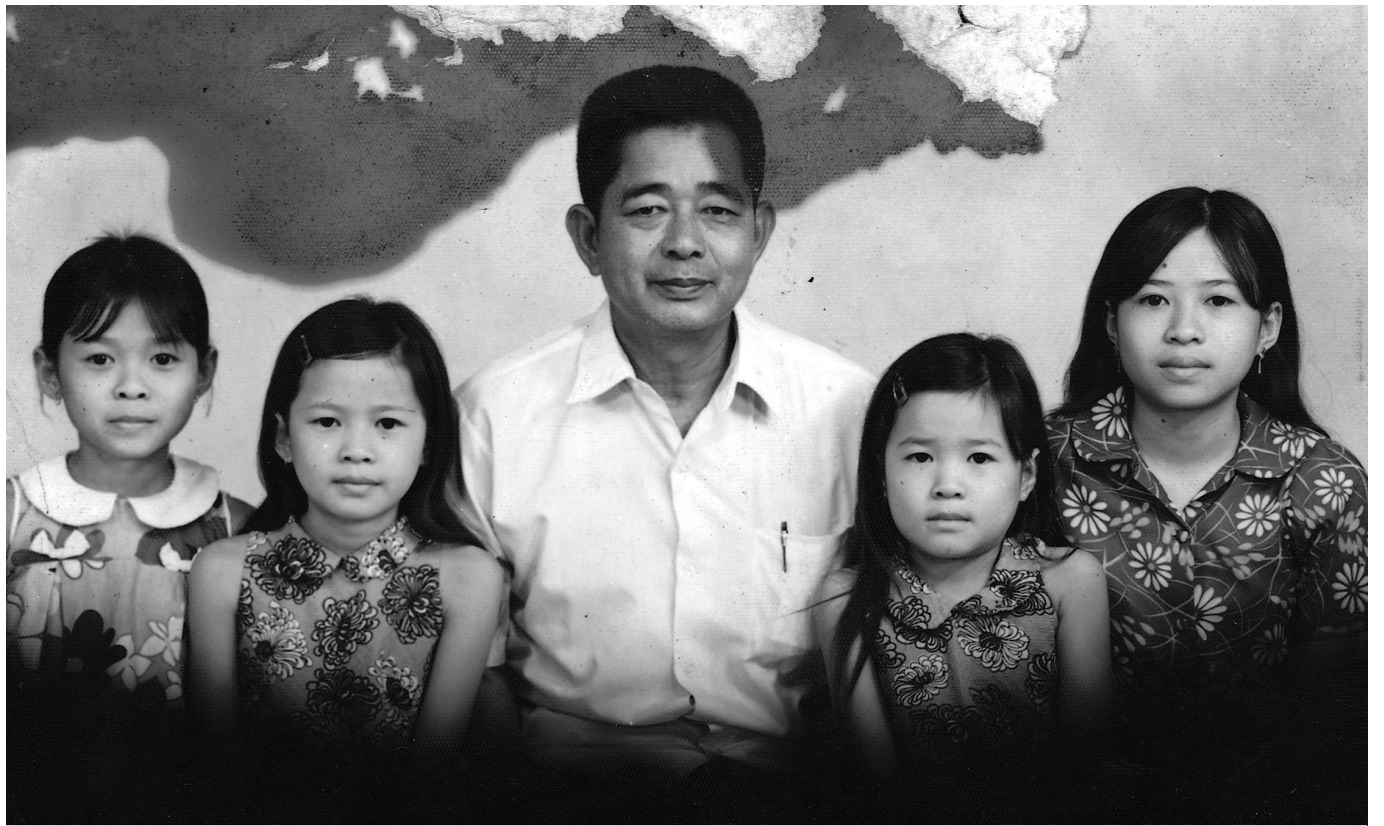
បារាំង។ គាត់ក៏ចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស វៀតណាម ចិន (ម៉ាន់ដារីន និងកានទុន) ដែរ។ នៅពេលដែលខ្ញុំទៅជួប ឪពុក ខ្ញុំអាចនិយាយទៅកាន់អ្នកលក់នៅទីនោះ ជាភាសាចិន និង វៀតណាម។

នៅថ្ងៃយោធារបស់ ប៉ុល ពត បានចូលទីក្រុងភ្នំពេញ ឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំបានហោះទៅក្រុងព្រះសីហនុ ជាទីកន្លែង ដែលគាត់ទិញបានដីមួយទ្វារ។ គាត់ចង់រស់នៅក្បែរឆ្នេរ សមុទ្រនៅពេលដែលគាត់ចាស់ទៅ។ ឪពុកខ្ញុំស្រឡាញ់ដីដី គាត់បានទិញដីនៅក្នុង ក្រុងកែប ស្រែអំបិល និងក្រុងព្រះសីហនុ។ គាត់ក៏បានស្រឡាញ់ការដាំដុះរួមមានផ្កា រុក្ខជាតិ និងដើមឈើហូបផ្លែដែរ។ វាជាចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់គាត់ ហើយខ្ញុំក៏មានចំណូលចិត្តដូចគាត់ដែរ។ ហេតុដូច្នេះ ម្តាយខ្ញុំ និយាយថាខ្ញុំគាត់ទៅរកឪពុកខ្ញុំ។

ឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំបានរស់នៅទីក្រុងព្រះសីហនុ។ គាត់ជាមេបញ្ជាការទាហាន លន់ នល់ ហើយបានសុំអ្នកបើក

បររបស់គាត់ឲ្យជូនឪពុកម្តាយខ្ញុំទៅកំពង់ផែ ហើយចុះក្នុងទូក មួយទៅប្រទេសថៃ។ ឪពុកខ្ញុំចង់ទៅប៉ុន្តែម្តាយខ្ញុំបានបដិសេធ ព្រោះអ្នករបស់គាត់ទាំងអស់ នៅភ្នំពេញនៅឡើយ។ ឪពុក ម្តាយរបស់ខ្ញុំបានចាកចេញទៅ គាត់កំពុងរស់នៅប្រទេស បារាំងសព្វថ្ងៃនេះ។

ខ្មែរក្រហមបាននិយាយថា “សូមមេត្តា ចាកចេញ ជាប្រញាប់” បន្ទាប់មកបានបាញ់រះទៅលើមេឃ។ ដូច្នេះបង ប្រុសខ្ញុំប្អូនស្រីៗ និងខ្ញុំបានរៀបចំប្រញាប់យកបានអាហារសម្រាប់ហូបគ្រប់គ្រាន់តែពីរ បីថ្ងៃ ប៉ុណ្ណោះ ដូចជាអគ្គរ ឆ្នាំងមួយ និងបានជាច្រើន។ យើងបានចាកចេញពីផ្ទះនៅថ្ងៃ ទី១៨ខែមេសា។ ប្អូនស្រីខ្ញុំបានខ្ទប់គ្រឿងអលង្ការរបស់ម្តាយ ខ្ញុំដាក់ក្នុងវ៉ាលីសមួយ ជាមួយនឹងរបស់មានតម្លៃផ្សេងទៀត ហើយបានដាក់វ៉ាលីសនោះចូលទៅក្នុងប្រឡោះមួយនៅខាង លើបន្ទប់របស់យើង។ នៅពេលយើងបានត្រឡប់មកវិញបន្ទាប់ពីរបបខ្មែរក្រហមមិនមានអ្វីនៅក្នុងប្រឡោះនោះឡើយ។

ឡាំ សុំ ជាមួយកូនស្រីៗ គឹម, អណ្តែត, ម៉ីល និង ពារាវិទូ នៅភ្នំពេញ ឆ្នាំ១៩៧១

ប្តីរបស់បងស្រី ខ្ញុំឈ្មោះសុភី បានសម្រេចចិត្តថាយើងត្រូវ ទៅស្រុកកំណើត របស់គាត់នៅខេត្តព្រៃវែង។យើងមានកូន១ ១នាក់ បានដើរចេញទៅជាមួយគ្នា។ ប៉ុន្តែយើងបួននាក់បាន ចាកចេញពីព្រៃវែង ទៅកំពត ពីរបីថ្ងៃបន្ទាប់ពីយើង ទៅដល់ព្រៃវែង ព្រោះអីយើងចង់ទៅរកទីពុកម្តាយរបស់ យើងហើយ យើងក៏មិនដឹងថាត្រូវរស់យ៉ាងម៉េចនៅព្រៃវែង ដែរ។

វាទទេស្តាតនៅទីនោះ គឺមានតែវាលស្រែប៉ុណ្ណោះមិន

ស្តុមខ្លាំងណាស់។ គាត់បានចាប់ផ្តើមយំ នៅពេលដែលគាត់ បានឃើញយើងហើយនិយាយថា“ ប៉ាបានរង់ចាំកូនទាំងអស់ គ្នានៅទីនេះរាល់ថ្ងៃ។ប៉ាបានបន់ស្រន់សម្រាប់កូនទាំងអស់គ្នា ហើយបានរង់ចាំ”។ ភ្លាមៗនោះយើងទាំងអស់គ្នាបានយំ។

គាត់បានរស់នៅជាងពីរឆ្នាំ ឃ្វាលក្របី រែកដី និង ធ្វើការងារផ្សេងច្រើនទៀត។គាត់បានជញ្ជូនដីនៅទីវត្ត ជាទី ដែលខ្មែរក្រហមបានប្រាប់គាត់ថា គាត់មិនអាចត្រឡប់ទៅភ្នំ ពេញបានទេហើយក៏មិនមានមុខងារ ជាបុគ្គលដែលមានការ

ឡាំ សុំ ជាមួយកូន៧នាក់ ក្នុងចំណោមកូន១៣នាក់ នៅភ្នំពេញ ឆ្នាំ១៩៧១

មានដើមឈើហូបផ្លែឡើយ។ បងប្រុសខ្ញុំឈ្មោះ បូរ៉ានី បាន នាំយើងចេញទៅ។យើងចំណាយពេលជិតពីរខែបានទៅដល់ ស្រុកកំណើតម្តាយរបស់ខ្ញុំដោយយើងដោយថ្មើរជើងត្រឡប់ ទៅក្រោយវិញ។ ខ្មែរក្រហមបានបន្តចាប់យើង ហើយបង្ខំឲ្យ យើងធ្វើការប៉ុន្តែយើងបានបន្ត រត់គេចខ្លួននៅពេលយើងបាន ទៅដល់អ្នកដំបូងគេដែល ខ្ញុំបានឃើញគឺជាទីពុកខ្ញុំកាន់ចប កាប់មួយ។ មុននោះគាត់មានក្បាលពោះ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះគាត់

អប់រំទៀតដែរ។ខ្មែរក្រហមបាន និយាយថាអ្នកដងត្រូវធ្វើការ ឥឡូវនេះ។

នៅឆ្នាំ១៩៧៦ បងប្រុសខ្ញុំ ប្អូនស្រី និងខ្ញុំត្រូវបាន បញ្ចូលទៅក្នុងកងចល័ត។ ដំបូងឡើយខ្មែរក្រហម បានឲ្យ យើងមកដុះនៅពេលយប់ ប៉ុន្តែ បន្ទាប់មក ខ្មែរក្រហមបាន បញ្ជូនយើងកាន់តែឆ្ងាយទៅៗ។ ខ្ញុំបានរៀនធ្វើម្ហូបស៊ូកស្មាត ខណៈ ដែលខ្ញុំនៅក្នុងកងចល័ត។ម្នាក់និយាយត្រូវប្រើពេលបួន

ទៅប្រាំម៉ោងដើម្បីធ្វើ ប៉ុន្តែខ្ញុំអាចធ្វើម្នាក់បាននៅតែពេលយប់ ដូច្នេះ ខ្ញុំត្រូវការពេលប្រាំបួនមួយយប់សម្រាប់ម្នាក់និមួយៗ។ ខ្ញុំធ្វើម្នាក់បានច្រើនដើម្បីដូរយកក្តាម ឬអាហារផ្សេងៗនៅពេលខ្ញុំត្រូវការ។ នៅពេលដែលខ្ញុំបានដឹងថា ខ្ញុំនឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យទៅផ្ទះខ្ញុំបានធ្វើម្នាក់ទុកជាច្រើន ដូច្នេះខ្ញុំអាចយកម្នាក់ទៅដូរយកថ្នាំជក់ឲ្យទុករាប់សំខ្ញុំទុកខ្ញុំចូលចិត្តថ្នាំជក់ជាងចំណីអាហារ។

យើងមិនបាននៅទីនោះទេនៅពេលដែលខ្មែរក្រហមបានចាប់ទុកខ្ញុំទៅ។ អ្នកជិតខាងរបស់យើងបាននិយាយថា ទុករបស់ខ្ញុំត្រូវបានចាប់ខ្លួនហើយគាត់ត្រូវបានយកទៅដាក់នៅវត្តមួយ។ ខ្មែរក្រហមបានចោទប្រកាន់គាត់អំពីចំណង់រកៀសខ្លួនចេញពីភូមិ ដើម្បីទៅជួបបងប្រុសរបស់ខ្ញុំពីរនាក់ដែលបានរស់នៅបរទេស។ ខ្មែរក្រហមក៏បាននិយាយ ដែរថា គ្មាននរណាម្នាក់ត្រូវធ្វើតាមទុកខ្ញុំ ឬធ្វើរឿងដូចដែលទុកខ្ញុំបានធ្វើឡើយ។ ខ្មែរក្រហមបានយកទុកខ្ញុំទៅមន្ទីរសន្តិសុខទូកមាស។ នៅតាមផ្លូវខ្មែរក្រហមបានវាយគាត់នឹងដើមអំពៅរឹង មិនមែនអំពៅទន់ដែលយើងហូបទេ។ ដើមអំពៅធំនិងរឹង។ បន្ទាប់ពីរបប ប៉ុល ពត ខ្ញុំបានឃើញសៀវភៅមួយរបស់ក្រសួងអប់រំ បានសរសេរអំពីទុករបស់ខ្ញុំ។ សៀវភៅនោះបានសរសេរថាខ្មែរក្រហមបានបញ្ជូន ទុកខ្ញុំចេញពីទូកមាសទៅមន្ទីរសន្តិសុខល្អាង នៅក្នុងខេត្តកំពតហើយបានសម្លាប់គាត់នៅទីនោះ។

ម្តាយខ្ញុំបានស្នាក់នៅផ្ទះរយៈពេល១០ថ្ងៃ បន្ទាប់យកទុកខ្ញុំទៅ។ គាត់បាននិយាយទៅកាន់អង្គការថា“ប្រសិនបើអង្គការត្រូវការនៅទីនេះមានកូនទាំងបួននាក់របស់ខ្ញុំ និងខ្ញុំអ្នកអាចសម្លាប់យើងទាំងអស់គ្នា”។ ម្តាយខ្ញុំ បានខូចចិត្តយ៉ាងខ្លាំងបន្ទាប់មកខ្មែរក្រហមបានយកគាត់ចេញទៅ រួមទាំងប្រជាជនមកពីភ្នំពេញស្ទើរតែទាំងអស់ខ្ញុំបានរង់ចាំការហៅឈ្មោះម្តាយរបស់ខ្ញុំ ប៉ុន្តែពេលនោះមិនបានហៅទេ។

ម្តាយមីនម្នាក់ នៅក្នុងចំណោមម្តាយមីនរបស់ខ្ញុំច្រើននាក់ ដែលបានរស់នៅខាងក្រោមផ្ទះដែលយើងបានស្នាក់

នៅរួមគ្នា។ គាត់ជាប្រធាននារីនៅក្នុងភូមិ។ គាត់កាច់ខ្លាំងណាស់ហើយខ្ញុំក៏ស្តាប់គាត់ខ្លាំងណាស់ដែរ។ គាត់តែងតែបានប្រាប់កូនរបស់គាត់ឲ្យតាមដានយើងនេះ តើយើងបានធ្វើអ្វីខ្លះ? យើងហូបអ្វីខ្លះ? និងមានរបស់របរអ្វី? នៅពេលខ្លះពួករបស់ខ្ញុំបានសុំមីនមេត្តាឲ្យយើងនូវចំណីអាហារ ប្រសិនបើមីនមានច្រើនប៉ុន្តែគាត់បានធ្វើជាមិនចង់ស្តាប់។ ទោះយ៉ាងណាគាត់បានទុកចំណីអាហារនោះទាល់តែរលួយខូច ជាជាងឲ្យមកយើង។ គាត់បានដឹងថាដីដូនរបស់ខ្ញុំ បានរក្សាទុកនូវផ្តល់ទឹកជម្រៅដែលធ្វើអំពីប្រាក់។ គាត់បានរាយការណ៍ អំពីដីដូនខ្ញុំប្រាប់អង្គការដោយនិយាយថា ដីដូនខ្ញុំមិនស្មោះត្រង់បន្ទាប់មកកម្មាភិបាលបានទៅផ្ទះគាត់ ហើយប្រមូលយករបស់របរទាំងអស់បន្ទាប់ពីរបប ប៉ុល ពត នៅទីនោះមិនមានអ្វីហូបឡើយហើយក៏មិនមានអ្វីសម្រាប់មីនខ្ញុំដែរ។ ប្រសិនបើមីនខ្ញុំឲ្យដីដូនខ្ញុំរក្សាទុកផ្តល់ទឹកជម្រៅនោះ គាត់នឹងបានលក់វាដើម្បីយកប្រាក់ទិញស្បៀងអាហារសម្រាប់ហូប។ ដីដូនខ្ញុំតែងតែថែរក្សាបីបាច់គ្រួសាររបស់គាត់។

នៅថ្ងៃដែលទុករបស់ខ្ញុំ ត្រូវបានចាប់យកទៅមន្ទីរសន្តិសុខមីនបាននិយាយថា វាត្រូវតែដូច្នេះព្រោះអីទុករបស់ខ្ញុំសក្តិសមនឹងទទួលកំហុស។ បន្ទាប់ពីរបបប៉ុល ពតខ្ញុំបានទៅលេងស្រុកកំណើតរបស់ម្តាយខ្ញុំហើយខ្ញុំបានឃើញមីនខ្ញុំ។ គាត់និយាយថា“អ្នកឯងល្អណាស់ហើយនិយាយពីរោះ”ដូចជាមិនមានរឿងអ្វីបានកើតឡើង។ គាត់បានភ្លេចនូវអ្វីដែលគាត់បានធ្វើនៅក្នុងសម័យ ប៉ុល ពត។

នៅពេលខ្លះ ខ្ញុំគិតអំពីមីនខ្ញុំ និងអ្នកខ្លះផ្សេងទៀតនៅក្នុងភូមិរបស់យើង ខ្ញុំខឹងខ្លាំង។ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនចង់សងសឹកព្រោះអីឥឡូវនេះយើងរស់នៅក្នុងសន្តិភាព។ ប្រជាជនទាំងអស់នៅក្នុងភូមិដីដូនដីតា របស់ខ្ញុំ នៅតែក្រនៅឡើយ។ អ្នកទាំងនោះបានប្រមូលអ្វីៗទាំងអស់ពីយើង នៅអំឡុងសម័យប៉ុល ពត ប៉ុន្តែពួកគេនៅតែក្រ។ ពួកគេមិនមានអ្វីធ្វើ មិនមានការអប់រំដូច្នេះនៅតែក្រីក្រ។

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

រូបថតក្របក្រោយ ៖ អ៊ុយ ឈុនណា ជនភៀសខ្លួនដែលបានសុំធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍មកប្រទេសកម្ពុជាវិញក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦

បន្ទីរឯកសារកម្ពុជា ៖ ការិយាល័យព័ត៌មានសាធារណៈ

ផ្ទះលេខ៦៦ មហាវិថីព្រះសីហនុ រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទូរសព្ទ៖ (៨៥៥) ២៣ ២១១ ៨៧៥

DC-Cam/PIR: #66 ♦ Preah Sihanouk Blvd ♦ Phnom Penh ♦ Cambodia ♦ Tel: (855) 23 211 875 ♦ dccam@online.com.kh ♦ www.dccam.org

A magazine of the Documentation Center of Cambodia: Searching for the Truth ♦ Issue 238, October 2019 ♦ Funded by USAID
Licensed by the Ministry of Information of the Kingdom of Cambodia, Prakas No. 0291 P.M/99, 2 August 1999.